

ကျောက်ရိတ်-အိန္ဒိယအာရှလမ်းဖောက်လုပ်ပါက လူနေအိမ်ပါမသွားစေရေး စဉ်းစားပေးရန် ဒေသခံများ တောင်းဆို

မေ ၂၈ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နန်းဝေပြီးစာ အကောင်အထည်ဖော်မည့် ကရင် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (ADB) ပြည်နယ်ရှိ အိန္ဒိယ-ကျောက်ရိတ်

အာရှလမ်းမ စီမံကိန်း၌ လမ်းဘေး နှင့်နီးကပ်သည့် အိမ်များအတွက် တစ်စုတစ်စု စဉ်းစားပေးစေလိုကြောင်း

မေလ ၂၇ ရက်နေ့၊ လွန်းညကျေးရွာ တွင် ပြုလုပ်သည့် ကုမ္ပဏီနှင့် လူထုတွေ့ဆုံပွဲတွင် ဒေသခံများက တောင်းဆိုလိုက်သည်။ လမ်းဖောက်လုပ်သည့် အခါ စာမျက်နှာ (၅) သို့ ▶▶

တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ ထုတ်ပေးသည့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အစိုးရအသိအမှတ်ပြုရန် KNU တိုက်တွန်း

စာမျက်နှာ (၃) သို့ ▶▶

သီအိုဒိုရိုပျိုးရေးစီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို ဖြေရှင်းပေးရန် ထားဝယ်ရှိ လူမှုအဖွဲ့နှင့် KNU တို့ တွေ့ဆုံ

စာမျက်နှာ (၉) သို့ ▶▶

မင်းလွင်တောင် ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်းအားလုံး ရပ်ဆိုင်းရန် ထုတ်ပြန်

စာမျက်နှာ (၁၂) သို့ ▶▶

လေဆင်နာမောင်းကြောင့် ပျက်စီးခဲ့သည့် ခွဲကောက်ရွှေပြောင်းစာသင်ကျောင်း အကူအညီမရရှိသေး

စာမျက်နှာ (၁၄) သို့ ▶▶

တိုင်းရင်းသားကျေးလက်ဒေသ အခြေပြုမိသ်နှင့်ကလေး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု သင်တန်းပြီးစီး

စာမျက်နှာ (၁၅) သို့ ▶▶

ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားတာ

မောင်ကျော်စွာ

ဘယ်သူလဲ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းလဲ

‘၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံ’ အကြောင်းပဲ ရေးရဦးမယ်။ အရင်တပတ်က ဆောင်းပါးမှာ ‘တိကျပြီး ခိုင်မာတဲ့ ခြေလှမ်း ၄ လှမ်းနဲ့ စိန်ခေါ်မှုအချို့’ကို တင်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီတပတ်မှာ ‘၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံ’ မတိုင်မီ ကျင်းပကြရမယ့် ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တင်ပြချင်ပါတယ်။ ပထမဆုံး တင်ပြချင်တာကတော့ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မိန့်ကြားချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ‘ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် လုပ်တဲ့အခါမှာ တယောက်ချင်း၊ တယောက်ချင်းကနေ စပြီးတော့ ဘာပေးနိုင်သလဲ

ဆိုပြီးတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားမှု၊ ကိုယ်က အပေးသမားဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားတတ်တယ်။ ကိုယ်က အယူသမားဆိုရင် တန်ဖိုးမရှိတဲ့နေရာ ရောက်သွားမယ်’ ဆိုတဲ့ စကား ဖြစ်ပါတယ်။ လိုရင်းသဘောကတော့ ပါဝင်ပတ်သက်သူတွေကိုယ်စီက ဘာပေးကြမလဲ ဆိုတာပါပဲ။ ငြိမ်းညီလာခံနဲ့ပတ်သက်ပြီး တက်ရောက်ခွင့်ရနိုင်မယ့် အုပ်စုတွေကို အကြမ်းဖျင်းတော့ သုံးစုခွဲနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ - နိုင်ငံတော် အစိုးရ

- စစ်တပ် (တပ်မတော်)
- တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ဆိုပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအစု သုံးစုက ကိုယ်စီ ဘာတွေပေးကြမလဲ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက စံပြအနေနဲ့ ဘာတွေပေးမလဲ။ ယခင် အစိုးရကတော့ သူတို့ပေးနိုင်တဲ့ ‘ကားပါမစ်တွေ’ ပေးပါတယ်။ ပေးတဲ့သူကပေးပြီး ယူတဲ့သူက ယူကြတယ်ဆိုတော့၊ အပေးအယူ မျှတယ်လို့ ပြောရမလား မသိပါဘူး။ ဒါပေ စာမျက်နှာ (၅) သို့ ▶▶

လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များကို တရားဝင် လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် အစီအစဉ်မရှိဟု ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ပြောဆို

မေ ၂၈ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း နိုင်ငံအတွင်း လိုင်စင်မဲ့ ယာဉ်များကို တရားဝင် လိုင်စင်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ်မရှိဟု မေလ ၂၇ ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင် ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးသန့်စင်မောင်က ပြောဆိုလိုက်သည်။ အဆိုပါကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကရင်ပြည်နယ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် အမှတ်(၅) မဲဆန္ဒနယ်မှ ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုင်းသန်းနိုင်က အထူးသဖြင့် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ရဟန်းရှင်ပြည်သူများ အထူးစိတ်ဝင်စားနေသည့် တရားမဝင် မော်တော်ယာဉ်များကို သင့်တော်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် တရားဝင်လိုင်စင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ရှိမရှိ ကြယ်ပွင့်ပြမေးခွန်း မေးမြန်းသည့်အပေါ် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးသန့်စင်မောင်က ယင်းသို့ ပြန်လည် ဖြေကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ‘ကျနော်တို့ကတော့ တရားမဝင်တဲ့ယာဉ်တွေ၊ တရားမဝင် လမ်းကြောင်းကနေ ဝင်ရောက်လာတဲ့ ယာဉ်တွေ၊ လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်တွေကို စာမျက်နှာ (၃) သို့ ▶▶

နိုင်ငံအရေး ဥမကွဲ သိုက်မပျက် ချိတက်ကြစေချင်

ပွဲတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ အလားတူ ပြည်ပရောက် အပါအဝင် အသီးသီးသော ကရင်အစုအဖွဲ့များကလည်း အမျိုးသားရေးနှင့် နိုင်ငံအရေးအရာအတွက် စာတမ်းများ တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြကာ စာတမ်းများအပေါ် အခြေခံ၍ နယ်ပယ်အသီးသီးမှ ကရင်ခေါင်းဆောင်ကိုယ်စားလှယ်များက လက်တွေ့ကျကျ ဆွေးနွေးဖြည့်စွက် အကြံများပေးခဲ့ကြသည်။

အဆိုပါစာတမ်းပါ ခေါင်းစဉ်ကြီးငါးခုစလုံးကို နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲအတွက် အဓိကကျသော ကဏ္ဍများအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ကြပြီး ယခုကြားကာလနှင့် အနာဂတ်အတွက် ဖြေရှင်းရမည့် အရေးအရာများကို အခြေခံမူ၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် မူဝါဒ(ပေါ်လစီ)များပါ ထည့်သွင်းဆွေးနွေး အတည်ပြုခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲသည့် ကြားကာလ၌ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပါဝင်နေသည့် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဒုက္ခသည်များ ပြန်လည်နေရာချထားရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိစ္စရပ်များကို ညှိနှိုင်းဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ရန်မှာ ဦးစွာ လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။

ပြီးခဲ့သည့်အစိုးရလက်ထက် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများ-EAOs နှင့် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲ ပူးတွဲကော်မတီ-UPDJC ၏ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ သုံးသပ်အတည်ပြုခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများ (National Level Political Dialogues)ကို EAO တဖွဲ့ချင်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့အစည်းများ စုပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ အကြောင်းအရာလိုက်၊ လူမျိုးတမျိုးချင်းစီအလိုက်နှင့် ဒေသအလိုက် စုဖွဲ့ပြီး ကျင်းပသွားမည်ဟုလည်းပါရှိသည်။

နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးမှုဆိုင်ရာ မူဘောင် အခန်း(၄)၊ အပိုဒ်(၄.၁) အရ အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများကို ပထမအကြိမ် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ကျင်းပခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ကျင်းပရမည်ဟု အခြေခံလမ်းညွှန်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် မေလ ၂၇-၂၈ ရက်နေ့များက နေပြည်တော်၌ ကျင်းပပြီးခဲ့သည့် UPDJC အစည်းအဝေးတွင် ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် တနိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးစာချုပ် (NCA)ကို လက်မှတ်ထိုးသေးသည့် EAOs အဖွဲ့အစည်းများကို အစိုးရအနေဖြင့် ဇွန်လအတွင်း လိုက်လံ တွေ့ဆုံသွားမည်ဟု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ အကြိုပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီက ဆိုသည်။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးဖြစ်စေ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲဖြစ်စေ တနိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဆောင်ရွက်တော့မည်ဆိုလျှင် တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း၊ အစိုးရအစုအဖွဲ့များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီများကို ကိုယ်စားပြုခြင်း၊ လူထုအခြေပြု အရပ်ဖက်အစုအဖွဲ့များကို ကိုယ်စားပြုခြင်း စသည်ဖြင့် ပါဝင်သင့် ပါဝင်ထိုက်သူများ အားလုံး မကျန်စေဘဲ၊ အဆောတလျင် မဟုတ်ဘဲ တဆင့်ချင်း ဆွေးနွေးသွားမှသာလျှင် ထိရောက်သည့် ပြောင်းလဲမှု ရလဒ်ကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူ အောက်ခြေကျသော အခြေခံမူများနှင့်အညီ ပြည်သူလူထုကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်သိရှိစေပြီး ၎င်းတို့၏ သဘောထားများကို ထိရောက်စွာ ကောက်ခံရယူ၍ တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုတစ်လုံးအားကြီးမာန်တက် ပါဝင် ပူးပေါင်းမှသာ ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုသို့ လှမ်းချီနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ရှုမြင်မိပါသည်။

ဇွန်ဝသန် ဥတုရာသီ အချိန်မီ ပြောင်းလဲလာသကဲ့သို့ နိုင်ငံအရေးအရာများ ပြောင်းလဲမှုရေချိန်ကို တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထု တစ်လုံး မျှော်လင့်နေကြသည်။ အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ မည်သည့်နေ့ရက်၊ မည်သည့်နေရာတွင် မည်သည့်ပုံစံဖြင့် ကျင်းပမည်ကို အစိုးရ၏ လက်တလော ရက် ၁၀၀ စီမံချက်အတွင်း မပြောနိုင်သေးသော်လည်း ထိုနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေလ ၁၆ ရက်မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ လှိုင်းဘွဲမြို့နယ်အတွင်း၌ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည့် ကရင်အမျိုးသား နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် လာမည့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲအတွက် ပြင်ဆင်သင့်သည်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးက နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲသို့ တင်ပြသွားနိုင်ရန် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ၊ လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ၊ မြေယာနှင့် သယံဇာတဆိုင်ရာများဖြစ်ပြီး ထိုခေါင်းစဉ်ပါ စာတမ်းငါးခုကို စာတမ်းများ မူကြမ်းရေးသားပြုစုကာ အဆိုပါ နှီးနှောဖလှယ်

၂၁ရာစုပင်လုံညီလာခံသည် ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံဖြစ်ဟု အစိုးရပြောဆို

မေ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း ၂၁ရာစု ပင်လုံညီလာခံသည် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံသာ ဖြစ်သည်ဟု နေပြည်တော်ရှိ Horizon Lake View Resort ၌ ယနေ့ စတင် ကျင်းပသည့် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲ ပူးတွဲကော်မတီ (UPDJC)၏ ပထမဆုံး အစည်းအဝေးတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြောဆိုလိုက်သည်။

မေလ ၂၇ ရက်မှ ၂၈ ရက်နေ့အထိ နှစ်ရက်ကြာ ပြုလုပ်သွားမည့် ဖြစ်ပြီး UPDJC ၏ ယနေ့ အစည်းအဝေးတွင် UPDJC ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဒုဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရုံး ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးကျော်တင့် ဆွေတို့က ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပြီး အစည်းအဝေး ပထမနေ့တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသူ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းက ယခုလို ပြောသည်။

ဒီနေ့ အစည်းအဝေးမှာ NLD အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီသဘောထားတွေ ၂၁ရာစုပင်လုံညီလာခံဆိုတာ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ဖြစ်တယ်။ ဆွေးနွေးပွဲမူဘောင်ကို တော့ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်မယ်။ ဒါတွေကို ဆွေးနွေးတယ်။ မနက်ဖြန် အစည်းအဝေးမှာ UPDJC ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းမှုကို တိုင်းရင်းသား အစုအဖွဲ့ကတော့ စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ အစိုးရဘက်ကလည်း စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ ပါတီတွေ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးကျော်တင့် ဆွေတို့က ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပြီး အစည်းအဝေး ပထမနေ့တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသူ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းက ယခုလို ပြောသည်။

ဒီနေ့ အစည်းအဝေးမှာ NLD အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီသဘောထားတွေ ၂၁ရာစုပင်လုံညီလာခံဆိုတာ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ဖြစ်တယ်။ ဆွေးနွေးပွဲမူဘောင်ကို တော့ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်မယ်။ ဒါတွေကို ဆွေးနွေးတယ်။ မနက်ဖြန် အစည်းအဝေးမှာ UPDJC ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းမှုကို တိုင်းရင်းသား အစုအဖွဲ့ကတော့ စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ အစိုးရဘက်ကလည်း စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ ပါတီတွေ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးကျော်တင့် ဆွေတို့က ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပြီး အစည်းအဝေး ပထမနေ့တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသူ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းက ယခုလို ပြောသည်။

ဒီနေ့ အစည်းအဝေးမှာ NLD အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီသဘောထားတွေ ၂၁ရာစုပင်လုံညီလာခံဆိုတာ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ဖြစ်တယ်။ ဆွေးနွေးပွဲမူဘောင်ကို တော့ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်မယ်။ ဒါတွေကို ဆွေးနွေးတယ်။ မနက်ဖြန် အစည်းအဝေးမှာ UPDJC ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းမှုကို တိုင်းရင်းသား အစုအဖွဲ့ကတော့ စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ အစိုးရဘက်ကလည်း စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ ပါတီတွေ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးကျော်တင့် ဆွေတို့က ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပြီး အစည်းအဝေး ပထမနေ့တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသူ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းက ယခုလို ပြောသည်။

ဒီနေ့ အစည်းအဝေးမှာ NLD အစိုးရရဲ့ ပေါ်လစီသဘောထားတွေ ၂၁ရာစုပင်လုံညီလာခံဆိုတာ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ဖြစ်တယ်။ ဆွေးနွေးပွဲမူဘောင်ကို တော့ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်မယ်။ ဒါတွေကို ဆွေးနွေးတယ်။ မနက်ဖြန် အစည်းအဝေးမှာ UPDJC ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းမှုကို တိုင်းရင်းသား အစုအဖွဲ့ကတော့ စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ အစိုးရဘက်ကလည်း စာရင်းတင်လိုက်ပြီ။ ပါတီတွေ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးကျော်တင့် ဆွေတို့က ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပြီး အစည်းအဝေး ပထမနေ့တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသူ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းက ယခုလို ပြောသည်။

ကရင်သတင်းစဉ်

ဥပဒေအကြံပေး
အယ်ဒီတာချုပ်
အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ
သတင်းတာဝန်ခံ
သတင်းထောက်များ

ကရင်ပိုင်း
စာစီစဉ်အယ်ဒီတာ
ထုတ်ဝေသူ

ပုံနှိပ်သူ
တန်ဘိုး၊ စောင်ရေ
ဆက်သွယ်ရန်

မန်းလင်းမြတ်ကျော်
နန်းဖော့ဂေ
စောထွန်းလင်း
စောခါးစူးညား၊ စောသိန်းမြင့်
စဖန်းရှောင်၊ နန်းဝေဖြိုးစာ၊ စအိုင်ဆူး၊
ကဆောဝါ၊ စောမြတ်ဦးသာ၊ နန်းသွာဖောင်
နော်စော့စူး၊ စောသိန်းမြင့်
စောဖိုးမူး၊ ကျော်အဲနယ်
စောသန့်ဇင်ဦး (၀၀၃၄၇)
ဒုံရင်းကျေးရွာ၊ ဘားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်
အောင်ချမ်းသာပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၄၁)
တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
၅၀၀ ကျပ်၊ စောင်ရေ ၃၅၀၀

အမှတ် ၅/၇၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ အထက(၃)ကျောင်းအနီး
အမှတ် (၅) ရပ်ကွက်၊ ဘားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်
kicnews@yahoo.com, kicnews97@gmail.com
www.kicnews.org, www.karennews.org
09421026867, 0973169249, 09255743135

ကရင်သတင်းစဉ် ကာတွန်း

"We will help all ethnic people in Burma to live in harmony..."

ကရင်လက်နက်ကိုင်နှစ်ဖွဲ့ဝေါ်လေဒေသလူထုအား မူးယစ်တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များရှင်းလင်း

တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များထုတ်ပေးသည့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အစိုးရအသိအမှတ်ပြုရန် KNU တိုက်တွန်း

မေ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များက အများပြည်သူအတွက် ထုတ်ပေးထားသည့် မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရတို့က အသိအမှတ်ပြုပေးရန် လိုသည်ဟု ရန်ကုန်မြို့၊ အလုံလမ်းရှိ Summit Parkview ဟိုတယ်၌ ယနေ့ ပြုလုပ်သည့် မြေယာမူဝါဒ ထုတ်ပြန်ခြင်း အခမ်းအနား၌ ကရင် အမျိုးသား အစည်းအရုံး (KNU) တွဲဖက်အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး (၂) ပဒိုမန်းမန်းက တိုက်တွန်း ပြောဆိုလိုက်သည်။

၎င်းက 'ကျနော်တို့ တောင်းဆိုချက်ကတော့ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းကနေ ပြည်သူလူထုကို ထုတ်ထားပေးတဲ့ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တွေကို သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရက အသိအမှတ်ပြုဖို့ လိုတယ်။ ဒါနဲ့ မပြီးမြောက်ပါဘူး။ မိမိပြည်နယ်အတွင်းမှာ မြေယာစီမံခန့်ခွဲတာတို့၊ ဖြေရှင်းတာတို့ ယန္တရားကို ဖော်ဆောင်ဖို့ လိုတယ်။ နောက်တချက်ကတော့ တိုင်းရင်းသားများရဲ့ မိရိုးဖလာ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဓလေ့ထုံးတမ်း၊ ဥပဒေကို အသိအမှတ်ပြုဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်' ဟု ပြောသည်။

ကေအဲန်ယူအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ခိုင်မာစွာ

ရရှိစေရန်၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အသိအမှတ်ပြု ကာကွယ်ရည်ရွယ်ပြီး မြေယာမူဝါဒကို ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်သလို ဒေသတွင်း ရေ၊ မြေ၊ သားငါးနှင့် ဆက်စပ် သယ်ဇာတများကို ထုတ်ယူ သုံးစွဲရာတွင် တရားမျှတမှုရှိစေရန်နှင့် ဒေသခံများ ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိပြီး ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဦးတည်ကာ မြေယာမူဝါဒကို ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကေအဲန်ယူက ပြောသည်။

ယနေ့ ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် ကေအဲန်ယူ၏ မြေယာမူဝါဒတွင် အခန်း ၆ ခန်းပါဝင်ပြီး မြေယာ၊ သစ်တော၊ ရေ၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် သဘာဝ သယံဇာတများအား တိုင်းရင်းသား ပြည်သူလူထုကို ပိုင်ဆိုင်သလို မိရိုးဖလာအရ တရားဝင် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြုကာ တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် မြေလွတ်မြေရိုင်း ဆိုသည်မှာ မရှိဟု ကရင်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကွန်ယက်မှ စောအဲလက်စ်က ပြောသည်။

အခမ်းအနား တက်ရောက်လာသည့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၊ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်က 'ပြီးခဲ့တဲ့ကာလတွေမှာဆိုရင် တောတောင်၊ ရေ၊ မြေဟာ အားလုံးက နိုင်ငံတော်က ပိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆ ရှိပါတယ်။ အခု ကေအဲန်ယူရဲ့

မူဝါဒမှာဆိုရင် မြေသည် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားပိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကို လမ်းခင်းလိုက်ပါပြီ။ အခုလို အချိန် ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိလိုက်တာ အချိန်ကိုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲကျရင် ဆွေးနွေးသွားရမယ့် အချက်တွေ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

ထိုနေ့ နံနက် ၁၀ နာရီမှ မွန်းလွဲ ၁ နာရီအထိ ပြုလုပ်သည့် ကေအဲန်ယူ မြေယာမူဝါဒ ထုတ်ပြန်ခြင်း အခမ်းအနားသို့ ကရင်နိုင်ငံရေး ပါတီများနှင့် တိုင်းရင်းသားပါတီများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်း မြေယာပြဿနာကွဲလွဲလုံခြုံရေး ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့များ၊ ပြည်တွင်း ပြည်ပ မီဒီယာများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း လူ ၁၅၀ ဦးခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ယင်းမူဝါဒအပေါ် မေးမြန်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) မြေယာမူဝါဒကို ၁၉၇၄ ခုနှစ်က ကျင်းပခဲ့သည့် ၉ ကြိမ်မြောက် ကေအဲန်ယူ ညီလာခံတွင် အတည်ပြုထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး ယင်းကို ခေတ်စနစ်နှင့် အညီ ၂၀၀၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ပြန်လည်ရေးဆွဲခဲ့ကာ ၂၀၁၅၊ ဒီဇင်ဘာလ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် အစည်းအဝေးတွင် အတည်ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

မေလ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (KNU) လက်အောက်ခံ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် (KNLA)နှင့် ဒီမိုကရေစီ အကျိုးပြု ကရင် တပ်မတော် (DKBA)တို့ ပူးပေါင်းကာ မေလ ၂၃ ရက်နှင့် ၂၄ ရက်နေ့များတွင် ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့နယ် ဝေါ်လေဒေသရှိ လူထုများအား မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များကို ရှင်းလင်းချပြခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

KNU ဗဟို၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် KNLA (၂၀၁) တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးစောဘူးဖော၊ ဒုရင်းမှူး ဗိုလ်မှူးစောကြည်အောင်နှင့် DKBA ဘက်က ဗျူဟာမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးစောရွှေဝေနှင့် စစ်ရေးချုပ် ဗိုလ်မှူးချုပ် စောမောသိုတို့ ဦးဆောင်သည့် တပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် ဝေါ်လေဒေသရှိ ကလော်ဝေါ၊ ခေါဖိုးခီးနှင့် ဖောဘုလှထွာကျေးရွာများမှ ရွာသားများအား တွေ့ဆုံပွဲနှစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ရှင်းလင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဗိုလ်မှူးစောကြည်အောင်က ပြောသည်။

၎င်းက 'အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးနဲ့ ကျနော်တို့ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တွေရဲ့ အခြေအနေ၊ အပစ်အခတ်ရပ်စဲပြီးနောက်ပိုင်း မူးယစ်ဆေးဝါးတွေ များလာတွေ ပြည်သူ့ကိုသွားပြီး

ချပြဆွေးနွေးတာဖြစ်တယ်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသာ ပြောတာ၊ သေချာရောမူ မရှိသေးတဲ့ အပေါ်မှာ ပြည်သူတွေလည်း စိုးရိမ်မှုရှိတယ်။ ပြည်သူတွေက အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ပဲ လုပ်ကိုင်စားသောက်ချင်ကြတယ်။ အတတ်နိုင်ဆုံးတော့ ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါနှစ်ရက်တာ တွေ့ဆုံမှုတွင် KNLA, DKBA ခေါင်းဆောင်များနှင့် တပ်ဖွဲ့ဝင် ၂၀ ကျော်အပြင် တွေ့ဆုံပွဲတရက်လျှင် ဒေသခံရွာသား ၁၀၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေး၊ လက်ရှိ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ၊ ကရင်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ ပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေး၊ ကရင်အမျိုးသား သမိုင်းကြောင်းနှင့် တာဝန်၊ ကရင်ဘဝသာယာလှပရေး ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

ကလော်ဝေါရွာသူ နော်အားမူက 'ကရင်နှစ်ဖွဲ့ ပေါင်းပြီး ရွာမှာလာတာ ဒါ ပထမဆုံးအကြိမ်ပဲ။ စည်းစည်းလုံးလုံးနဲ့ မြင်တွေ့ရတော့ ဝမ်းသာတာပေါ့နော်။ အဓိကကတော့ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို အဓိက ပြောသွားတယ်ပေါ့နော်။ မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးနဲ့

ပတ်သက်ပြီး သူတို့ပူးပေါင်းပါဝင်ဖို့ ပြောသွားပါတယ်။ ကျမတို့ ဆန္ဒလည်း ထိုနည်းပေါ့ပဲ။ ပြောတဲ့အတိုင်း လုပ်ဆောင်ရင်တော့ မူးယစ်ဆေးဝါးက ကင်းစင်လိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

KNLA နှင့် DKBA ခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းရွာသုံးရွာ လူထုများအား တွေ့ဆုံပွဲပြီးနောက် မော်ခီးကျေးရွာအုပ်စုရှိ မော်ခီးကလေး၊ ကွီးဆဲဖော်၊ အူးဖိုးထွာနှင့် ထီးသဲလယ်စသည့် ကျေးရွာများရှိ လူထုများကို အလားတူ လူထုတွေ့ဆုံပွဲများကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားမည်ဟုလည်း KNLA ဘက်က ပြောသည်။

KNU နှင့် DKBA တို့သည် အခြားသော လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ ၆ ဖွဲ့နှင့်အတူ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက် နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သော တနိုင်ငံလုံးပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးစာချုပ် (NCA)ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ NCA လက်မှတ် ရေးထိုးပြီးနောက် KNU အနေဖြင့် မြို့ပြနှင့် တောရွာများတွင် အလားတူ လူထုတွေ့ဆုံပွဲများကို အလျင်အမြန် ပြုလုပ်ပေးလျှက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ရှမ်း "လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များ" မှ

လိုင်စင်ရရှိအောင်၊ တရားဝင်အောင် လုပ်ပေးမလားလို့ ဆိုခဲ့ရင် လုပ်ပေးပါဘူးလို့ပဲ ကျနော် ဖြေပါမယ်။ ကျနော်တို့မှာ အစီအစဉ် မရှိပါဘူးဟု ဦးသန့်စင်မောင်က ပြောသည်။

တရားမဝင်လိုင်စင်မဲ့ ယာဉ်များကို လိုင်စင်ပြုလုပ်ပေးပါက တရားဝင် တင်သွင်းသူများ နှစ်နာ နိုင်ပြီး မကျေနပ်ချက်များရှိကာ ကားဈေးကွက် ထိခိုက်ခြင်း၊ ကားအရောင်းစင်တာများ နှစ်နာနိုင်ခြင်း တရားမဝင်သည့် နည်းလမ်းကို ပြုလုပ်သည့် အလေ့အထ ဖြစ်သွားနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် တရားဝင် လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် အစီအစဉ်မရှိခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ဆက်လက် ပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် တရားမဝင် လမ်းကြောင်းဖြင့် ဝင်ရောက်လာသည့် လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များ လျော့နည်း ပပျောက်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရ၊ ပြည်နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့

များနှင့်ပူးပေါင်းကာ ရှောင်တခင် စစ်ဆေးဖမ်းဆီးသွားမည်ဖြစ်ကာ ထပ်မံ မဝင်လာနိုင်ရန် ဌာနစုံပါသည့် စုပေါင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းကာ ထိရောက်စွာ ပိတ်ဆို့သွားမည် ဖြစ်သလို ဥပဒေကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ချိုးဖောက်သူများကိုလည်း ထိရောက်သည့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ် အရေးယူသွားမည်ဟု ဆက်ပြောသည်။

ယခင် အစိုးရလက်ထက်က မော်တော်ယာဉ် တင်သွင်းခွင့်များ ဖြေလျော့ပေးသဖြင့် ဒေသခံ အချို့မှာ မော်တော်ယာဉ် ပိုင်ဆိုင်ခြင်း များ ရှိသော်လည်း အများစုအနေဖြင့် ယာဉ်မဝယ်နိုင်သေးသလို၊ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း လိုင်စင်မဲ့ မော်တော်ယာဉ်ကို အမှီအခို ပြုကာ လုပ်ကိုင်စားသောက် နေရသည့် ပြည်သူများလည်းရှိနေပြီး တဖက်က ဆက်လက် ပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် တရားမဝင် လမ်းကြောင်းဖြင့် ဝင်ရောက်လာသည့် လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များ လျော့နည်း ပပျောက်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရ၊ ပြည်နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့

နိုင်ငံ အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ပြောခဲ့သည်။

လက်ရှိတွင် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း တရားမဝင် လိုင်စင်များကို သင့်တော်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်းပေးရန် ဒေသခံများက လိုလားနေကြပြီး ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီများကလည်း လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များ ဖမ်းဆီးနေခြင်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်နှင့် သင့်တော်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်းပေးရန် စုပေါင်း တောင်းဆိုခဲ့ဖူးသည်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ဆယ်စုနှစ်ချီ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံမှ မော်တော်ယာဉ်များ တင်သွင်းကာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် အထွေထွေ သုံးစွဲနေခြင်းများရှိပြီး လိုင်စင်မဲ့ယာဉ်များကို အလွှာစုံ အသုံးပြုလျက်ရှိကာ ပြည်နယ်အတွင်း မော်တော်ယာဉ် စုစုပေါင်း၏ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ လိုင်စင်မဲ့ ယာဉ်များဖြစ်ကြောင်း ဒေသခံများထံမှ သိရသည်။

► တဘက်စာမျက်နှာမှ

ချမ်းရေး ညီလာခံအတွက် ပြင်ဆင်ရေးဖြစ်ပါတယ်။ တချို့က ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံနဲ့ ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံကို တစ်ခုဖြစ်မှာလားလို့ မေးကြပါတယ်။ တခုတည်းပါ။ နာမည်နှစ်ခု သုံးတယ်ဆိုတာက ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံဆိုတာ အင်မတန်မှ တင့်တယ်ပြီး အများနှစ်သက်တဲ့ နာမည်ဖြစ်သလို ၂၁ ရာစုပင်လုံဆိုတာကလည်း အများနှစ်သက်တဲ့ ဟာ ဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်ခုစလုံးက အတူတူပါပဲဟု အမှာစကား ပြောဆိုခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံရေးပါတီ

၉၀ ကျော်တွင် ပြီးခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် လွှတ်တော်တစ်ခုခွဲ၍ အနည်းဆုံး တနေရာ အနိုင်ရသည့် ပါတီကိုသာ ပါဝင်ခွင့်ပြုရန် အစိုးရသစ်အနေဖြင့် မူဝါဒရှိသလို ကျန်နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ဖိုရမ်တစ်ခုပြုလုပ်ကာ ယင်းတွင် ပါဝင်ခွင့်ပြုရန် စဉ်းစားထားသည်ဟု ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ဆက်ပြောသည်။

လက်ရှိ အစိုးရအဖွဲ့ ပြောင်းလဲသွားသည့်အတွက် UPDJC တွင် ကိုယ်စားလှယ်များ ပြောင်းလဲသွားသော်လည်း တိုင်းရင်းသား လက်

နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ အနေဖြင့် အပစ်ရပ်စာချုပ်ပါ အတိုင်း နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၆ ဦးကို ပါဝင်ခွင့် ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်း ၁၆ ဦးကို နိုင်ငံရေးပါတီများက မိမိတို့ဖာသာ ရွေးချယ်ကြရန်လိုသည်ဟု ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းက ပြောသည်။

UPDJC အစည်းအဝေးကို မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဆက်လက် ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ကော်မတီဝင်များကို အတည်ပြုခြင်း နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ မူဘောင် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရေး စသည့် ကိစ္စရပ်များ ဆွေးနွေးသွားရန် ရှိသည်ဟု ကော်မတီဝင်များထံမှ သိရသည်။

ကရင်စာပေသင်ကြားရန် ထိုက်တန်သော အခွင့်အရေးမရသေးဟု KNU ပြောဆို

တံခါးတွေ ဆွဲဖွင့်လိုက်

လက်ာ်ဒီပ (၂၃ မေလ၊ ၂၀၁၆)

ညီညွတ်ရေးအတွက် ဟန်ရေးပြ မာန်လေးကြွ တယောက်တပေါက်ထအော် လှော်လိုက် ကြော်လိုက် ဆောင့်လိုက်နဲ့ ဆွေးနွေးတဲ့ အကြောင်းအရာ အဖြေရှာမူဘောင်တွေ ရေးဆွဲပြီးသကာလ တချို့က တလွဲတွေ လုပ်ကြလွန်းလို့ ခက်တယ်ဗျာ။

တချို့က တပွဲထိုး တမျိုးက ကောက်ရိုးမီးစ တချို့ကျ တစိုက်မတ်မတ် တချို့ဇာတ်ပျက်တွေက ဟိုတိမ်းဒီတိမ်း ယိမ်းအလှနဲ့ ယိမ်းကသူတွေလည်း ရှိတယ် ဒီမယ်... တမျိုးသားလုံး လူတန်းစေ့စို့ တို့ တမျိုးသားလုံး စိတ်ရင်းအမှန် တသံတည်း ထွက်ဖို့ လိုတယ်။

အားလုံးသဘောတူညီမှု အစုအဖွဲ့အသီးသီး အတည်ပြုပြီးသကာလ ကြောင့်ကြခြင်းကင်းစွာဖြင့် ဆွဲဖွင့်လှစ်ခဲ့တဲ့ လမ်းအတိုင်းလျှောက်သွား ငရဲတံခါးတွေ ပိတ်ထားမယ်မှတ်။

ထွန်ယက်ခြင်း သန်တဲ့သူကထွန် ညွှန်သူက ညွှန်ပြပေး ပျိုးပင်လေးပျိုး စိုက်သူကစိုက် ဂရုစိုက် ရေလောင်းပေါင်းသင်သူသင် ဥယျာဉ်မှူးရဲ့ နွေးထွေး ယယမှုနဲ့ တူညီတဲ့ခွန်အားတွေရှိစေလိမ့် ရိတ်သိမ်းချိန်တန်ရင်လည်း ဇွဲထား အားစိုက်လို့ ရိတ်သိမ်းနိုင်ရမယ်။

အမျိုးသမီးတွေနဲ့အတူ လူမမယ်ကလေးတွေအရေး အလေးထား ရှေ့ထားဆွေးနွေးနိုင်ပါမှ မျှတတဲ့ ရလဒ်အဖြေမှန် ပြည်သူထံက ပဲ့တင်လာလိမ့်မယ် တကယ်အခြေခံကျဖို့ သူတို့ သူတို့လေးတွေကို ပိုမိုထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးခြင်းဖြင့် သင့်အိပ်မက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရမယ်။

မင်းသားကြီး လုပ်စရာမလို ဟစ်တိုင်လိုနေရာက အလှူရှင်ကြီးပါဆိုပြီး စည်တီး ကြွေးကြော်ပြုပို့မလို စိုပြေသာယာရေး မနက်ဖြန်တွေ လုပ်အားတွေ ဉာဏ်အားတွေ ဇွဲတွေ ဝီရိယတွေသုံး ဆုံးဖြတ်ဖြည့်စွက်ခဲ့တဲ့ မူသစ်နဲ့ တို့ရဲ့ အနာဂတ်ကို ပုံဖော်ကြပါစို့။

ပြန်ပို့မယ်ဆိုတာချည်းတွေ ပြောနေ ခြောက်နေကြမယ့်အစား ဒီတံတား ဒီဖက် ဒီကမ်းမလေ ပြည်သူတွေအတွက် အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေးမှာ အာမခံမှုတွေပြည့်စုံ ၁၀ နယ်မြေ လုံခြုံရေးတွေ ရှိရမယ် ပင်လယ်ဝမ်းတစ်ထွာအရေး အခန်း ခွင့်လမ်းအလုပ်အကိုင်တွေလည်း ခွန်တွဲတည်ရှိနိုင်မယ်ဆိုရင်ဖြင့် သင့်... လောကတံခါးကြီးကို ဆွဲဖွင့်လိုက်ပေါ့။

ကိုယ် ချမှတ်ခဲ့တဲ့ စည်းကမ်းမူဘောင် ကိုယ်တိုင် ရှောင်ကွင်းလုပ်ကိုင်နေရင် ဝန်းကျင်အထင်သေးသည်သာမက သမိုင်းတရားခံဖြစ်ရမည့်ကိန်းမို့ ဆင်ခြင်လိုဖြင့် သတိရှိစေချင်သည် ဤနေရာ ဤဒေသ ဤအလှ ထာဝရ နေလို လလို ဝင်းပအေးမြပါစေသား။

မေလ ၉ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

ပြည်တွင်း၌ ကရင်စာပေ သင်ကြားရေးအတွက် ထိုက်တန်သည့် တရားဝင် အခွင့်အရေး မရရှိသေးကြောင်း မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပန်းတနော်မြို့နယ်၊ ကပိုင်ကျေးရွာ၊ သီရိမင်္ဂလာ ကျောင်းတိုက်ဝန်း၌ ပြုလုပ်သည့် ပန်းတနော်စာပေ နှစ်ရက်ပွဲအထိမ်းအမှတ်ပွဲအခမ်းအနား၌ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး(KNU)ဗဟိုကော်မတီဝင် ပဒိုမန်းငြိမ်းမောင်က ပြောကြားခဲ့သည်။

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတိုင်း မိမိတို့စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုကို လွတ်လပ်စွာ ဖော်ထုတ်ခွင့်ရှိသည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း ကရင်လူမျိုးများအတွက် စာပေသင်ကြားရေး

အခြေအနေမှာ တရားဝင် မရှိသေးသလို ကျောင်းချိန်တွင်း တရားဝင်သင်ကြားခွင့် ရရှိရေးအတွက် ကရင်အမျိုးသား ဆရာအတတ်သင်ကျောင်းများ တည်ထောင်သွားရန်နှင့် ကရင်သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းစာအုပ်များကို ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပေးရန်လိုသည်ဟု ပဒိုမန်းငြိမ်းမောင်က ယခုလို ပြောသည်။

‘ကရင်စာပေတွေကို တရားဝင် သင်ကြားနိုင်ခွင့်ရဖို့အတွက် ဆိုရင် ကရင်အမျိုးသား ဆရာအတတ်သင် သိပ္ပံကျောင်းတွေ တည်ထောင်ဖို့ လိုတယ်။ ကရင်အမျိုးသားစာပေ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွေ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းဖို့ လိုတယ်။ ဒီအခွင့်အရေးတွေ ကျနော်တို့ မရရှိသေးပါဘူး။ ဒီကနေ့ ကရင်စာပေသင်ကြားရတဲ့ ကရင် ဆရာဆရာမတွေ ရရှိတဲ့ အခွင့်အရေးဆိုတာ ထိုက်တန်တဲ့ အခွင့်အရေး မဟုတ်သေးပါဘူး။

ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နဲ့ စုပေါင်းဖြေရှင်းရတဲ့အဆင့်ပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေ့သွားရမယ့် ခရီးဟာ အများကြီး ကျန်ပါသေးတယ်’ဟု မန်းငြိမ်းမောင်က ပြောသည်။

ယမန်နေ့ ည ၈ နာရီတွင် စတင်ပြုလုပ်သည့် ပန်းတနော် စာပေပွဲအထိမ်းအမှတ်ပွဲအခမ်းအနားမှာ၊ KNU ဗဟိုကော်မတီဝင် ပဒိုမန်းငြိမ်းမောင်၊ ကရင်ရေးရာဝန်ကြီးဟောင်း စောထွန်းအောင်မြင့်၊ ကရင်အမျိုးသား နှစ်သစ်ကူးပွဲတော် ကျင်းပရေး ဗဟိုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ပါမောက္ခ မန်းရွှေပြည်အေး၊ မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများ၊ လွှတ်တော်အမတ်များနှင့် ဒေသခံ ၂၀၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ပန်းတနော် စာ/ယဉ် ဥက္ကဋ္ဌ

ဒေါက်တာမန်းခင်မောင်စိုးက ‘ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဗမာစကားနဲ့ ဗမာစာကို ရုံးသုံးစာ၊ ရုံးသုံးစကား သတ်မှတ်ထားရှိတဲ့အတွက် ကရင်လူမျိုးများဟာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုမှုကို ပိုမို အထောက်အကူ ပြုတဲ့ ဗမာစာနဲ့ ဗမာစကားကို ပိုမို အလေးထား လိုက်စားခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသမှာ နေထိုင်တဲ့ ကရင်လူမျိုးများဟာ ကရင် စကား၊ ကရင်စာ မတတ်သူတွေ၊ မိမိရိုးရာလေထုံးတမ်းကို နားမလည်သူတွေ တစထက်တစ ပိုမိုများပြားလာပါတယ်။ မိမိတို့ရဲ့ လူမျိုးမပျောက်ရေးအတွက် မိမိတို့ရဲ့ စာပေယဉ်ကျေးမှု၊ လေထုံးတမ်းတို့ကို ဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်း ကြပါလို့ တိုက်တွန်းလိုပါတယ်’ ဟု ပြောသည်။

ပန်းတနော် စာပေပွဲကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာ ၁ ရက်နေ့တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး စာပေအနေဖြင့် ၂၇၅၅ ခုနှစ် နှစ်ရပ်ကရင်စာ တလသင်တန်းကို ပန်းတနော်၊ ညောင်တုန်း၊ ကန်ကြီးထောင့် အစရှိသည့် တိုင်းအတွင်း မြို့နယ် ၁၀ မြို့နယ်၌ ဖွင့်လှစ်ခဲ့ သည်။

ယခုသင်တန်းတွင် ကျောင်းချိန်ပြင်ပ ကရင်စာသင်ကြားပေးနေသည့် ဆရာ၊ ဆရာမ ၁၅၈ ဦး အပါအဝင် သင်တန်းသား ၂၇၀ ကျော်ကို သင်ကြားပေးခဲ့သလို ဝါးခယ်မနှင့် ပန်းတနော်မြို့နယ်တို့ တွင် ရိုးရာဒုံးသင်တန်း နှစ်ခုကိုလည်း ပို့ချပေးခဲ့ကြောင်း စာပေပွဲ တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရသည်။

ရောဝတီတိုင်းတွင် ကရင်စာပေကို သင်ရိုးသစ်ဖြင့် သင်ကြားမည်

မေ ၂ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

လာမည့် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ပညာသင်နှစ်တွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများ၌ ကရင်စာပေကို သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသစ်ဖြင့် စတင်သင်ကြားပေးရန် စီစဉ်ထားသည်ဟု ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဇောဖရန်စစ်ခိုင်က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ မေလ ၂ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

‘အခုအမျိုးသားပညာရေး မူဝါဒ အသစ်ဆွဲတဲ့ အခါကျတော့ သူ

ငယ်တန်းကနေ ကလေးဗဟိုပြုပုံစံနဲ့ အစိုးရကျောင်းတွေမှာ သင်တော့မယ်။ အဲဒါနဲ့ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပိုးနဲ့ စကောကရင်စာ သူငယ်တန်း သင်ရိုးသစ်ကို ရေးဆွဲပြီး ကလေးဗဟိုပြု ပုံစံမျိုးနဲ့ သင်ပေးဖို့ စီစဉ်ထားတယ်။ ဒီသင်ရိုးသစ်က ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် သဘောမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဆရာက ကလေး နားလည်အောင် ဘက်စုံချည်းကပ် သင်ပေးမယ့် သင်ရိုးသစ် ဖြစ်ပါတယ်’ ဟု သူက ပြောသည်။

ကလေးဗဟိုပြုပုံစံဖြင့် သင်ကြားမည့် ကရင်ဘာသာစကား သူငယ်တန်း သင်ရိုးသစ်ကို ကုလသ

မဂ္ဂ ကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (ယူနီဆက်) အကူအညီဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်အဖွဲ့ချုပ်က ဦးဆောင်၍ ဒေသအလိုက် မျိုးနွယ်စုများ၊ ဘာသာရေးနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ စုပေါင်းကာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၌ စတင်ရေးဆွဲခဲ့သည်။ သင်ရိုးသစ် ရေးဆွဲရေးအတွက် ဆွေးနွေးပွဲများ၊ လိုအပ်သည့် သုတေသနများကို အကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး နောက် ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် အတည်ပြုထုတ်ပြန်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အဆိုပါ သင်ရိုးသစ်ဖြင့် ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်း ကရင်စာ သင်

ကြားပေးနိုင်ရေးအတွက် ဆရာ၊ ဆရာမများ ဖွဲ့စည်းသင်တန်းကို ဧပြီ ၂၅ မှ ၂၉ ရက်နေ့အထိ ပုသိမ်မြို့ပိုးကရင်နှစ်ခြင်း အသင်းတော် ဘုရားကျောင်း၌ ပြုလုပ်ခဲ့ သည်။

ယင်းသင်တန်းသို့ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ မြို့နယ် ၁၉ မြို့နယ်မှ ဆရာ၊ဆရာမ ၇၃ ဦး တက်ရောက်ကာ နည်းပြ ၆ ဦးဖြင့် သင်ကြားပေးခဲ့သည်ဟု တိုင်းစာပေပွဲ တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရသည်။

လက်ရှိတွင် သင်ရိုးသစ်ဖြင့် ကရင်ဘာသာစကားကို သင်ပေးရန် စီစဉ်ထားသော်လည်း လိုအပ်သည်များကို အချိန်မီ မလုပ်ကိုင်နိုင်ပါက တိုင်းအတွင်းရှိ အချို့မြို့နယ်များတွင် ယခင် သင်ရိုးဟောင်းဖြင့် ဆက်သင်သွားရန် ရှိသလို သင်ရိုးသစ်အတွက်လိုအပ်သည့် ဖတ်စာအုပ်များကို တိုင်းပညာရေးဌာနက အခမဲ့ဖြန့်ဝေသွားရန် စီစဉ်ထားသည်ဟု စောဖရန်စစ်ခိုင်က ဆက်ပြောသည်။

ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးအတွင်း အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများ၌ ကျောင်းချိန်ပြင်ပတွင် ကရင်စာ သင်ကြားပေးလျက်ရှိရာ ပြီးခဲ့သည့် ပညာသင်နှစ်တွင် စကောကရင်စာကို ၂၈၅ ကျောင်းနှင့် ပိုးကရင်စာကို ကျောင်း ၂၂၀ ကျော်တို့တွင် သင်ကြားပေးခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ဝင်းရော်ဒေသကရင်စာပေ (လိက်ထူလီ) အလယ်တန်း အဆင့်ဖတ်စာမိတ်ဆက်သင်တန်းပြီးဆုံး

မေ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ ကြာအင်းဆိပ်ကြီး မြို့နယ်၊ ထိုမထိုကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် နယ်အသီးသီးမှ သင်တန်းသူသင်တန်းသားများကို မေလ ၁၃ ရက်မှ ၂၃ ရက်နေ့အထိ ဖွင့်လှစ်သင်ကြား ပို့ချပေးသည့် ဝင်းရော်ဒေသ၏ (၆)ကြိမ်မြောက် ဖလုံလိက်ထူလီ (ပိုးကရင်စာပေ) အလယ်တန်းအဆင့် ဖတ်စာသင်မိတ်ဆက် သင်တန်းဆင်းပွဲကို မေလ ၂၄ ရက်နေ့က ကျောင်း၏ ဓမ္မာရုံ၌ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကရင်လူမျိုးများအတွက် ခိုင်မာသည့် စာပေတရုတ်လောကနှင့်

ဒေသတရုတ်တရုတ် မတူညီသည့် ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းများကို ဆန်းစစ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ကာ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် ဝင်းရော်ဒေသ၊ ကျိုက်ပုံ၊ ဘုရားသုံးဆူ၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ သင်တန်းသူ သင်တန်းသား ၂၂၃ ဦးအား သင်တန်းဆရာ ၆၃ ဦးမှ တပတ်ကျော်ကြာ သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့ပြီး နောက် ယင်းသို့ သင်တန်းဆင်းပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သင်တန်းဆရာဖြစ်သူ စောယောင့်သာအဲဆန်က 'ပြောင်းလဲလာမယ့် နိုင်ငံရေးအခြေအနေပေါ် မူတည်ပြီး အစိုးရကျောင်းမှာ တိုင်း

ရင်းသား မိခင်စာပေ အလယ်တန်းအဆင့် သင်ကြားရမယ်လို့ ထုတ်ပြန်လာခဲ့ရင် ကျနော်တို့ဘက်မှ အဆင်သင့်ဖြစ်အောင် ကြိုတင်လုပ်ဆောင်ထားတာပေါ့။ အခု ကျနော်တို့ ဆောင်ရွက်နေတဲ့စာပေက ပိုးကရင်စာပေတည်း ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်နေတာ မဟုတ်ဘူးနော်။ တမျိုးသားလုံးကို ရည်ရွယ်ပြီး ဆောင်ရွက်နေတာ ဖြစ်တယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ သင်တန်းသားတဦးဖြစ်သူ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုလောမြို့နယ်မှ စောသာထိန်းက 'ရွာမှာ ကရင် စာတတ်တဲ့ လူက နည်းနည်းပဲ ရှိတယ်။ ဒီသင်တန်းပြီးရင်

► ကျောင်း "ကော့ကရိတ်-အိန္ဒြာအရလမ်း" မှ လမ်းမကြီးနှင့် အလွန်နီးကပ်သော အိမ်များ အန္တရာယ်ရှိနိုင်သော်လည်း အိမ်ထိခိုက်သည့်အတွက် လျော်ကြေးပေးမည် မဟုတ်ဟု ADB ၏ ပြောဆိုထားမှုအပေါ် ဒေသခံများက ထိုသို့ တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရွာသူတဦးက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ လွန်းညကျေးရွာ နန်းမူးမူးက 'အခုပြန်လည်ဖောက်မယ့် အဆင့်မြင့်လမ်းစီမံကိန်းက ရှိထားတဲ့လမ်းထက် ပိုကျယ်သွားရင် လမ်းနဲ့ အိမ် ၂ ပေလောက်ပဲ ရှိတော့မယ်။ သူတို့လာတိုင်းတဲ့အချိန်က မထိဘူးလို့ပြောပေမယ့် လမ်းက အိမ်ရှေ့အထိရောက်ရင် အန္တရာယ်များမယ်။ သူတို့ လမ်းလုပ်ပြီးသွားရင် ခံရမှာ ကျမတို့ ကလေးတွေအတွက်လည်း မကောင်းဘူး။ တချို့လူတွေက အိမ်နောက် ပြန်ရွှေ့ဖို့လည်း ခြံကျဉ်းတော့မဖြစ်ဘူး။ အဲလို အခက်အခဲတွေရှိရင် ကျမတို့ကို စဉ်းစားပေးစေချင်တယ်'ဟု ပြောသည်။ ထိုတိုးချဲ့မည့် လမ်းစီမံကိန်းအတွက် အိမ်ထောင်စု ၁၁၄ စုသာ ထိခိုက်မည်ဖြစ်ပြီး လမ်းနှင့်ကပ်လျက် နေအိမ်များ မပါဝင်ကြောင်း၊ လမ်းအကျယ်သည် မြို့ရွာအပြင် ၂၃၀ ပေ၊ မြို့ရွာအတွင်း ၂၃၀ ပေ

အထက် လျှော့ယူမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိခိုက်မှု နည်းသထက် နည်းအောင်ယူပြီး ထိခိုက်မည့် ဒေသခံများအတွက် ADB မှ မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ထည့်ဝင်ငွေဒေါ်လာ ၁.၈ သန်းထံမှ လျော်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဒေသခံလူထုနှင့် ကရင်ပြည်နယ် အရပ်ဘက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများကို ADB က ရှင်းပြထားသည်။ စီမံကိန်းအတွက် လျော်ကြေးငွေပေးသည့်အပေါ် အမှန်တကယ် ထိခိုက်နစ်နာသည့် ဒေသခံများ လျော်ကြေး အပြည့်အဝ မရရှိမည်ကို စိုးရိမ်ပြီး ယခုပြုလုပ်မည့် စီမံကိန်းကို အဆောတလျင် မပြုလုပ်ရန် ADB ထံ အကြံပြုထားသည်ဟု KPSN (Karen Peace Support Network) ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေး အထောက်အကူပြုကွန်ယက်မှ စောဝေလင်းက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ 'ဒီ စီမံကိန်းက လုပ်တာ စောနေသေးတယ်လို့ ကျနော်တို့ မြင်တယ်။ ဒီလိုမျိုးက မြန်မြန်လုပ်လို့ လွန်းညကျေး မရသေးဘူး။ ပြီးတော့ ငြိမ်းချမ်းရေး NCA လက်မှတ်ထိုးပြီးပေးမယ့်လည်း တကယ်မငြိမ်းချမ်းသေးဘူး။ မြဝတီ-ကော့ကရိတ် အာရှ လမ်းမတစ်ခုကို နမူနာ အများကြီးပေး

ထားပြီ။ အဲဒီလမ်းကြောင့် တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အပြစ်မဲ့လူတွေလည်း သေရတယ်။ လျော်ကြေးပေးမယ်ပြောပြီး တကယ်မရသေးတဲ့လူ အများကြီးရှိတယ်။ ဒီစီမံကိန်းကို မြန်ဆန်စွာ မလုပ်ဖို့ ADB ကို အကြံပြုထားတယ်'ဟု သူက ပြောသည်။ ဖောက်လုပ်သွားရန် ရှိသည့် ကော့ကရိတ်-အိန္ဒြာ အာရှလမ်းသည့် ကော့ကရိတ်မြို့နယ်နှင့် ဖားအံမြို့နယ်အကြားတွင် တည်ရှိပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်းမှာပင် စီမံကိန်း စတင်မည်ဟု ADB က ဒေသခံများကို ပြောထားခဲ့သော်လည်း ပြောင်းရွှေ့ရမည့် ဒေသခံက မည်သည့်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ရမည်ကို စိုးရိမ်မှုများရှိသလို လယ်သမားအချို့ကလည်း ယခုနှစ် လယ်ပြန်စိုက်၍ ရမရကို မသိရသေးကြောင်း ပြောဆို နေကြသည်။ လွန်းညကျေးရွာတွင် ပြုလုပ်သည့် ဒေသခံတွေ့ဆုံပွဲတွင် ဖားအံမြို့နယ်ရှိ ကော့ကဒါ၊ ခန့်မိန်းဒို၊ လွန်းညကျေး၊ တံတားဦး စသည့်ကျေးရွာများမှ ဒေသခံများနှင့် အစိုးရဖက်မှ ဖားအံခရိုင် ဆောက်လုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ADB တာဝန်ရှိသူများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၁၀၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

► ရှေးဦး "ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားတာ -" ဆောင်းပါးမှ

မယ့် ငြိမ်းချမ်းရေးတော့ ရမသွားပါဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ 'ရောင်ခြည်သန်းတာလိုလို အလင်းတန်းတွေပဲ မြင်ရသလိုလို' ဗလာစကားလုံးတွေပဲ နားမဆန့်အောင် ကြားခဲ့ရတာပါပဲ။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ် (NCA) မှာ ၈ ဖွဲ့ လက်မှတ် ထိုးတယ်ဆိုတာနဲ့ တခန်းရပ်သွားခဲ့ပါတယ်။ အခုလည်း NCA လက်မှတ်ထိုးသူနဲ့ မထိုးသူတွေအကြား တိုက်ပွဲပြန်ဖြစ်နေသလို NCA စာချုပ်မှာ လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ အဖွဲ့ကို စစ်တပ်က ထိုးစစ်ဆင်နေတာတွေ၊ ရဟတ်ယာဉ် လေယာဉ်သုံးပြီး ဗုံးကြဲနေတာတွေပဲ ဆက်တိုက်ဆိုသလို ကြားနေရပါတယ်။ ဒီတော့ နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဆော်ဩချက် (ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားသူ ဘာပေးမလဲ)နဲ့အညီ နိုင်ငံတော်အစိုးရက စံပြုအနေနဲ့ ယခင်အစိုးရဟောင်းနဲ့ မတူဘဲ ဘာပေးမလဲ/ ဘာတွေပေးမလဲဆိုတာ စိတ်ဝင်စားစရာပါ။ 'တပြည်လုံး အတိုက်အခိုက်ရပ်စဲကြောင်း' ကြေညာပေးမလား၊ ဒီလို ကြေညာတာကို စစ်တပ်(တပ်မတော်)က လက်ခံ၊ လိုက်နာပါ့မလား။ တကယ်တော့ နိုင်ငံတော်အစိုးရနဲ့ စစ်တပ်(တပ်မတော်)ကို ခွဲပြောနေတာ သဘာဝမကျတဲ့ကိစ္စ၊ မူမမှန်တဲ့ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်(တပ်မတော်)ဆိုတာ နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ စစ်တပ်ပဲဖြစ်ရမှာပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတကို နားခံတဲ့ စစ်တပ် (တပ်မတော်) ဖြစ်ရမှာပါ။ ဖြတ်သန်းကြခဲ့တဲ့ '၁၉၆၂ တော်လှန်ရေးကောင်စီကနေ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရအထိကာလမှာ စစ်တပ်ဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရကို ကာကွယ်ခဲ့တာပါ။ ထိုကာလအတွင်း ဖွဲ့ခဲ့သမျှ အစိုးရအဖွဲ့တွေမှာလည်း စစ်ဗိုလ်တွေသာ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ ဝန်ကြီးချုပ်၊ ဝန်ကြီး၊ ဒုဝန်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ကြတာပါ။ ပါတီမှာဆိုလည်း ပါတီဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုဥက္ကဋ္ဌ၊ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး၊ စီအီးစီ၊ ဗဟိုကော်မတီတွေမှာလည်း အငြိမ်းစား စစ်ဗိုလ်နဲ့/ တာဝန်ထမ်းဆံ့ စစ်ဗိုလ်တွေပဲ အဓိက မင်းမူခဲ့တာပါ။ ၁၉၈၈ ကနေ ၂၀၁၁ အထိ နဝတ-နအဖ စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာတော့ တမိုးလုံးပျောက်ဆိပ်ဆိုတာလို ဘယ်လိုအသင်းအဖွဲ့ပဲ ဖွဲ့ပါစေ (ကျောင်းသား သမဂ္ဂ/ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ/ လယ်သမားသမဂ္ဂ တို့မှအပ) ဖွဲ့သမျှ အသင်းတိုင်းမှာ နာယက မဟုတ်ရင် ဥက္ကဋ္ဌဟာ စစ်ဗိုလ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျောင်းသားသမဂ္ဂ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၊ လယ်သမားသမဂ္ဂတို့ကိုတော့ ဖွဲ့စည်းခွင့် လုံးဝ မပြုပါဘူး။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အင်အားစုတွေကလည်း 'ရန်သူတပ်' လို့ခေါ်ကြသလို၊ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများကလည်း သူတို့ လက်တွေ့ဘဝထဲက သင်ကြားချက်နဲ့ အညီ 'အစိုးရစစ်တပ်' လို့ မှန်မှန်ကန်ကန် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခဲ့တာပါ။ 'နိုင်ငံတော်'ဆိုတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဗိုလ်စိန်ဝင်းရဲ့ လွှတ်တော်တွင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရဆိုရင် မဏ္ဍိုင် ကြီးသုံးရပ်ဖြစ်တဲ့ အစိုးရ(အုပ်ချုပ်ရေး)၊ လွှတ်တော်များ(ဥပဒေပြုရေး)၊ တရားစီရင်ရေးတို့ ပါဝင်ပေါင်းစပ်ထားတာပါ။ စစ်တပ် (တပ်မတော်)က ဒီသုံးခုပါဝင်တဲ့ နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်နေတာ မဟုတ်လား။ ဒီဖွင့်ဆိုချက်က ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေအရ ပြောတာပါ။ ဟိုယခင် ၁၉၈၈ ကနေ ၂၀၁၁ အထိကတော့ 'နိုင်ငံတော်အစိုးရ' ဆိုတဲ့စကားလုံးနဲ့ 'စစ်တပ်(တပ်မတော်)'ဆိုတာဟာ အနက် အဓိပ္ပာယ်အရ ဘာမှကွဲပြားခြားနားတာ မရှိပါဘူး။ 'နိုင်ငံတော်အစိုးရ'လို့ခေါ်ရင်လည်း 'စစ်တပ်'လို့ အဓိပ္ပာယ်ရသလို၊ 'စစ်တပ်'လို့ ခေါ်ရင်လည်း 'နိုင်ငံတော်အစိုးရ'လို့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တာပါပဲ။ ကျေးကျေနပ်နပ်နဲ့ 'တပ်မတော်အစိုးရ'လို့တောင် ခေါ်ခဲ့ကြသေးတာပဲ မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် 'နိုင်ငံတော်အစိုးရ'နဲ့ 'စစ်တပ်'ဟာ သန့်စင်ခန်းနဲ့ အိမ်သာလို ထူးပြီး ခြားနားမနေပါဘူး။ ဘယ်လိုပဲခေါ်ခေါ် အားလုံးက အလွယ်တကူ သဘောပေါက်ကြပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရဲ့ ဖွင့်ဆိုချက်အရဆိုရင် စစ်တပ်နဲ့ နိုင်ငံတော်အစိုးရဟာ သီးခြားစီဖြစ်တယ်လို့ လွှတ်တော်ထဲမှာ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပြောတာပါ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ (အုပ်ချုပ်ရေး/ ဥပဒေပြုရေး/ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင် ၃ ရပ်)ကို စစ်တပ်က အကာအကွယ်ပေးနေတဲ့ ကယ်တင်ရှင်ဖြစ်တယ်လို့ အပေါ်စီးယူပြီး ပြောတာပါ။ 'နိုင်ငံတော်အစိုးရ' က သပ်သပ်၊ 'စစ်တပ် (တပ်မတော်)'က သပ်သပ်လို့ တမင် ခွဲခြားပြောသွားတာပါ။ ဒီလိုခွဲပြောတာမှာ စစ်တပ်(တပ်မတော်) ဆိုတာ နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ လက်အောက်က မဟုတ်ဘူး။ လက်အောက်ခံ မဟုတ်ဘူး။ အထက်က အပေါ်စီးဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်အောင် ပြောသွားတာပါ။ ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေထဲမှာလည်း စစ်တပ်(တပ်မတော်)ကို အခွင့်ထူးတွေ အလွန်အကျွံပေးထားတာပါ။ ကာချုပ်(စစ်တပ်) သဘောမတူဘဲ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်မရအောင် တဖက်ကလုပ်ထားသလို

ရွာမှာကျန်နေတဲ့ လူငယ်တွေကို ပြန်လည်ပြီး သင်ပေးသွားမယ်။ ကရင်ဒုံးအကတွေရော၊ တူရိယာတွေလည်း သင်ပေးတယ်။ တခါမှ မမြင်ဖူး၊ မကြားဖူးတဲ့ ရွာတွေ သိလာတယ်။ နယ်စုံက သူငယ်ချင်း သစ်တွေလည်း ထပ်တိုးလာတယ်' ဟု ပြောသည်။ ထိုနေ့တွင် ပြုလုပ်သည့် (လိက်ထူလီ) မိတ်ဆက် သင်တန်းဆင်းပွဲတွင် ကရင်ပြည်နယ် ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဥက္ကဋ္ဌ စောအေးမြ၊ ကရင်ရဟန်းတော်များအသင်း၊ သင်တန်းဆရာများနှင့် သင်တန်းသူ သင်တန်းသားများ အပါအဝင် ပရိသတ် ၅၀၀ နီးပါး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ လိက်ထူလီ အလယ်တန်းဖတ်စာ သင်တန်းတွင် ပထမတန်းမှ အဋ္ဌမတန်းအထိ ဖတ်စာ

များကို သင်ကြားပို့ချပေးသည့် အပြင် ကရင်ရိုးရာ ဒုံးအကာ၊ ရိုးရာတူရိယာ တီးခတ်မှုများကို အတန်းလိုက်ခွဲပြီး သင်ကြားပို့ချပေးခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ လာမည့် နှစ်တွင် ပြုလုပ်မည့် ၇ ကြိမ်မြောက် လိက်ထူလီ အလယ်တန်းဖတ်စာ သင်တန်းကို မွန်ပြည်နယ်၌ ဆက်လက် ဖွင့်လှစ်သွားမည်ဟု သင်တန်းဆရာများက ပြောသည်။

စစ်အာဏာရှင်စနစ်မှ အရပ်ဘက်နိုင်ငံရေးသို့ အကူးအပြောင်း

မန်းမင်းရဲထွေး

‘ကျွန်ုပ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံရေးမှ လွတ်မြောက်ရေး’ ဆောင်းပါးကို KIC သို့ ပေးပို့လိုက်သည့် ၂၅-၃-၁၆ ရက်နေ့ မနက် ၁၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့ (၃၁)လမ်းရှိ ရသာကွန်ဒိုတွင် ‘မြန်မာပါတီစုံဒီမိုကရေစီ’ မှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေး’ ဟောပြောပွဲကို တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဟောပြောပွဲ၌ ကျနော်တို့ဆောင်းပါးတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြပြီး မှီငြမ်းကိုးကားသည့် Zoltan Barany ၏ ကောက်နုတ်ချက်များကို တကောင်း နိုင်ငံရေးလေ့လာရေးအဖွဲ့မှ ဦးရဲမျိုးဟိန်းက ဖော်ပြဟောပြောခဲ့ပါသည်။ အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးတွင် အောင်မြင်ခဲ့သည့် တောင်ကိုရီးယား၏ နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်ကို ဥပမာပေး တင်ပြခဲ့ရာတွင် ဆရာဦးရဲမျိုးဟိန်း၏ ဟောပြောပွဲကို နားထောင်ခဲ့ပြီး နောက် ကျနော် သိမြင်၊ နားလည်ရသမျှကို KIC စာဖတ် ပရိသတ် များအား မျှဝေပေးလိုသည့် ဆန္ဒက အလွန်ပြင်းပြလာ၍ ယခုဆောင်းပါးကို ရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းတွင် အရပ်ဘက် စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးသည် အလွန်အရေးပါသောကဏ္ဍတွင် ရောက်ရှိနေပါသဖြင့် ကျနော်ချစ်သော ကရင်မိဘပြည်သူများလည်း သိမြင်နားလည်သင့်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ ဤဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုပြီး ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းကို တီးမိခေါက်မိလျှင် အမှန်တကယ် အားရကျေနပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

စစ်တပ်ဟုခေါ်သည့် တပ်မတော်သည် အချုပ်အခြာအာဏာ ပိုင်ရှိသော နိုင်ငံတိုင်းတွင် နိုင်ငံတော်၏ လုံခြုံရေးအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့် အဓိကအဖွဲ့အစည်းတခု ဖြစ်သည်။ စစ်တပ်သည် နိုင်ငံတော်၏ကဏ္ဍတွင် ရှိသင့်လိုက်သည့်နေရာတွင် မရှိဘဲ အရပ်သား နိုင်ငံရေး အစိုးရအပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးနေခဲ့လျှင် တိုင်းပြည်၏ ရှေ့ဆက် သွားရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အတားအဆီး အခုအခံ ဖြစ်နေမည် ဖြစ်သောကြောင့် တိုင်းပြည်၏ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားလည်ပတ်မှုလည်း တဖက်စောင်းခြင်းဖြစ်ကာ ရှေ့မတိုး နောက်မဆုတ် အခြေအနေတွင် ရပ်တန့်နေတတ်သည်။

‘စစ်တပ်ဆိုတာ နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားတွေကို ညှဉ်းဖို့မဟုတ်။ လက်နက်အားကိုး တန်ခိုးပြဖို့မဟုတ်။ စစ်တပ်ဟာ နိုင်ငံရဲ့ အစေခံ ဖြစ်ရမယ်။ နိုင်ငံဟာ စစ်တပ်ရဲ့အစေခံ မဖြစ်ရဘူး’ ဟု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက မိန့်ကြားသွားခဲ့သည်။

စစ်တပ်၏အဓိပ္ပါယ်

စစ်တပ်ဆိုသည်မှာ ပြည်သူလူထု၏ လုံခြုံရေးနှင့် ပြင်ပရန် ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက် တရားဝင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ တပ်မတော်၏ လုပ်ဆောင်မှုအားလုံးသည် တရားဥပဒေ၏ ထိန်းချုပ်မှု အောက်မှာပဲ ရှိရမှာဖြစ်သည်။

စစ်တပ်ကို တင်းကြပ်သော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်။ အထက်ကပေးသည့် အမိန့်ကို အောက်ခြေက အတိအကျ လိုက်နာအောင် လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးရသည်။ အကြမ်းဖက်မှု၊ ကျူးကျော်မှုများကို ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် စနစ်တကျ အထူး လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရသည်။ စစ်သားတိုင်း၏စိတ်တွင် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲကင်းရမည်။ စစ်တပ်တွင် ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်၊ လေတပ်တို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည်ဖြစ်၍ တပ်သုံးတပ်စလုံး စည်းလုံးနေအောင် ပုံစံတကျ ဖွဲ့စည်းရသည်။

စစ်တပ်ကို နိုင်ငံတော်အမှုထမ်းရန်အတွက် စစ်ရေးကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် လေ့ကျင့်တည်ထောင်သည်။ ပြည်သူပြည်သားကို ထိပါး နောက်ယှက်လာသော အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများကို တိုက်ဖျက်ချေမှုန်းရန်အတွက် စွမ်းရည်ပြည့်ဝသော စစ်သားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းတာဝန်များ

စစ်တပ်အမှုထမ်း အရာရှိများသည် စစ်ဆင်ရေး မဟာဗျူဟာ ရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရပြီး အောက်ခြေ အကြပ်တပ်သားနှင့် တိုက်ခိုက်ရေးစစ်သားများသည် စစ်ဗျူဟာများ ရေးဆွဲစီစဉ်သည့်အတိုင်း တိုက်ခိုက်ရေးတွင် ကျွမ်းကျင်စွာ သက်စွန့်ဆံ့ဖျားတိုက်ပွဲဝင်ရသည်။

- စစ်တပ်တွင် အရေးပါသောလုပ်ငန်းစဉ် နှစ်ရပ် ရှိသည်။
- (၁) ပြင်ပရန်ကာကွယ်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်
- (၂) ပြည်တွင်းတွင် လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ လုံခြုံရေးအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာ

နိုင်သည့် ပဋိပက္ခနှင့် ပြည်တွင်းစစ်အရေးများကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဟူ၍ လုပ်ငန်းစဉ်နှစ်ရပ် ပိုင်းခြားထားသည်။

ပရော်ဖက်ရှင်နယ်စစ်တပ်၏အရည်အချင်း

ပရော်ဖက်ရှင်နယ်စစ်တပ်ဖြစ်ရန် ဆင်ဖြူရယ်ဟန်တင်တန်၏ သတ်မှတ်ချက်မှာ

- (၁) စစ်ရေးကျွမ်းကျင်မှု ရှိရမည်။ (Expertise)
- (၂) ပြည်သူပြည်သား လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအပေါ်တွင် ဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်အောင် တာဝန်ယူမှု ရှိရမည်။ (Responsibility)
- (၃) ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်၊ လေတပ် အားလုံးကို တစုတည်း စုရုံးပေါင်းစည်းနိုင်ရမည်။ ပေါင်းစည်းမှုအားသည် စစ်တပ် ပရော်ဖက်ရှင်နယ်ဖြစ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ (Coporateness)

အရပ်ဘက်စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေး

ဒေးဗစ်ခန်းနှင့် ခရိုင်ဆန်တို့က ‘အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်၊ အာဏာနှင့် ပတ်သက်ပြီး အရပ်ဘက်နိုင်ငံရေး အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် စစ်တပ်ကြားက အာဏာလွန်ဆွဲပွဲ ဖြစ်သည်’ ဟု ဖွင့်ဆိုခဲ့ပေသည်။

- အရပ်ဘက် စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးတွင်
- (၁) အရပ်သားနိုင်ငံရေးသမားများက စစ်တပ်ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခြင်းနှင့်
- (၂) စစ်တပ်က နိုင်ငံရေးထဲ ပါဝင်ခြင်း ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။

ဒီမိုကရေစီ အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးဆိုသည်မှာ အဆိုပါ အာဏာလွန်ဆွဲပွဲတွင် အရပ်သားနိုင်ငံရေး အဖွဲ့အစည်းများက အသာရပြီး စစ်တပ်ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒီမိုကရေစီ အရပ်ဘက် စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေး၏ အဓိက အကျဆုံး အယူအဆမှာ စစ်တပ်ကို အရပ်ဘက်က ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခြင်းဆိုသည့် အယူအဆပင်ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်တန်ဘရာနီက ‘ဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ စစ်တပ်နိုင်ငံရေး (Military Politics) ရဲ့ အဓိကအကျဆုံး အချက်ကတော့ အရပ်ဘက် က စစ်တပ်ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်တာပဲဖြစ်တယ်။ စစ်တပ်က အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု အောက်မှာ မရှိဘူးဆိုရင်တော့ အောင်မြင်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး’ ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အရပ်သားနိုင်ငံရေးက စစ်တပ်ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ခြင်းသည် ဒီမိုကရက်တစ် အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးဟု ခေါ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဒီမိုကရေစီဖွဲ့စည်းပုံအရ ပြည်သူလူထု၏ အရေးကိစ္စများကို စီမံဆောင်ရွက်ရန် ပြည်သူက သူကြိုက်နှစ်သက်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်သည့်အတွက် ထိုပြည်သူရွေးချယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် စစ်တပ်၏ ကိရိယာများ ဖြစ်ကြသည့် စစ်တပ်၊ ရဲတပ်ဖွဲ့၊ ထောက်လှမ်းရေး၊ ပြည်သူ့စစ် စသည်တို့ကို ထိန်းကျောင်းနိုင်ရမည်။ ထိန်းကျောင်းနိုင်အောင်လည်း မူဝါဒများ (Institution) ရေးဆွဲထားရမည်။

ထို့အပြင် အရပ်သားများတွင်လည်း မိမိ၏ကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့် ပတ်သက်၍ မိမိ၏ ခံယူချက်များ၊ ရည်ရွယ်ချက်များ မြဲမြံခိုင်မြဲမှု မရှိသော အခါ အရပ်သားထိန်းချုပ်မှု ဖြစ်မည်မဟုတ်တော့ပါ။ ထို့ကြောင့် အင်စတီကျူးရှင်းများဖြင့် ထိန်းချုပ်ထားရမည်ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့မှ မလုပ်နိုင်လျှင် အရပ်သားက တပ်နှင့်ပေါင်းပြီး အသုံးချသွားနိုင်ပါသည်။ အရပ်သားနှင့်တပ်နှင့်ပေါင်း၍ မသမာမှုများလည်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အင်စတီကျူးရှင်းဖြင့် ထိန်းချုပ်မှုကို အားကောင်းအောင် တည်ဆောက်ရမည်။ အင်စတီကျူးရှင်းဖြင့် ထိန်းချုပ်ခြင်းဆိုသည်မှာ အဖွဲ့အစည်းများ လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်ကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အသွင်ကူးပြောင်းကဏ္ဍများ

Stephen Hoadley ၏ “Soldier and Politics in South East Asia” ‘အရှေ့တောင်အာရှမှ စစ်သားနှင့် နိုင်ငံရေး’ မှ ကောက်နုတ်ချက်အရ စစ်အာဏာရှင်နိုင်ငံမှ အရပ်သားထိန်းချုပ်နိုင်ငံရေးသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရာတွင် အခြေအနေ ၄ ရပ် ရှိပါသည်။

- (၁) စစ်တပ်က အာဏာပြန်ပေးသည်။ သို့သော် အရပ်သားပါဝင်မှုကို ကန့်သတ်သည်။
- (၂) စစ်တပ်က အာဏာပြန်ပေးသည့်အပြင် အရပ်သားပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်သည်။
- (၃) စစ်တပ်က အာဏာပြန်ပေးပါ။ အရပ်သားပါဝင်မှုကိုလည်း

- ကန့်သတ်ထားသည်။
- (၄) စစ်တပ်က အာဏာထိန်းချုပ်ထားသော်လည်း အရပ်သားပါဝင်မှုကို မြှင့်တင်သည်။ ထိုလေးချက်ထဲမှ နံပါတ် (၂)အခြေအနေရောက်အောင် ရုန်းကန်ကြိုးစားရပေမည်။

စစ်တပ်ကို အရပ်ဘက်က ထိန်းချုပ်သည့် နည်းလမ်းနှစ်သွယ်မှာ

- (၁) အရပ်ဘက်နိုင်ငံရေးသမားများက အရပ်ဘက် ထိန်းချုပ်မှုကို မြှင့်နိုင်သမျှမြှင့်အောင် ထိန်းချုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားသည်။ (Subjective Control)
- (၂) တပ်၏ ပရော်ဖက်ရှင်နယ်ကို မြှင့်တင်ပြီး တပ်ကို သူ့နေရာတွင် သူ့အလုပ်ကိုလုပ်အောင် ကြိုးစားခြင်းဖြစ်သည်။ (Objective Control)

စစ်အာဏာရှင်နိုင်ငံမှ အရပ်သားနိုင်ငံရေးသို့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဒုတိယအချက်ကို လုပ်ဆောင်လေ့ရှိကြသည်။ စစ်တပ်အရာရှိများနှင့် အရပ်သားနိုင်ငံရေးသမားတို့၏ အာဏာဆက်စပ်မှုနှင့် တပ်၏ ပရော်ဖက်ရှင်နယ်ကျင့်ဝတ်နှင့် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ် မြင့်မားမှုတို့သည် အရပ်ဘက် စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေး၏ အောင်မြင်မှု ရှေ့ရှုရာလမ်းပင်ဖြစ်သည်။

အရပ်ဘက်စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးတွင် ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိတတ်သည့် ပုံစံများမှာ

- (၁) စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်မှု များသော်လည်း စစ်တပ်က ပို၍ပါဝါရှိပြီး ပရော်ဖက်ရှင်နယ်ဆန်မှုက နိမ့်ကျသည့်အခါ နိုင်ငံရေးတွင် အတားအဆီး များပြားသည်။
- (၂) စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်မှု များသည်။ စစ်တပ်ကလည်း ပါဝါနည်းပြီး ပရော်ဖက်ရှင်နယ် နိမ့်လျှင် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်ရသည်။
- (၃) စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်မှု များသည်။ စစ်တပ်ကလည်း ပါဝါနည်းသည်။ သို့သော် စစ်တပ်က ပရော်ဖက်ရှင်နယ်ဖြစ်သည့်အခါ စစ်တပ်သည် ပြည်သူအပေါ် သစ္စာခံသည်။ တူရကီနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံများရှိ စစ်တပ်များသည် ထိုကဲ့သို့သော စစ်တပ်မျိုးဖြစ်သည်။
- (၄) စစ်တပ်ကို လိုလားသည်။ စစ်တပ်ကလည်း ပါဝါမြင့်ပြီး ပရော်ရှင်နယ်ဆန်သည်ဆိုလျှင် အကောင်းဘက်သို့ ဦးတည်ခြင်း ဖြစ်သည်။
- (၅) စစ်တပ်ကို လိုလားသည်။ စစ်တပ်က ပါဝါနိမ့်သည်။ သို့သော် ပရော်ရှင်နယ်စစ်တပ် ဖြစ်နေလျှင်လည်း အကောင်းဘက်သို့ ဦးတည်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

အရပ်ဘက်အောက်သို့ စစ်တပ်ကို ထိန်းချုပ်မည်ဆိုလျှင် တပ်တွင်း အခြေအနေနှင့် ပြင်ပ အခြေအနေကို ဆန်းစစ်လေ့လာရန် လိုအပ်ပေသည်။

တပ်တွင်း၌ တဦးနှင့်တဦး၊ တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ အယူအဆပိုင်းအရ ဆက်ဆံရေး အလေ့အထနှင့် အစဉ်အလာသည် ဘယ်လောက်စုစည်းညီညွတ်ပြီး နီးနီးကပ်ကပ်၊ စေးစေးကပ်ကပ်ရှိသည်ကို လေ့လာရမည်။ အထက်အောက် ဆက်ဆံရေးတွင် အာဏာရှိ အရာရှိအရာခံများက အောက်ခြေ တပ်သားများအပေါ် ဆက်ဆံရေးနှင့် တပ်သားများက မိမိတို့အရာရှိအပေါ် သစ္စာခံမှုတွင် အနိမ့် အလတ် အမြတ် မည်မျှအတိုင်းအတာ ရှိသည်ကိုလည်း သိမြင်နားလည်ထားဘို့လည်း လိုပေသည်။ ထို့နောက် စစ်တပ်၏ အကျိုးစီးပွားသည် မိမိကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းဖြင့် ရပ်တည်သလား၊ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်၏ ဘတ်ဂျက်ကို မှီခိုနေရသလားဆိုသည်ကို ကြိုတင် လေ့လာထားရမည်။ အရပ်ဘက် နိုင်ငံရေးသမားများက တပ်တွင်း၏ အခြေအနေများကို လေ့လာသိရှိ နားလည်ထားမှသာလျှင် မိမိသိရှိထားသော အချက်အလက်များဖြင့် တပ်ကို ဆွေးနွေး တင်ပြနိုင်ပေမည်။

ပြင်ပအခြေအနေဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေးသမားများအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ ထောက်ခံမှုရှိမရှိ၊ နိုင်ငံရေးသမား အချင်းချင်း သဘောထား တူညီမှုမရှိဘဲ စစ်တပ်၏ ဘားတိုက်တံခါးကို သွားခေါက်နေလျှင်လည်း စစ်တပ်က အရပ်သားအပေါ် အထင်ကြီးလေးစားမည် မဟုတ်ပေ။ အပြင်လောကတွင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ လှုပ်ရှားမှုကဏ္ဍသည် အလွန်အရေးပါလှသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများသည် စစ်တပ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအပေါ် မည်မျှစိတ်ဝင်စားသည်၊ မည်မျှလေ့လာ

လူငယ်အသံ လူငယ်အမြင်

အကောင်းဆုံးသမိုင်းကို ရေးထိုးချန်ထားခဲ့ကြပါစို့

ကရင်လူငယ်တွေကို နောက်လိုက်စိတ်ထက် ခေါင်းဆောင်လိုစိတ်ကို မွေးမြူကြဖို့ တိုက်တွန်းပြောဆိုလာသူက မြောင်းမြ စကောကရင် သာသနာ့နယ်ရဲ့ 'ခေါင်းဆောင်မြိုင်တင်ရေးဌာန' မှာ ဒါရိုက်တာအဖြစ် တာဝန်ယူနေတဲ့ အသက် ၂၃ နှစ်အရွယ် နော်မေပလဲနေထူး ဆိုသူပါ။ သူမ အခုလို တိုက်တွန်းပြောဆိုရတာဟာ ယနေ့ခေတ် ကရင်လူငယ်တွေအပေါ် သူမြင်တွေ့နေရတဲ့ အခြေအနေမှန် ဖြစ်ပါတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းပါ။

'အခုခေတ် ကရင်လူငယ်တွေကို ကျမမြင်မိတာ လူကြီးတွေ၊ ပြီးရင်ပြီးရော ဆိုပြီး ပေါ့ပေါ့တန်တန်ပဲ မဆိုင်သလို နေနေကြတယ်။ စာပေဗဟုသုတ နည်းပါးလာတယ်။ ဘဝကို ပေါ့ပေါ့လေးနဲ့ အသက်ရှင်နေကြတယ်။ လူငယ်ဘဝရဲ့ ငယ်ရွယ်နုပျိုချိန်တွေကို အမိပွယ်မဲဖြုန်းတီးနေတဲ့သူက အများစုလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကို အချိန်မီ ပြုပြင်သင့်ပြီ'လို့ သူမက ဆိုပါတယ်။

နော်မေပလဲနေထူးဟာ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ မြောင်းမြမြို့နယ် အတွင်းရှိ ရေတွင်းရေကန်ကျေးရွာက အဖ ဥယျာဉ်မှူး စောသာစေးနှင့် အမိ ကျောင်းဆရာမ နော်လယ်ဖတို့ကနေ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၂ ရက်နေ့မှာ မွေးဖွားခဲ့တဲ့ တတိယမြောက် သမီးဖြစ်ပါတယ်။ သူမ မွေးချင်းမောင်နှမရဲ့ အကြီးအငယ် အစဉ်လိုက်အရ စောရိုးကပေါ်၊ နော်ကမ္ဘီဒီး၊ နော်မေပလဲနေထူး၊ နော်မူးမူးဒါးနေထူးနဲ့ စောဟောတာညော တို့တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အသက် ၅ နှစ်အရွယ် ၁၉၉၈ ခုနှစ်မှစပြီး ဇာတိမြေ ရေတွင်းရေကန်ကျေးရွာက အထက(၂)ကျောင်းမှာ သူငယ်တန်းကနေ နဝမတန်းအထိ ပညာသင်ယူခဲ့ပြီးတော့ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် မြောင်းမြမြို့

အထက(၄) ကျောင်းကို ပြောင်းရွှေ့ပြီး ဆယ်တန်းကျောင်းသူအဖြစ် ဆက်လက်ပညာသင်ယူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ၂၀၀၈-၂၀၀၉ ပညာသင်နှစ်မှာပဲ ဆယ်တန်းကို နှစ်ချင်းပေါက် အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ ပညာရေးကို လိုက်စားဖို့ စိတ်အားထက်သန်တဲ့ နော်မေပလဲနေထူးဟာ အင်္ဂလိပ်အထူးပြုဘာသာရပ်နဲ့ အဝေးသင်တက္ကသိုလ်နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ မေတ္တတက္ကသိုလ် (M.I.T) မှာ ဆက်လက်ပညာသင်ယူခဲ့ပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ (Bachelor of Arts in Religious Studies) ဘွဲ့နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် B.A.English ဘွဲ့တို့ကို ရရှိခဲ့ပါတယ်။

အဲလို ဘွဲ့တွေ ရရှိပြီးနောက် အစိုးရအတန်းကျောင်းတွေမှာ သူမအတွက် အခက်အခဲ တစ်ခုတရာ မရှိပေမယ့် (M.I.T) လို ပုဂ္ဂလိကကျောင်းမှာတော့ အင်္ဂလိပ်စာအခြေခံအားနည်းတဲ့ သူ့အတွက် စိတ်ဓာတ်ကျစရာအထိ ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းကို အခုလို ဖွင့်ဟပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

သိရှိထားသည့်အပေါ်တွင် မူတည်၍ အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုကဏ္ဍတွင် ကူညီပံ့ပိုးမှုကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ပြည်ပခြိမ်းခြောက်မှုရန်နှင့် ပြည်တွင်းလုံခြုံရေး စိုးရိမ်ရသော အခြေအနေတွင် အရပ်သားထိန်းချုပ်ရေးကို လုပ်ဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ အချို့နိုင်ငံများမှာဆိုလျှင် နေတိုးအဖွဲ့ဝင် သို့မဟုတ် ဒေသတွင်းလုံခြုံရေး အဖွဲ့အစည်းများတွင် ဝင်ရောက်လိုက်သဖြင့် အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် မလုပ်လိုက်ရဘဲ အဆင်ပြေ ချောမွေ့သွားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့နောက် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ အသွင်ကူးပြောင်းမှုပုံစံသည် စစ်အာဏာရှင်စနစ် သို့မဟုတ် တပုဂ္ဂိုလ်စနစ် သို့မဟုတ် ဆိုရှယ်လစ် ကွန်မြူနစ်စနစ်မှ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ကူးပြောင်းလာသလားဆိုသည်ကို နားလည်ထားရပေမည်။ မိမိနှင့်ယှဉ်တွဲလုပ်ကိုင်ရမည့် ယခင်အစိုးရ၏ ဝိသေသလက္ခဏာကိုလည်း သိထားရန်လိုပေသည်။

ယခင်အစိုးရသည် စစ်အာဏာရှင်မဟုတ်လျှင် စစ်တပ်ကို ထိန်းချုပ်နိုင်မှု အားနည်းမည်။ စစ်တပ်က ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင် ထိန်းချုပ်ရ ခက်ပေလိမ့်မည်။ စစ်တပ်က အရာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လျှင်လည်း ထိုသူ၏ နိုင်ငံရေးအလေ့အထသည် ညင်သာသိမ်မွေ့မှုရှိသည်လား၊ နိုင်ငံရေးစကားပြောလျှင် တုတ်ဆွဲစားဆွဲ ပြောတတ်သည်လား ဆိုသည်ကိုလည်း ၎င်းတို့၏ ပြုမူတတ်သည့် အခြေခံယဉ်ကျေးမှု အလေ့အထကို နားလည်ထားရပေမည်။

အရပ်ဘက်အုပ်ချုပ်ရေးအောက်သို့ ထိန်းချုပ်လိုလျှင် ဘယ်နေရာတွေမှာ ထိန်းချုပ်ရန်လိုပါသလဲ။

နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးပေါ်လစီနှင့် မဟာဗျူဟာချရာတွင် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ကျနော်တို့သည် စစ်တပ်၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်လာခဲ့ရ၍ လုံခြုံရေးဆိုလျှင် စစ်တပ်ကိုပဲ ပြေး၍သတ်ရကြသည်။ စစ်တပ်က မဖြေရှင်းနိုင်သော ဘက်ပေါင်းစုံ လုံခြုံရေးခြိမ်းခြောက်မှုသည် မြောက်မြားစွာ ရှိပေသည်။ ပြည်ပကျူးကျော်မှုနှင့် အကြမ်းဖက်ခြိမ်းခြောက်မှုတို့အပြင် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး၊ လူသားဘဝလုံခြုံရေး၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာလုံခြုံရေး၊ လူ့ဘဝသက်တမ်းရှည်စွာ နေထိုင်ရေးနှင့် မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် (မြန်မာနိုင်ငံတွင် စစ်ကြောင့် သေဆုံးရသည့် လူဦးရေထက် မူးယစ်ဆေးဝါးကြောင့် သေဆုံးရသည့် လူဦးရေက ပို၍ များနေသည်)တို့သည် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဖြစ်သဖြင့် ထိုခြိမ်းခြောက်မှုများကို အရပ်သားနိုင်ငံရေးက ဆောင်ရွက်ရမည့် ကဏ္ဍများပင် ဖြစ်သည်။

နောက် အရေးကြီးသည့် ကဏ္ဍတစ်ခုမှာ အရပ်သားနိုင်ငံရေးသမားများသာ ဆောင်ရွက်ရမည့် နိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒပင် ဖြစ်သည်။

နောက်ပြီး စစ်တပ်ကို အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးတို့တွင် ထိန်းချုပ်နိုင်ရမည်။ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာနှင့် ကာကွယ်ရေး အသုံးစရိတ်များကို လွှတ်တော်ကနေ ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည်။ ကာကွယ်ရေးနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနများကို အရပ်သားအောက် ထိန်းချုပ်ထားရန်မှသာလျှင် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားလည်ပတ်မှု ထိရောက်မြန်ဆန်ပေမည်။ နောက်တချက်က အမိန့်ကို မည်သူက ပေးနိုင်သလဲ။ တပ်တွင် မည်သူအကြီးဆုံးလဲ။ ကာချုပ်ကို မည်သူက ခန့်အပ်သလဲ။ ဘယ်လိုနည်း

နှင့် ခန့်အပ်သလဲ ဆိုသည်များမှာလည်း အရပ်ဘက်က မည်သည့်အတိုင်း အတာအထိ ထိန်းချုပ်နိုင်သလဲပေါ် စဉ်းစားလေ့ရှိသည်။

ပြည်သူ့ရေးရာမူဝါဒ ရေးဆွဲရာတွင် တပ်က မည်မျှဝင်ပါသလဲ၊ ဒါမှမဟုတ် အရပ်ဘက်က သီးသန့် ရေးဆွဲထားသည်လား ဆိုသည်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။ တပ်၏ဖွဲ့စည်းပုံ တည်ဆောက်ရာတွင်လည်း ဥပမာ စစ်သည်အင်အား လေးသိန်း သို့မဟုတ် ငါးသိန်းကို တပ်က မည်သည့်အပေါ် မူတည်ပြီး စဉ်းစားထားသည်လဲ။ အရပ်ဘက်က မည်မျှပြောပိုင်ခွင့်ရှိသလဲ၊ ဘယ်လိုပြော၍ ရမည်လဲဆိုသည်ကိုလည်း စဉ်းစားရမည်။ တပ်ကိုအသုံးပြုရာတွင် ဘယ်နေရာမှာ အသုံးပြုသလဲ၊ ဘယ်သူက အမိန့်ပေးစေခိုင်းသလဲပေါ် ကြည့်၍ အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှု မည်မျှအတိုင်းအတာရှိသည်ကို သိနိုင်ပေသည်။

တပ်က သုံးစွဲသည့် ဘတ်ဂျက်ကို ဘယ်ကရသလဲ။ ဘယ်နေရာမှာ သုံးလဲ။ ဘယ်သူက၊ ဘယ်အဖွဲ့အစည်းက ထိန်းချုပ်သလဲ ဆိုတာကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ထို့နောက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်ကို စဉ်းစားရာတွင် တပ်က အမှီအခိုကင်းကင်း ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်ချက်ဖြင့် ရှာဖွေနိုင်လျှင် အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်ရန်အတွက် ခက်ခဲပေမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် တပ်တွင် သူ့ဘဏ္ဍာရေး၊ သူ့စီးပွားရေး၊ သူ့အကျိုးစီးပွားများဖြင့် တည်ဆောက်ထားသည်ဖြစ်၍ သူ၏တပ်ကို သူကိုယ်တိုင် လစာပေးနိုင်၊ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍာငွေနှင့်ပတ်သက်လျှင် တပ်က အမှီအခို ကင်းမကင်းကို ကြည့်၍လည်း အရပ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုကို စဉ်းစားရပေလိမ့်မည်။

ထို့အပြင် နိုင်ငံရေးတွင် စစ်တပ်၏ အာဏာ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုကို ချုံ့ပစ်နိုင်သလောက် ချုံ့ပစ်နိုင်ရမည်။ စစ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက် မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် စစ်တပ်က ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နေမှုကို အရပ်ဘက်က ထိန်းချုပ်နိုင်ရမည်။ ဥပဒေရှေ့မှောက်တွင် တန်းတူညီမျှမှုရှိခြင်းသည် အရပ်ဘက် စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးတွင် အရေးကြီးလှပါသည်။ တပ်ဘက်က စစ်သည်တော်များ အရပ်ဘက်တွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်မှုကို အရပ်ဘက်တရားရုံးတွင် မစစ်ဆေးဘဲ တပ်တွင်း၌ စစ်ဆေးစီရင်ခြင်း၊ အရပ်ဘက်တရားရုံးကို စစ်တပ်က လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ခြင်း၊ စစ်ဘက်နှင့် အရပ်ဘက် ခွဲခြားဆက်ဆံ တရားစီရင်ခြင်း စသည်တို့မှာ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍတွင်လည်း အရပ်ဘက်နိုင်ငံရေးအတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာအောင် မည်သို့ဆောင်ရွက်သင့်သည်ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရန် စဉ်းစားရပေမည်။

ပြင်ပခြိမ်းခြောက်မှုဟု အကြောင်းပြပြီး ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးတွင် ပါဝင်မှုကို အရပ်ဘက်က ခွဲခြားသတ်မှတ်ရမည်။ ဥပမာ ဘာလီကျွန်းဗူးပေါက်ကွဲမှုကို အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရက ပြင်ပခြိမ်းခြောက်မှုဟု မရှုမြင်ဘဲ စစ်တပ်ကို ဝင်ရောက်ဖြေရှင်းခွင့် မပြုခဲ့ပေ။ ပြည်တွင်းရာဇဝတ်မှုခင်း အဖြစ်သာ သတ်မှတ်ပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့ဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရခိုင်အရေး၊ မိတ္ထီလာအရေး၊ မန္တလေးအရေးများသည် ရာဇဝတ်မှုခင်းများဖြစ်သော်လည်း စစ်တပ်က ဝင်ရောက်ဖြေရှင်းခဲ့ခြင်းသည် အရပ်ဘက် စစ်ဘက် ဆက်ဆံရေးကို ထိခိုက်စေပါသည်။ ရာဇဝတ်မှုခင်းသည် ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ့အတွက် ထိပါးနောက်ယှက်လာသည့် ကျူးကျော်ရန်စမှုသည် ပြင်ပခြိမ်းခြောက်မှုအဖြစ် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရမည်။

စစ်တပ်ကို သင်တန်းပေးခြင်းသည်လည်း အရေးပါသော အခန်း

'BARS ပထမနှစ် စတင်တော့မှ အခက်အခဲတွေ့လာတယ်။ အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာမှာပေါ့။ ဆရာမတွေက အင်္ဂလိပ်လိုပဲ ပြောတော့ ကျမအတွက် ခက်ခဲတယ်။ နားလည်ပေမယ့် ပြန်ပြောခိုင်းတဲ့အခါကျရင် အခြားသူတွေလိုမျိုး ချက်ခြင်းပြန်မပြောနိုင်ဘူး။ ကျောင်းထွက်ချင်တဲ့အထိ စိတ်ဓာတ်တော်တော်ကျသွားတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲ့ကျောင်းကို ခက်ခက်ခဲခဲနဲ့ ဝင်ခွင့်ရအောင် ဖြေထားရတယ်ဆိုတော့ သူများတွေလည်း ခေါင်းတစ်လုံး ခြေနှစ်ချောင်း လက်နှစ်ချောင်းနဲ့ပဲလေ။ သူတို့တောင် ပြောနိုင်ရင်ကျမလည်း ပြောနိုင်ရမယ်ဆိုပြီး ကိုယ့်ကိုကို ပြန်အားပေးပြီး ဆက်တက်လိုက်တယ်'လို့ ဆိုပါတယ်။

နော်မေပလဲနေထူးဟာ ပညာရေးကို တန်ဖိုးထားလိုက်စားသလို ကိုယ့်ကရင်အမျိုးသားရေး လုပ်ငန်းတွေမှာလည်း တက်တက်ကြွကြွနဲ့ လူငယ်အခန်းကဏ္ဍတွေမှာ ပါဝင်နေပါတယ်။ လက်ရှိမှာတော့ မြောင်းမြ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီမှာ လူငယ် ကိုယ်စားလှယ်အပြင် မြောင်းမြကရင်လူငယ်အဖွဲ့မှာလည်း အတွင်းရေးမှူး တာဝန်ကိုပါ ယူထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူမဟာ မိမိကရင်လူမျိုးတွေ အဖက်ဖက်ကနေ တိုးတက်ပြီး လူမျိုးမပျောက်အောင်၊ အခြားသူတွေရဲ့ ဖိနှိပ်မှုအောက်ကနေ ရုန်းထွက်နိုင်အောင် ခံယူချက်နဲ့ ဒီအမျိုးသားရေးကို ဆောင်ရွက်နေတာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားရေးအပေါ် သူမက 'သမိုင်းက ပေးခဲ့တဲ့ သင်ခန်းစာတွေကို သိရှိနားလည်မယ်ဆိုရင် ကိုယ့်လက်ထက်မှာ နေထိုင်ရာဒေသကိုးကွယ်ရာ ဘာသာတွေအပေါ် မူတည်ပြီးတော့မှ မခွဲခြား၊ မကွဲပြားကြဘဲနဲ့ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးဟာ ကရင်လူမျိုးတွေပါပဲဆိုပြီး စည်းလုံးညီညွတ်ကြမယ်။ အဲလိုဆိုရင် ကရင်လူမျိုးဟာ ကမ္ဘာတည်နေသည့် တည်ရှိနေအုံးမယ်ဆိုတာ မလွဲဧကန်ပါပဲ' ဆိုပြီး ကရင်တွေ စည်းလုံးစေလိုတဲ့ သူမရဲ့ အမြင်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

ထိုနည်းတူစွာပဲ လူငယ်တွေကို သူမ တိုက်တွန်းလိုတာက 'ယနေ့အသက်ရှင်နေတဲ့ ကရင်လူငယ်တွေ နောင်လာမယ့် မျိုးဆက်သစ် ကရင်လူငယ်တွေအတွက် အကောင်းဆုံးသမိုင်းကို ရေးပြီး ချန်ထားခဲ့ကြပါစို့'လို့ ပြောဆိုသွားတဲ့အကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

ကဏ္ဍဖြစ်သည်။ စစ်တပ်အပေါ် သင်တန်းပေးရာတွင် နိုင်ငံရေး သဘောတရားရေးရာနှင့် အရပ်ဘက်အစိုးရအပေါ် ဆက်ဆံရေးကို မည်သို့သင်ကြားပို့ချခြင်းသည်လည်း အရေးကြီးပေသည်။ စစ်သင်တန်းတွင် ပြောနေ၊ သင်နေ၊ ပြုမူနေသော အရာများသည် စစ်တပ်၏ အပြုအမူများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု များစွာရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရပေသည်။

တပ်ထဲတွင် လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး မည်မျှကွဲပြားနေခြင်းသည်လည်း အရပ်ဘက်၊ စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးကို ရိုက်ခတ်စေနိုင်သော ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပေသည်။ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး အရမ်းကွဲပြားနေသော တပ်ကို အရပ်ဘက်က ထိန်းချုပ်ရန် အလွန်ခက်ပေသည်။ ကမ္ဘာမှာ တခုတည်းသော ဖက်ဒရယ်စစ်တပ်အဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည့် ဘော်လီကန်ဒေသက ဘော့စနီးယား ဟာဇီဂိုဗီနားနိုင်ငံသည် ဘော့စနီးယား၊ ခရိုအေးရှား၊ ဆားဗီးယား ဟူ၍ သုံးနိုင်ငံ ကွဲသွားခြင်းမှာ ၎င်းတို့အတွင်းရှိ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးကွဲပြားမှုကို မထိန်းချုပ်နိုင်မှုကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် စစ်တပ်ပါ ပြိုကွဲသွားရပြီး ပြည်တွင်းမီးပျံ့နှံ့မှုဟု နိုင်ငံများလည်း အစိတ်စိတ် အမွှာမွှာ ပြိုကွဲသွားခဲ့ရသည်။

တပ်၏ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆ၊ စဉ်းစားပုံ စဉ်းစားနည်းနှင့် တပ်၏ ဓလေ့စရိုက်ယဉ်ကျေးမှုကို သိမြင်နားလည်ထားရမည်။ တပ်နှင့် မိမိယာဆက်ဆံရေးသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသလား၊ အကဲဆတ်မှု ပိုများနေသလား၊ တပ်ပိုင်မိမိယာပြုလုပ်၍ ဝါဒဖြန့် သက်သက် ဆောင်ရွက်နေသည်လား ဆိုတာကိုလည်း နှိုင်းဆရာပေမည်။

အရပ်ဘက် စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးတွင် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGO) ၏ ကဏ္ဍသည် လွန်စွာမှ အရေးပါလှပေသည်။ အဲဒီလို အိုသည် အရပ်ဘက်နှင့် စစ်ဘက်ဆက်ဆံရေးကို ပေါင်းကူးပေးသူ ဖြစ်သည်။ အရပ်ဘက်အစိုးရ၏ အခြေအနေ၊ တပ်မတော်၏ သဘောထားနှင့် အယူအဆ၊ မျက်မှောက်နိုင်ငံရေး၊ လွှတ်တော်တွင်းမှ အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော ဥပဒေများကို သိရှိနားလည်ခြင်း၊ အခြေခံဥပဒေကို ထဲထဲဝင်ဝင် သိရှိနားလည်ထားခြင်း။ ဒါ့အပြင် နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်ဆံရေး အမြဲတမ်း ရှိနေရမည်။

ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အသိပညာ အတတ်ပညာနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အရပ်သားနိုင်ငံရေးထဲတွင် တတ်သိကျွမ်းကျင်သူများ ပါဝင်ရမည်။ တပ်မတော်နှင့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးကြသည့်အခါ လက်နက်အမျိုးအစားနှင့် အရည်အသွေး၊ ဝယ်ယူခွင့်ပြုမည့် ဘတ်ဂျက်အတိုင်းအတာ၊ တပ်မတော်၏ လစာအသုံးစရိတ်၊ စစ်သည်တော်တို့၏ ခံစားခွင့်နှင့် ရာထူးတိုးမြှင့်ခြင်း အစရှိသည့် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို တင်ပြဆွေးနွေးနိုင်ရမည်။

သို့မှသာ အရပ်ဘက် နိုင်ငံရေးသမားများသည် ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကို နားလည်သိမြင်ပါလားဟူ၍ စစ်ဘက်က အရပ်ဘက်ကို ယုံကြည်နားလည်မှု ရှိလာပေမည်။ နောက်ထပ် သိမြင်နားလည်ရမည့် အချက်မှာ နေတိုးကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသတွင်းဆိုင်ရာ လုံခြုံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာနှင့် ပါဝင်သည့် နိုင်ငံများကိုလည်း သိထားရန် လိုအပ်ပေသည်။

မန်းမင်းရဲထွေး

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်...)

ဘောကထာရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းအခြေအနေ ဒေသခံများ ဂဿနာမသိ၍ ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကေအဲန်ယူ စီးပွားရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ပြောဆို

မေ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စာအုပ်ဆု ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ကျောက်ကြီးဒေသရှိ ဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသခံများအနေဖြင့် ဂဿနာမသိသေးသည့်အတွက် ယင်းစီမံကိန်း ပြုလုပ်သွားမည့်အပေါ် ဆန့်ကျင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) စီးပွားရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောတာဒိုမိုးက မေလ ၅ ရက်နေ့တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောဆိုသည်။

ဒေသခံတွေ ကျနော်ကြားသလောက်တော့ ဆန့်ကျင်တယ်ပေါ့။ သူတို့ အမှန်တကယ် ဂဿနာမသိတဲ့အခါကျတော့လည်း သူတို့ စိုးရိမ်တာပေါ့ပေ။ သူတို့ စိုးရိမ်ပိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်။ ကျနော်တို့ကလည်း သူတို့နားလည်အောင် ရှင်းပြရမှာပေါ့။ ဆိုတော့ အဲဒီနှစ်ကြား မဆိုင်တဲ့ကာလမှာတော့ ဒီလိုပဲ ဖြစ်နေမှာပေါ့ပေ။ အဲတော့ ဆုံနိုင်အောင်လည်း အစီအစဉ်တွေ ကျနော်တို့ ဆွဲထားပါတယ် 'ဟု ပဒိုစောတာဒိုမိုးက ပြောသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့ရှိ Queen Palace ဟိုတယ်၌ မေလ ၅ ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် ကရင်လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကေအဲန်ယူ စီးပွားရေးကော်မတီ တာဝန်ရှိသူများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအပြီး ကရင်သတင်းစဉ်နှင့် သီးသန့် မေးမြန်းခန်းတွင် ပဒိုစောတာဒိုမိုးက ထိုသို့ ပြောဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒေသခံ လူထုများ၏ ဆန့်ကျင်ခြင်းအပေါ် ဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း၌ ကူညီပေးနေသည့် နော်ဝေးနိုင်ငံ NVE, NC မှ ပညာရှင်များပါဝင်သည့် အဖွဲ့တဖွဲ့က ကျောက်ကြီးဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးစောင့်ကြည့် လေ့လာရေး အဖွဲ့ (KDW) နှင့် ဒေသခံလူထုကို မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် တွေ့ဆုံပြီး သဘော

ထား ရယူသွားရန် ရှိသည်ဟုလည်း ယင်းတွေ့ဆုံပွဲ ရလဒ်အရ သိရသည်။

ဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်သည့် KDW ၏ တာဝန်ခံ နော်တဘီးသာက ဒီနေ့က ကျမက ဒေသခံလူထုရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တဦး အနေနဲ့ လာတဲ့အတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးလို့ မရဘူး။ ကျမပြောတယ်။ စီမံကိန်းနေရာကို ဒေသခံ ဆုံးဖြတ်ချက်ရမှ သွားလို့ရမယ်။ ဒါကြောင့် ပညာရှင်အဖွဲ့နဲ့ တွေ့မယ်။ အဲဒီကနေ လူထုက သဘောတူမှ စီမံကိန်းဒေသနေရာကို သွားပြီး လူထုအခြေအနေနဲ့ ဘူမိဗေဒ ကွင်းဆင်း လေ့လာမှုတွေကို သွားစမ်းသပ်လို့ ရမယ် 'ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ ဆွေးနွေးပွဲသို့ ပြည်တွင်းနှင့် နယ်စပ်အခြေစိုက် ကရင်လူထုအခြေပြု အဖွဲ့ ၁၄ ဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ နော်ဝေးနိုင်ငံမှ Norwegian Water Resource and Energy Directorate (NVE) နှင့် Norwegian consultancy company - Norconsult ပညာရှင်များ၊ ကေအဲန်ယူ စီးပွားရေးကော်မတီမှ ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောတာဒိုမိုးနှင့် တာဝန်ခံများ၊ လေ့လာသူအချို့ စုစုပေါင်း ၃၇ ဦး တက်ရောက် ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ကေအဲန်ယူက ဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ ပါဝင်မည့်သူများနှင့် စီမံကိန်း၏ ဖြစ်စဉ်များကို ကရင်လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများထံသို့ မိတ်ဆက်ရှင်းလင်းခြင်းနှင့် အတူ နော်ဝေးပညာရှင်များကလည်း ရေအားလျှပ်စစ် အစီအစဉ်များ၏ ဖြစ်စဉ်များကို ချပြ ရှင်းလင်းပြီး ကရင်လူထု အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများမှ တင်ပြဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုများနှင့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ ကြသည်။

ဤဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းသည် ဖြစ်နိုင်စွမ်း ကြို

တင်လေ့လာမှု အဆင့်၌သာ ရှိနေပြီး ဖြစ်နိုင်စွမ်း လေ့လာမှုတစ်ခုလုံး ၂၄ လ ကြာမြင့်မည့်အနက် လေ့လာမှုအဆင့်မှာ ၈ လဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းအပြင် ရေကာတာ တည်ဆောက်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ တစ်ခုတရာ ချထားခြင်း လုံးဝ မရှိသေးကြောင်းလည်း ယနေ့ ထုတ်ပြန်သည့် ကေအဲန်ယူ၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ကေအဲန်ယူအနေဖြင့် ဌာနေလူထုအပြင် စိတ်ပါဝင်စားလျက် ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုံလောက်သော အမြင်ဖလှယ်မှုများ ပြုလုပ်ကာ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုများကို နော်ဝေးနိုင်ငံ အစိုးရ၏ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် နိုင်ငံတကာမှ ပညာရှင်များနှင့် လုပ်ဆောင်ရန် ရှိကြောင်းလည်း သတင်းထုတ်ပြန်ထားသည်။

ဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းကို အကြိုစမ်းသပ် လုပ်ဆောင်ရန် သူးလေကုမ္ပဏီ လီမိတက် ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်၊ ကေအဲန်ယူ၏ ဗဟို စီးပွားရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်သူ ပဒိုစောတာဒိုမိုးနှင့် လျှပ်စစ်စွမ်းအား စီမံကိန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးဆန်းတို့က ယခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့၌ နေပြည်တော်တွင် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ နားလည်မှု စာချုပ် (MOU) လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

နားလည်မှု စာချုပ် (MOU) လက်မှတ်ရေးထိုးမှုအပြီး အကြိုစမ်းသပ်ကာလအတွင်း၌ ဒေသခံလူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သူးလေကုမ္ပဏီ တာဝန်ရှိသူတို့ ပဲခူးတိုင်း၊ ကျောက်ကြီးဒေသဘက်၌ သုံးကြိမ်မျှ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ဒေသခံများက ဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ လူထုကိုယ်စား ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထားခဲ့သည်။

ဘောကထာစီမံကိန်းဒေသသို့ အကြိုစမ်းသပ်မှုမတိုင်ခင် နော်ဝေးပညာရှင်အဖွဲ့ပထမဦးဆုံးအကြိမ် လေ့လာ

မေလ ၉ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စာအုပ်ဆု

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး-KNU နယ်မြေအတွင်းရှိ ဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း၏ အကြိုစမ်းသပ်ကာလ မတိုင်ခင် ၎င်းစီမံကိန်းဒေသသို့ နော်ဝေးပညာရှင်များ အဖွဲ့အား ပထမဆုံး အကြိမ်အဖြစ် သွားရောက်လေ့လာရန် မေလ ၉ ရက်နေ့က ကျောက်ကြီးမြို့နယ်ခန်းမ၌ ပြုလုပ်သော ဒေသခံများနှင့် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်မည့် KNU တာဝန်ရှိသူများ၊ ပညာရှင်များ တွေ့ဆုံမှုတွင် သဘောတူလိုက်သည်ဟု သိရသည်။

မေလ ၅ ရက်နေ့က ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့၌ ပြုလုပ်သော ကရင်အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် KNU စီးပွားရေးကော်မတီတို့ တွေ့ဆုံမှုတွင် စီမံကိန်းဒေသသို့ မေလ ၉ ရက်နေ့၌ ဒေသခံများနှင့် တွေ့ဆုံပြီး ခွင့်ပြုချက်ရယူပြီးပါက မေလ ၁၀ ရက်နှင့် ၁၁ ရက်နေ့များတွင် လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်သွားမည်ဟု သဘောတူညီထားချက်အရ လေ့လာမှုကို ယခုလို ခွင့်ပြုလိုက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျောက်ကြီးဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့ (KDW) တာဝန်ခံ နော်တဘီးသာက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

သူမက 'ဒေသခံတွေက သူတို့အနေနဲ့ ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ချင်တယ်။ သူတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ဖြစ်စဉ်ထဲကို ဝင်ပြီးတော့ စီမံကိန်းတာဝန်ရှိသူတွေနဲ့အတူ ပူးပေါင်းပြီး တော့ အောက်ခြေကို လေ့လာတာတို့က အစပေါ့နော်။ သူတို့ကိုယ်တိုင်က ပါဝင်မယ်။ ဒီသွားနေတဲ့ ဖြစ်စဉ်တလျှောက်မှာပေါ့။ ပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကြီး သူတို့ (ဒေသခံ) လက်ထဲမှာ ရှိရမယ်ဆိုတဲ့

ယုံကြည်ချက်နဲ့ သူတို့အဲဒါကို သွားလေ့လာမယ်ဆိုတဲ့ သဘောတူညီချက်ကို ယူထားတယ်။ ဒီလေ့လာမှုက ဒါ ပထမဦးဆုံးလည်း ဖြစ်တယ် 'ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ စီမံကိန်း၏ ဆုံးဖြတ်ချက် အဆင့်တိုင်းတွင် ပြည်သူများ၏ လက်ထဲတွင် ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသခံလူထုဘက်မှ သဘောတူခြင်း မရှိဘဲ တစ်ခုတရာ လုပ်ဆောင်ခွင့် မရှိစေရ ဆိုသည့် သဘောတူဆုံးဖြတ်ချက်ကို ၎င်းတွေ့ဆုံပွဲ၌ ဒေသခံဘက်က ရယူထားသည်ဟုလည်း နော်တဘီးသာက ဖြည့်စွက်ပြောဆိုသည်။

နော်ဝေးနိုင်ငံမှ Norwegian Water Resource and Energy Directorate (NVE) နှင့် Norwegian Consultancy Company - Norconsult ပညာရှင်များ၊ သူးလေကုမ္ပဏီ တာဝန်ရှိသူ များနှင့် ဒေသခံများပါဝင်မည့် အဆိုပါ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုတွင် စီမံကိန်း၏ အနီးပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၊ လူထုပေါ်မြေအောက် ကျောက်ဖွဲ့စည်းသွားရောက် လေ့လာပြီးနောက် ရရှိလာသည့် လေ့လာချက် အစီရင်ခံစာအချက်အလက်များကို ဒေသခံများထံသို့ ပြန်လည်ချပြရမည်ဟု ယင်းအစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

KNU စီးပွားရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် သူးလေကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်သူ ပဒိုစောတာဒိုမိုးက 'ဒီဖြစ်နိုင်စွမ်း လေ့လာမှု မရောက်ခင်မှာတော့ အရင်ဆုံး Pre-Feasibility Studies (ဖြစ်မြောက်နိုင်စွမ်း အကြိုလေ့လာမှု) အဆင့်ထဲမှာပဲ Local Consultation (ဒေသတွင်း ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှု) မှာတောင် ဒေသခံတွေနဲ့ တွေ့ရမယ်။ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ တွေ့ရမယ်။

စာဖြင့်အချင်းချင်းထဲမှာ ညှိနှိုင်းရမယ်။ ဒါတွေဟာ အခု ဒီလုပ်ငန်းကို လုပ်နေတဲ့ အချိန်ပေါ့။ လောလောဆယ်တော့ အခုမှ အစပျိုးတဲ့အချိန်ပဲ ရှိပါတယ် 'ဟု မေလ ၅ ရက်နေ့က ကရင်သတင်းစဉ်နှင့် သီးသန့်တွေ့ဆုံ ရာ၌ ပြောဆိုခဲ့သည်။

KNU အနေဖြင့် ၎င်းရေကာတာ တည်ဆောက်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်ခုတရာကို ချထားခြင်း လုံးဝ မရှိသေးကြောင်း၊ ဌာနေလူထုအပြင် စိတ်ပါဝင်စားလျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုံလောက်သော အမြင်ဖလှယ်မှုများ ပြုလုပ်ကာ လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုများကို နော်ဝေးနိုင်ငံ အစိုးရ၏ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် နိုင်ငံတကာမှ ပညာရှင်များနှင့် လုပ်ဆောင်ရန် ရှိကြောင်းလည်း မေလ ၆ ရက်နေ့တွင် KNU က သတင်းထုတ်ပြန်ထားသည်။

ဘောကထာ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းအတွက် အကြိုစမ်းသပ်မှုကို လုပ်ဆောင်ရန် KNU မှ သူးလေကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောတာဒိုမိုး နှင့် အစိုးရ လျှပ်စစ်စွမ်းအားစီမံကိန်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးဆန်းတို့ ယခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့၌ နေပြည်တော်တွင် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ နားလည်မှု စာချုပ် (MOU) ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။

ယမန်နေ့က ပြုလုပ်သည့် ဘောကထာစီမံကိန်းဒေသရှိ ဒေသခံလူထုနှင့် တွေ့ဆုံပွဲသို့ နော်ဝေးပညာရှင် (NVE, NC) အဖွဲ့ဝင် ၅ ဦး၊ သူးလေကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောတာဒိုမိုးနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ ဒေသတွင်း လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသခံလူထု အပါအဝင် စုစုပေါင်း ၁၈၀ ဦးခန့် တက်ရောက်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို ဖြေရှင်းပေးရန် ထားဝယ်ရှိ လူမှုအဖွဲ့နှင့် KNU တို့တွေ့ဆုံ

၂၀၁၃ စက်တင်ဘာလမှ စတင်ထုတ်ဝေသည်

မေ ၈ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စာအုပ်ဆု ထန်းရှောင် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီမြို့နယ်အတွင်း လုပ်ဆောင်နေသည့် Myanmar Stark Prestige Plantation Company (MSPP) ၏ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်

ဒေသခံများ၏ ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို ဖြေရှင်းပေးရန် ထားဝယ်ရှိ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအချို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး-KNU ဗဟိုခေါင်းဆောင်အချို့ကို မေလ ၆ ရက်နေ့က လာရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

ထားဝယ်အခြေစိုက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသည့် Southern Youth Social Development Association အပါအဝင် ခိုင်မြဲသစ္စာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်

နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆွေးနွေးမည့် ကေအန်ယူ အဓိကကဏ္ဍကြီး (၅) ရပ်အပေါ် အမြင်သဘောထားများ

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး(ကေအန်ယူ)မှ မူကြမ်းအဖြစ် ပြုစု ထားသည့် နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး နှင့်လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် မြေယာနှင့် သယ်စာတ စသည့် ကဏ္ဍကြီး ၅ ရပ်ကို ပြည်တွင်းရှိ ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပရှိ ကရင်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တတ်သိပညာရှင်များအား ဖိတ်ခေါ်ကာ မေလ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ ၅ ရက်ကြာ ကရင်အမျိုးသား နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ တရပ်ကို ဖားအံခရိုင်၊ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်၊ လော်စီးလာ(လေးဝါး)၌ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည်။
ထိုသို့ ကျင်းပရာတွင် ခေါင်းစဉ်တခုချင်းစီအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့များခွဲပြီး အပြန်အလှန်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည့်အတွက် ယင်း ကဏ္ဍတခုချင်းစီတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသူ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သဘောထားအမြင်များကို မေးမြန်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံရေး မန်းအောင်ပြည်စိုး (ဒုက္ခက္ခယုပလုံစေတီဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ-PSDP)

ကေအန်ယူက တင်တဲ့နိုင်ငံရေးစာတမ်းကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ နိုင်ငံမှာ ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်တဲ့ နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ပုံ နိုင်ငံရေးစနစ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် စသည်ဖြင့် တင်လာတာ တွေတယ်။ အထူးသဖြင့် ကတော့ နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ပုံနဲ့ပတ်သက်လာလို့ရှိရင် အမျိုးသားကို အခြေခံသော အမျိုးသားများပြည်နယ်ဆိုတဲ့ဟာကို အဆိုပြုလာတယ်။
အဲဒါကို တကယ်တမ်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မယ်ဆိုရင်တော့ အဆင်ပြေမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခု အခြေခံဥပဒေက ပြည်နယ် ၇ ပြည်နယ်နဲ့တိုင်း ၇ တိုင်းဆိုပြီးရှိတဲ့အခါမှာ အမျိုးသား များပြည်နယ် တနည်းအားဖြင့် တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်ပေါ့။ လက်ရှိ တိုင်းရင်းသားပြည်နယ် ၇ ခု ရှိနေပြီ။ တပြည်နယ်ထပ်မံမယ်။ ဘာလို့ ထပ်မံမလဲဆိုတော့ ဗမာပြည်နယ်လို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့။ တိုင်းရင်းသားများ တန်းတူညီမျှရေး၊ မျှတရေးကို လိုချင်တာကိုး။ အဲဒါကြောင့် ဗမာက ပြည်နယ်မရှိဘဲနဲ့ ဒီညီညွတ်မျှတမှုက မရှိဘူး။
လက်ရှိ ခေတ်အခြေအနေအရ တိုင်း ၇ တိုင်းမှာ ဗမာတွေချည်းပဲ ဆိုင်တယ်လို့ ပြောလို့မရဘူး။ အဲဒီတော့ အမျိုးသားများပြည်နယ်နဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကိုဖွဲ့မယ်ဆိုရင် အလုပ် ဖြစ်မယ်။ သူတို့ တင်ပြတာလည်း အဲဒီသဘောပဲ။ ဒါပေမယ့် သူတို့ နမူနာပြတာကတော့ မပြည့်စုံသေးဘူးပေါ့။ ဗမာပြည်နယ် အပါအဝင် ၈ ပြည်နယ်နဲ့ အမျိုးသားများပြည်နယ် တနင်္သာရီ၊ အမျိုးသားများပြည်နယ် ဧရာဝတီ စသည်ဖြင့်ပေါ့လေ။ ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဗမာပြည်နယ်ကို ဘယ်ဟာကို သတ်မှတ်မလဲဆိုတာ မပါသေးဘူး။ နောက်တိုင်း ၇ တိုင်း စလုံးမှာ တိုင်းတွေထဲက ဘယ်ဟာကို အမျိုးသားပြည်နယ်အဖြစ် ဖော်ပြမလဲဆိုတာ မပါသေးဘူး။ အခြားသော တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ တိုင်ပင် ညှိနှိုင်းရအုံးမယ်ဆိုတော့ သက်သက်ချန်ထားတာလား ဆိုတာ

ညီလာခံကို ခေါ်မယ်လို့ ပြောတယ်။ အန်ကယ်ကိုယ်တိုင် ဒီပင်လုံဆို တာကို သိပ်မကြိုက်တော့ဘူး။ ပင်လုံမှာ လက်မှတ်ထိုးဖို့ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးကြီးတွေဖြစ်တဲ့ ရခိုင်၊ မွန်၊ ကရင် မထိုးခဲ့ဘူး။ တကယ်တမ်း လွတ်လပ်ရေးရဖို့ သွားတောင်းဆိုတဲ့အခါမှာ ဒို့တွေရဲ့ အိုင်ဒီယာ တခုမှ မပါဘူး။ အဲဒီမှာ ကရင်က ကရင်ပြည် ရရှိရေးလှုပ်ရှားတာ အကြီး အကျယ်ပဲ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဘီလပ်သွားတဲ့အခါ ကရင်လည်း မပါသွားဘူး။ ကရင်အရေးလည်း ဘာမှတောင်းဆိုတာ မရှိဘူး။ နောက် ပြီး အောင်ဆန်း အက်တလီ စာချုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။ အောင်ဆန်း ဆုံးသွား တော့ န အက်တလီ စာချုပ်ဆိုပြီး ပြန်ချုပ်တယ်။ ကရင်တွေ အဲဒါကို လုံးဝလက်မခံခဲ့ဘူး။ အခုကျတော့ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ဆိုပြီး လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ဆို မဆိုးဘူး။ ပင်လုံညီလာခံတို့ ဘာတို့ကတော့ ဒို့က သိပ်လက်မခံချင်ဘူး။ အမျိုးသားညီလာခံလို့ ပြောရင်လည်း ဟိုတုန်းက ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံ လို့ ဖြစ်နေအုံးမယ်။ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ဆိုရင်တော့ လက်ရှိ ဒို့တွေဆွေးနွေးနေတာ လက်ခံနိုင်တဲ့ သဘောတော့ရှိတယ်။
နောက်တချက်ဆွေးနွေးတာက လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကိစ္စပေါ့။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရယ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ရယ်ပေါ့။ အမျိုးသားလွှတ် တော်ဟာ တချိန်တုန်းက ဘယ်ကလာသလဲဆိုရင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု လွှတ်တော်လို့ခေါ်ပြီးတော့မှ အခု အမျိုးသားလွှတ်တော်လို့ခေါ်တယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုတော့ ယောင်ယောင်ဝါးဝါးဖြစ်တတ်တယ်။ ဒို့တွေ လိုချင်တာက တိုင်းရင်းသားသန့်သန့်ပဲ။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ ကျတော့ လူဦးရေအခြေခံတယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ မြို့နယ်အခြေခံ တယ်လို့လည်း ပြောတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒို့တွေကြားတာ ရန်ကုန်တိုင်းမှာ ရှိတဲ့ မြို့နယ်တမြို့နယ်က လူဦးရေ ၅၀၀၀ လောက်ပဲ ရှိတယ်။ ဖားအံ တို့လိုကျတော့ နှစ်သိန်း သုံးသိန်းရှိပေမယ့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်က တယောက်တည်းရှိတယ်။ ဒါကျတော့ မမျှတဘူးပေါ့။ လူဦးရေနဲ့ကြည့် မယ်ဆိုရင် လူဦးရေ ဘယ်လောက်ဆို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဘယ်နှစ်ယောက်ဆိုပြီး သတ်မှတ်ထားရမယ်။
အခုအမျိုးသားလွှတ်တော်က သိတဲ့အတိုင်း ၁၂ ယောက်စီ။ အဲဒီ

ခွဲထားတာရှိတယ်ပေါ့။ ဒီကဏ္ဍကြီး ၅ ရပ်မှာ ကျနော်တို့ လုံခြုံရေး ကဏ္ဍအနေနဲ့က ကျနော်တို့ ဆွေးနွေးတင်ပြရမှာဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် လုံခြုံရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့စာတမ်းကို တက်ရောက်ကြတဲ့ စီမံနာ ကိုယ် စားလှယ်တွေရဲ့သဘောထားမှာ ဘယ်လို ဖြစ်သင့်လဲဆိုတာ တခုနဲ့ တခုက မတူညီကြဘူး။ ပေါင်းဆုံလာတဲ့ အခါကျတော့ တမျိုးတည်းဖြစ် သွားအောင်၊ တသံတည်းထွက်နိုင်အောင် စာတမ်းနဲ့ ပြုစုပြီးတော့မှ လုံခြုံရေး အစီအစဉ်ကို ရေးရတာဖြစ်တယ်။ နောက်တချက်က ဘာ ကြောင့် ဒီလုံခြုံရေးကို လုပ်ရသလဲ၊ တိုင်းပြည်တပြည်၊ လူမျိုးတမျိုး အဖိနှိပ်စော်ကား မခံရအောင် လုံခြုံမှုနဲ့ ကာကွယ်မှုက သိပ်အဓိက ကျတယ်။
အခု လာမယ့် ကျနော်တို့ တည်ဆောက်မယ့် ဗမာပြည်အနာဂတ် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမှာက ကျနော်ဘက်က တခန်းတကဏ္ဍ အနေနဲ့လည်း လုံခြုံရေးကလည်း အဓိက ကျတယ်။ အဲလို လုံခြုံရေး အဓိကကျတဲ့ အနေအထားမှာ ကျနော်တို့ ကရင်အမျိုးသားအနေနဲ့ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်ရှိတဲ့ အခါကျတော့ ဒီလုံခြုံရေးအပိုင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့က ကရင်အမျိုးသားတပ်မတော်က နေပြီတော့ သူ့မှာ တာဝန်အပြည့်အဝရှိတယ်လေ။ ရှိတဲ့အပေါ်မှာ ကျနော်တို့ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်ကလည်းပဲ ပြည်သူ့လူထုနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီးတော့ ပြည်ထောင်စုတပ်မတော် တက်ရင်လည်းပဲ သဘောက အချိုးကျစနစ်နဲ့ ကျနော်တို့က တခြား တိုင်းရင်းသား တက်သလို ကျနော်တို့လည်း အချိုးကျအနေနဲ့ ဆက်ပြီး တော့ ကျနော်တို့ တပ်မတော် တည်ဆောက်မှာဖြစ်တယ်။
ဒီစာတမ်းက ယေဘုယျအားဖြင့် တော်တော်လေး ပြည့်စုံပါတယ်။ သို့သော် အကုန်လုံးတော့ မပြည့်စုံသေးဘူး။ မပြည့်စုံဘူးဆိုတာကလည်း တခြား လူမျိုးစုတွေနဲ့လည်း ကျနော်တို့က စကားပြောရအုံးမယ်။ အခုက ကျနော်တို့ ကရင်လူမျိုးတွေရဲ့ Side ဘက်မှာ တင်ပြတဲ့ စာတမ်းပဲရှိတဲ့အခါကျတော့ ဥပမာ- ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တခုလုံး ကို တည်ဆောက်မယ်ဆိုရင် တခြား လူမျိုးစုတွေရဲ့ Side ကလည်း

မန်းအောင်ပြည်စိုး ဗိုလ်မှူးချုပ်မန်းရာထုဝေါ် စောကဝိ နော်အုန်းလှ

တော့ မသိရဘူးပေါ့။ ဒါကတော့ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနဲ့ ပတ်သက်တာ တခုပေါ့။
နောက်တခုက လွှတ်တော်ပေါ့။ လက်ရှိမှာ လွှတ်တော်က သုံးရပ် လို့တောင် ပြောလို့ရတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်။ နောက် ပြည်နယ်လွှတ်တော်လို့တောင် ပြောလို့ရတယ်။ သူတို့ တင်ပြထားတာကို ဒို့ကတော့ စဉ်းစားနေတုန်းပဲ။ အကြိုက်ဆုံးဟာတခုတော့ ယူမယ်။ အခု ကေအန်ယူ တင်ပြထားတာ အကြမ်းပဲ ရှိသေးတယ်။ အန်ကယ်တို့ အနေနဲ့ နဂိုကတည်းက ဘာကို ကြိုက်သလဲဆိုရင် ပါလီမန်စနစ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ပါလီမန်စနစ်လို့ ပြောတဲ့အခါမှာလည်း ဝန်ကြီးချုပ်စနစ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဝန်ကြီးချုပ် စနစ်ကတော့ မကြိုက်ဘူး။ သို့ပေမယ့် ပြည်နယ်တွေမှာ ခုနကလို ဖက်ဒရယ် ပြည်နယ်များပါမယ်။ ဖက်ဒရယ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်များနဲ့ သမ္မတပေါ့။ လွှတ်တော်ပိုင်းကို ဥပဒေပြုသက်သက်ပဲ ဒို့က လိုချင် တယ်။ ခုနက ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်များနဲ့ သမ္မတကတော့ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်း အစိုးရပေါ့လေ။
နောက်တချက်ကတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ၂၁ ရာစု ပင်လုံ

၁၂ ယောက်ကိုလည်း လူမျိုးစုလွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသား လွှတ်တော်လို့ပြောဖို့က သိပ်သဘာဝမကျဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဥပမာ- ကရင်ပြည်နယ်မှာ ကရင်က အများဆုံး။ နောက်ပြီး ဗမာ၊ မွန်၊ ပအိုဝ်း ရှိတယ်။ ဟို ဧရာဝတီတိုင်းမှာကျတော့ ကရင်နဲ့ဗမာက တဝက်စီလောက်ရှိတယ်။ ရခိုင်ကတော့ နည်းနည်းပါးပါးပေါ့။ ဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဘယ်လိုအဆိုပြုရင်ကောင်းမလဲဆိုတာ အခုဒို့တွေ နည်းနည်း ပြန်စဉ်းစားနေတယ်။
လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေး
ဗိုလ်မှူးချုပ်မန်းရာထုဝေါ်
(တွဲဖက်စစ်ရေးချုပ်၊ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် KNLA)
အဲဒီစာတမ်းလုပ်ရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲဆိုတော့ ကျနော်တို့က ရှေ့ဆက်လာမယ့် ဗမာပြည် နိုင်ငံရေးအခြေအနေမှာ ကဏ္ဍကြီး ၅ ရပ်

ရှိသေးတယ်။ အဲဒီမှာ Side ချင်း ပြန်ပေါင်းပြီးမှ ဘယ်လိုဖြစ်သင့် လဲဆိုတာကိုလည်း လုံခြုံရေးအရ ကာကွယ်ရေးအရ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် မှု လုပ်ငန်းတွေကို ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုတာ အဲဒီမှာတချက် ပြန်ပြီး တော့ ပါဝင်လာအုံးမယ်။ အဲဒါမှ ပိုပြီးတော့ သေချာမယ်။ အခုက ကျနော်တို့ Side က ပြင်ဆင်တဲ့အပိုင်းပဲ ရှိသေးတယ်။
ကျနော်တို့ ကရင်အမျိုးသားတပ်မတော်က နဂိုကတည်းက ဖွဲ့စည်း ပုံနဲ့ရှိထားတဲ့ အခါကျတော့က ပြည်ထောင်စုတပ်မတော် တက်သွားမယ့် အခါကျရင် လွယ်လွယ်ကူကူဖြစ်သွားပြီ။ တပ်မတော် အနေအထားအရ ဘယ်လောက်အချိုးနဲ့ ကျနော်တို့ သွားမလဲ။ တက်တော့မယ့် အချိုး အပေါ်မှာ ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်မှာ ကျနော်တို့က တာဝန်ထမ်းဆောင် ရမှာဖြစ်တယ်။ ကျန်တဲ့ ကျနော်တို့ တပ်မတော် အင်အားကလည်း ဒီဟာကလည်းပဲ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံမှာ မူတည်ပါတယ်။ ပြည်နယ်ရှိ မှပဲ ပြည်ထောင်စုကို တက်လို့ရမှာပေါ့။ အဲဒီအခါကျတော့ ကျန်တဲ့ ကျနော်တို့တပ်မတော်ကို ပြည်နယ်မှာ ထားပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်ဖို့ အဲလို ရည်မှန်းထားတာရှိတယ်။

တၢ်န့ၢ်ပၢဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်အခွဲးလၢတၢ်ပၢၤဆၢကရူၢ်ကရၢ ထုးထီၣ်န့ၢ်ဝဲတဖၣ်အံၤပဒိၣ်ကပၢ်ပနီၣ်ဝဲအဂီၢ် KNU ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်

လိယု ၂၅ သီ၊ ၂၀၁၆ နှစ်၊ စီထီလု
ကလုာ်ခူၣ်ဖိၣ်စုကဝဲတၢ်ပၢၤဆၢကရူၢ်တဖၣ် ထုးထီၣ်န့ၢ်ပၢဘၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အံၤ အလီၢ်အိၣ်လၢ ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ကသ့ၣ်ညါဟံၣ်ပနီၣ်န့ၢ်ဝဲအဂီၢ် ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ (KNU) အန့ၢ်ခွဲၣ်သယံၤ (၂) ပဒိၣ် မါမါမါ ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ် ထံ ကီၢ်ပဒိၣ် န့ၢ်လီၤ။
KNU တီခိၣ်ရိၣ်မဲ ရဲၣ်ကရူၢ်မၤတၢ်မၤရှဲလဲ တၢ်ထုးထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်သန့အမူးတခါ ဖဲလိမုၤ ၂၅ သီအန့ၢ်လၢ ဝုၢ်တက့ၣ်၊ အလီၢ်ကျဲၣ်မုၢ်၊ Summit Parkviews ဟံၤထဲပုၤ အကတီၢ်ပဒိၣ်မါမါမါ စံးလီၤဝဲဒၣ် ဒ်န့ၢ်လီၤ။

တၢ်ပၢၤဆၢ တၢ်ကရၢကရိထုးထီၣ်န့ၢ်ဝဲ တၢ်ပၢဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပဒိၣ်ကဘၣ်ပနီၣ်ဝဲအဂီၢ်မုၢ်ဝဲ ပတၢ်ဃုထီၣ်န့ၢ်လီၤ။ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တဝဲဝဲဘၣ်။ လၢပကီၢ်စဲၣ်အပူၤပကဘၣ်မၤဖျါကီၢ်ဝဲ တၢ်ပၢၤဆၢရဲၣ်ကျဲၣ်နီၤလီၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်။ တၢ်တီၢ်လိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ။ အကတခါ မုၢ်စ့ၢ်ကီၢ်ဝဲ ကြးတၢ်ပၢ်ပနီၣ်ဝဲ မိၢ်လုၢ်ပၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ် တၢ်န့ၢ်သါ။ သဲစးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လိၣ်စ့ၢ်ကီၢ်လၢ တၢ်ကပၢ်ပနီၣ်ဝဲလီၤ။ အဂီၢ် အဝဲစံးဝဲလီၤ။
KNU ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်သန့လၢ အထုးထီၣ်ရၢလီၤဝဲ ဖဲန့ၢ်အဝဲန့ၢ် တဘၣ်အံၤ အခိၣ်တီၢ် ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒၣ် ၆ ခါန့ၢ်လၢအမုၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်။ သ့ၣ်

ပုၤ။ ထံကျိ။ ဘၣ်ဖိၣ်ဒီး ဟီၣ်လၢန့ၢ်ဆၢတၢ်ထုးထီၣ်တၢ်တီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကလုာ်ခူၣ်လီၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟဘၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ။
မိၢ်လုၢ်ပၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်တၢ်န့ၢ်သါ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ကပၢ်ပနီၣ် န့ၢ်အိၣ်ဒီး မုၢ်မုၢ်လၢ ကလုာ်ခူၣ်လီၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်အပူၤန့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ပျီမုၢ်ဃါ တအိၣ်ဝဲဘၣ်အဂီၢ် စီအဲလဲလဲၣ်စံးလၢကညီခိၣ်ဃါန့ၢ်ဆၢဒီး ဟူးဂဲပုၤဂီၢ်ဝဲဘၣ်စံးအံၤ စံးဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ။
ယီၤဒိၣ်ကလုာ်ခူၣ် ခိၣ်ခိၣ်ကရူၢ်စံၣ် ကရၢစီအန့ၢ်ခွဲၣ်ခိၣ်ကျိၢ်စဲညိၣ်လူၤ လၢအဟဲထီၣ်ဝဲမူးတဂၢ စံးဝဲဒၣ်စီလၢအပူၤကွဲၣ်န့ၢ် ပုၤတၢ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်။ ကစၢ်ကွၢ်ဆဲးတဘျီပုၤ (၂) >>>

လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်ထီၣ်ဒီဝဲတၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလၢကီၢ်ကုကစၢ်

လိယု ၂၅ သီ၊ ၂၀၁၆ နှစ်၊ နါဂုၤဖိၣ်
လၢတၢ်ကပတုာ်ကွဲၣ်တၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလဲ ကညီကီၢ်စဲၣ်ဝုၢ်ဖၣ်အၣ်၊ မံၣ်စ့ၣ်ကဝီၤဒိၣ်၊ ကီၢ်ကုကစၢ်ခိၣ်ထံးအံၤအဂီၢ် ကီၢ်ကုသဝီဖိ ဒီး တးတါအူသဝီဖိတဖၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ထီၣ်အသးဝဲ၊ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်အသးဒီး တၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလဲအကစၢ် ဖဲလိမုၤ ၂၄ သီအန့ၢ် လၢကီၢ်ကုကစၢ်ခိၣ်ထံး။ ကီၢ်ကုသီခါဖျၢ်အပူၤန့ၢ်လီၤ။
တၢ်ထုးထီၣ် မၤလၢတၢ်မၤလဲကစၢ်အံၤ မုၢ်ဝဲ စီဖုၤဖျၢ်ဒီး အဝဲစးထီၣ်ခူၣ်ဝဲလၢအံၤ စးထီၣ်လၢ အပူၤကွဲၣ် ၃ လၢအတီၢ်ပုၤလၢလံးလံးဒီး ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤအံၤ ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဟဲအိၣ်ထီၣ်သ့ဝဲအ

ယီၤ ဒ်သီးတၢ်ကပတုာ်ကွဲၣ်တၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလဲ ဟီၣ်ခိၣ်ထီၣ်မၤလဲ ဃုထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ။ ကီၢ်ကုသဝီ သးပုၤ စီဖုၤဖျၢ်မုၢ်ပုၤတဂၢအဂီၢ်ပသံကွၢ်အိၣ်လၢ အလဲအလဲဟံးန့ၢ် တၢ်ပျဲလၢ မတၢ်တဂၢအအိၣ်လဲတခါ အဝဲဟ့ၣ်ပုၤ လံာ်အုၣ်ကီၢ်တဘျီလၢ KNU၊ KNLA-PC ထုးထီၣ်န့ၢ်အိၣ်တဘျီ လၢအဝဲကမၤဝဲ တၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလဲအဂီၢ်လီၤ။ အဝဲဟဲမၤလၢတၢ်မၤလဲလၢပသဝီလီၤ။ ပတဟ့ၣ်အိၣ်အံၤ အခွဲးဘၣ်အသိး တၢ်မၤပိၣ်ဖးတၢ်ဒ်အံၤ ပတဟ့ၣ်လိာ်အိၣ်တသ့ဘၣ်” အဂီၢ် စံးဘၣ်ဝဲ ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လီၤ။
တၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလဲလီၢ်အံၤ အိၣ်ဒၣ်ဖဲကီၢ်ကုသဝီ ဒီးတးတါအူသဝီအံၤ အကပီၤကပၤ ဒီး

အစီဖုၤ ဒီးဟံၣ်ဃီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်ထဲဒၣ် ပုၤ ၃၀၀ ဘျီအံၤ လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ ပုၤဟံၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်။ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအလီၢ်ကျဲၣ် ဒီးဃီၣ်တဖၣ် ကဟးဂီၢ်ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ။ ဒ်န့ၢ်အသိး တၢ်မၤပိၣ်ဖးထီၣ်လၢအံၤ ကီၢ်ကုသဝီပုၤ မုၢ်အူပျဲတဘျီ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ဝဲဒၣ်အသိးဟံၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တနီၤ အခူၣ်သ့ၣ်ဖးထီၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ် လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်စံးဝဲဒၣ်လီၤ။
သဝီဖိဒီး တၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလဲကစၢ် ထံၣ်လိာ်အသးတဘျီအံၤ သဝီဖိ လဲထီၣ်ဝဲ အဂၤ ၂၀၀ ဃုာ်ဃုာ်ဒီး ဃုထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကပတုာ်ကွဲၣ်တၢ်ထုးထီၣ်မၤလၢတၢ်မၤလဲအံၤအံၤ တၢ်မၤကစၢ်လၢအမုၢ် စီဖုၤဖျၢ်စ့ၢ်ကီၢ်စံးဝဲလၢ ကပတုာ်ကွဲၣ် အတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ။

သီၣ်ယုၤခဲၣ်- ၂ထံတမၢၣ်အယီၤပလဲၣ်ဝုၣ်တၢ်လၢအလီၤဘျၢ်ကွဲၣ်အံၤလီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်သးလီၤလၢတၢ်ကတုထီၣ်ကုၤလၢအဆိအချ

လိယု ၃ သီ၊ ၂၀၁၆ နှစ်၊ နါဂုၤဖိၣ်
ကညီကီၢ်စဲၣ်၊ သ့ၣ်တီၣ်ကွဲၣ် ကီၢ်

ဆၢ။ တီၢ်ကလံာ်ကီၢ်ဆၢအဒုအပူၤသီၣ်ယုၤခဲၣ် (၂) ထံတမၢၣ် ထံၣ်ဂီၢ်လီၤသဟီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၣ်အယီၤ ပလဲၣ်

ဝုၣ်ကျိတၢ်တဘီ ထံလီၤဘျၢ်ကွဲၣ်ဒၣ်ဒီး တုၤခဲအံၤ တၢ်တတုထီၣ်ကုၤအသိးဘၣ်အဖိခိၣ် လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်

အဲၣ်ဒီးဝဲလၢ တၢ်ကတုထီၣ်ဝဲ တၢ်အံၤလၢ အဆိအချအဂီၢ် လီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်စံးဘၣ်ကညီတၢ်ကစီၣ်သန့ ဖဲလိမုၤ

၂ သီအန့ၢ်န့ၢ်လီၤ။ အပူၤကွဲၣ် ၂၀၁၂န့ၢ်အတီၢ်ပုၤတၢ်တုထီၣ်ဝဲ သီၣ်ယုၤခဲၣ် (၂)ထံတ

မၢၣ်အယီၤ ပလဲၣ်ဝုၣ်ကျိ တၢ်ဒီး စံာ်လီၢ်ကျိးလီၢ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ်လီၤဘျၢ်ဟးဂီၢ် ကွၢ်ဆဲးတဘျီပုၤ (၃) >>>

အူပျဲဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဒဲဒဲကဝီၤပုၤတၢ်ဖိၣ်ချူးဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီ ကွၢ်ဆဲးတဘျီပုၤ (၂) >>>

သးကု(၅)ဟီၣ်ကဝီၤပုၤပဒိၣ်သး ၂၇၀ ယီၤဘၣ်မ့ၣ်ဝီၤအယီၤသံတဂၢဒီးဘၣ်ဒိတဂၢ ကွၢ်ဆဲးတဘျီပုၤ (၄) >>>

ကညီဒီကလုာ်တၢ်ကုာ်လိာ်သကီၢ်ပုၤတၢ်ပိၣ်သကီၢ်တၢ်ဂုၢ်ခိၣ်တီၢ်ထံၣ် ကွၢ်ဆဲးတဘျီပုၤ (၇) >>>

ကီၢ်ဆၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲထံတၢ်ဖိးတၢ်စ့ၤ ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးန့ၢ်လၢအပူၤကွၢ်တဖၣ်

လါမုၢ် ၁၀ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်စးဖါရီၤ

ကညီဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤလၢအအိၣ်ဆိလီၤအသးဖဲကွီၣ်တၢ်ကီၢ်ပယီၤဆၢတဖၣ်စးထီၣ်ဖဲလါအုၤဖျၢၣ်လါထီၣ်တုၤခဲကန့ၢ်အံၤတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲထံတၢ်ဖိးတၢ်စ့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးအပူၤကွၢ်န့ၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်လၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်န့ၢ်လီၤ

မံၤလး၊ အုၤဖျၢၣ်နီၣ်ဖိ၊ ဘါဒိၣ်ယါ၊ မံၤရၤမံၤ၊ မံၤလးအုၤဒီးထီၣ်မဟ့ၣ်၊ ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤ ၇ ဖျၢၣ်အပူၤတန့ၢ်ညါအံၤတၢ်စ့ၤဒီးတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်အဆၢကတီၢ်ထံၣ်ဂျီၤလၢတၢ်လဲၤတီၢ်န့ၢ်ထံၣ်လၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအဂီၢ်တဖၣ်ထံၣ်လၢသးလီၤ တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါပုၤသဝီဖိလၢအအိၣ်ဆိးဖဲထံၣ်ကျိကပိာ်ကပတဖၣ်ထုးထီၣ်န့ၢ်ထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးကီၢ်(ကရၢၢ်)အပူၤစ့ၢ်ကိးအသိးထံတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒဲအိၣ်ထီၣ်ဒဲဒိၣ်န့ၢ်အဂ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဆိးလၢဒဲကဝီၤတဖၣ်စံးဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ

“ပဲဒဲကဝီၤဒုထံကန့ၢ်န့ၢ်လၢအပူၤကွၢ်လီၤလၢဒဲကဝီၤဖိတဖၣ်အဂီၢ်ထံအိၣ်ဒုပုၤဟဲဆါဒီးပုၤအိၣ်အသိးဘၣ်လီၤဘၣ်ဆးကဆိဒိလီၤထံလၢပသ့ၣ်အိၣ်ဒုတဘၣ်လီၤဘၣ်ဆးဘၣ်” အဂ့ၢ်မံၤလးဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဒဲကဝီၤခိၣ်စီၤအိၣ်န့ၢ်စံးဘၣ်ဝဲကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လီၤ

ဒဲကဝီၤအပူၤတၢ်တီၢ်န့ၢ်ထံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်န့ၢ်လီၤ

ထံတၢ်ဖိးတၢ်စ့ၤအိၣ်ထီၣ်အဖိခိၣ်ပုၤလၢအအိၣ်လၢဒဲကဝီၤတဖၣ်ကဘၣ်သ့ၣ်ကတီၢ်ထံထံဝဲခိဖျိလၢတၢ်ဟံၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအသိးပုၤလၢအဟ့ၢ်မၤစၢၤထံလၢဒဲကဝီၤအပူၤတၢ်ကရၢၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်ထံလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါထံၣ်ဂံၢ်ဘါတလၢပုၤဘၣ်အသိးထံတလၢဘၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒဲအိၣ်ဝဲအဂ့ၢ်ပုၤလၢအမၤစၢၤထံကရၢၢ်

ကရၢၢ်တဖၣ်စံးဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အဝဲအံၤအဖိခိၣ်ကညီဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤကမံးတံာ်(KRC)ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤလၢအမုၢ်နီၣ်ဘျူမုၢ်န့ၢ်စ့ၢ်ပုၤဝဲလၢ “ထံတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤကိးဘၣ်ဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ တန့ၢ်ညါအံၤတၢ်ကီၢ်အနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ ၄၂၊ ၄၃ အသိးထံၣ်ကျိလၢပတီထံတန့ၢ်ဘူးကလီၤသးန့ၢ်လီၤ ဒဲကန့ၢ်အံၤထံၣ်ဘၣ်ဝဲထံတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဘၣ်ဆၢထံတအိၣ်နီတစဲးလၢဘၣ်ဒုတဖျိစ့ၢ်ဘၣ်” စံးဘၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ

ထံတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဒဲအံၤတဖျိထံဒဲဒိၣ်လၢကညီဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤကမံးတံာ် (KRC) တၢ်ပဖိလၢကညီဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်. ကရၢၢ်န့ၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကမံးတံာ် (KnRC)တၢ်ပဖိလၢကရၢၢ်န့ၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအနီၣ်ဂံၢ်(၁) ဒီး (၂) သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒဲအံၤစ့ၢ်ကိးအဂ့ၢ်ကရၢၢ်န့ၢ်ဒဲကဝီၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်စံးဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ

အုၤပုၤဒဲကဝီၤမ့ၢ်အုၤအုၤထီၣ်ဟးဂီၤကွၢ်ဝဲဟံၣ်(၁၀)ဖျၢၣ်

လါမုၢ် ၇ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်စးဖါရီၤ

ကညီဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖျၢၣ်လၢအမုၢ်အုၤပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအံၤလၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲကွီၣ်တၢ်ကီၢ်ပယီၤဆၢတဖၣ်စးထီၣ်ဖဲလါအုၤဖျၢၣ်လါထီၣ်တုၤခဲကန့ၢ်အံၤတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲထံတၢ်ဖိးတၢ်စ့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးအပူၤကွၢ်န့ၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်လၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်န့ၢ်လီၤ

မ့ၢ်အုၤအံၤစးထီၣ်အုၤထီၣ်လၢအုၤပုၤဒဲကဝီၤဝီၤဒိၣ် (B) ကဝီၤဒိၣ် (၁၅) အပူၤဖဲမ့ၢ်လီၤ ၂ န့ၢ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်ဝဲစးထီၣ်အုၤထီၣ်အသးအဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးတဖျိတၢ်တသ့ၣ်ညါဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ

ဘၣ်အဂ့ၢ်ကဝီၤဒုအဝဲန့ၢ်အနီၣ်ဂံၢ်ဒိၣ်အုၤလဲၣ်စံးဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ

“မ့ၢ်အုၤစးထီၣ်အုၤထီၣ်အသးဒိလဲၣ်န့ၢ်ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်ဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ မ့ၢ်အုၤအုၤထီၣ်အခါတဖျိဝဲပုၤဖိအိၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်ဘၣ်. တကးဒီးဘၣ်တဲဂ့ၢ်လိာ်စ့ၢ်ကိးအသးလၢစးထီၣ်အုၤထီၣ်လၢနဟံၣ်လၢယဟံၣ်အသိးပတဘၣ်ဘုသမံသမိးကွၢ်ဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ” အဂ့ၢ်အဝဲစံးဘၣ်ဝဲကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လီၤ

မ့ၢ်အုၤအုၤထီၣ်အသိးပုၤလၢအအိၣ်ဆိးလၢဒဲကဝီၤပုၤတဖၣ်. ကွီၣ်တၢ်အသးဒီးဒဲကဝီၤဘၣ်ဘၢတဖၣ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်အသးမၤပးသကိးဝဲမ့ၢ်အုၤန့ၢ်လီၤ. ဖဲမ့ၢ်လီၤ ၄ န့ၢ်ရံၣ်အဆၢက

တီၢ်မ့ၢ်အုၤလီၤမံးကွၢ်ဝဲဝဲဟံၣ် ၄ ဖျၢၣ်မ့ၢ်အုၤအိၣ်ဟးဂီၤကွၢ်အိၣ်တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါဟံၣ်လၢအဂၤတနီၤစ့ၢ်ကိးဒိသိးမ့ၢ်အုၤသုတအိၣ်အါထီၣ်လၢတၢ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်ဒိသဒါယီလီၤကွၢ်ဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ

ဒဲကဝီၤတၢ်ထာဃာ်စရီအပူၤမ့ၢ်အုၤအိၣ်တၢ်အသိးပုၤလၢအဟံၣ်တအိၣ်ပိတအိၣ်လၢဘၣ်အိၣ်ဝဲ ၅၈ ၈ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်တဖျိတအိၣ်ဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ. အိၣ်ဒဲဒိၣ်လၢပုၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတစဲးမ့ၢ်ဒီးကတီၢ်အမဲၣ်အံၤအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ကဒုအသးလၢဟံၣ်အိၣ်ဘူးအိၣ်တၢ်ဖဲန့ၢ်တဖျိအဂ့ၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်န့ၢ်လီၤ

► ကဘျးပုၤ(၁) “တၢ်န့ၢ်ပာဘၣ်ဟံၣ်ခိၣ်ကပံာ်အခွဲလၢတၢ်ပာ်ဆၢကရၢၢ်ကရၢၢ်” တၢ်ဖိထံၣ်ကလိ. ထံၣ်ကျိထံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤပဒိၣ်ပာဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ. ဒဲကန့ၢ်အံၤလၢအုၤအိၣ်ယုၤဟံၣ်ခိၣ်ကပံာ်သန့အပူၤဟံၣ်ခိၣ်ကပံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ပာဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ထုးထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအကြၢၤအဘၣ်ဒိၣ်

မ့ၢ်လုၢ်လီၤ ၁ န့ၢ်ရံၣ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤလၢအဟံၣ်ထီၣ်မ့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲကညီထံၣ်ကျိကိၢ်သးပုၤတံာ်ဒိးကလုာ်ခုၣ်ပုၤတံာ်တဖၣ်. ပုၤဂ့ၢ်ဝဲတၢ်ကရၢၢ်ကရၢၢ်. ပုၤဟူးဂဲဟံၣ်ခိၣ်ကပံာ်တဖၣ်. ကီၢ်ပုၤကီၢ်ချၢတၢ်ကစီၣ်သန့တဖၣ်ခဲလၢာ်ပုၤဟံၣ်ထီၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ကအိၣ်ဝဲ ၁၅၀ ဂၤန့ၢ်လီၤ

မ့ၢ်လုၢ်လီၤ. လၢထံၣ်ကျိကိၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အဆၢကတီၢ်န့ၢ်ကကဲထီၣ်ဝဲတၢ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးတၢ်ခါလီၤ”အဂ့ၢ်စံးဝဲန့ၢ်လီၤ

KNU ဟံၣ်ခိၣ်ကပံာ်သန့တၢ်ထုးထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအံၤမ့ၢ်ဝဲစးထီၣ်မၤအံၤဖဲဂီၤခိ ၁၀ န့ၢ်ရံၣ်တုၤ

အုၤပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤပုၤတၢ်ဖိၣ်ချးဝဲကသံၣ်မူၤဘျးဒီးဘျါအုၤတဖၣ်

လါမုၢ် ၄ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်စးဖါရီၤ

ကီၢ်ကွီၣ်တၢ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖၣ်စးထီၣ်ဖဲလါအုၤဖျၢၣ်လါထီၣ်တုၤခဲကန့ၢ်အံၤတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲထံတၢ်ဖိးတၢ်စ့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးအပူၤကွၢ်န့ၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်လၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်န့ၢ်လီၤ

ကွီၣ်တၢ်သးဒီးပၤကီၢ်တဖၣ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်သးအနီၣ်ဂံၢ်ကအိၣ်ဝဲ ၂၀ ဂၤယုာ်ယုာ်အံၤဖဲလါမုၢ် ၂ သီအနံၤဂီၤခိ ၉ န့ၢ်ရံၣ် ၂၆ မံးနံးအဆၢကတီၢ်န့ၢ်လီၤသုသမံးဝဲဟံၣ် ၂ ဖျၢၣ်ဖဲကဝီၤဒိၣ် (A) ကဝီၤဒိၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၂)အံၤဒီးဖိၣ်န့ၢ်ဝဲဒဲဒိၣ်စ့ၢ်လီၤ ၁ ကလီၤဘိးဒီးဘျါအုၤကမ့ၢ်ဘိာ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤတဖၣ်လၢစီၤမိၣ်အုၤ ၄၆ န့ၢ်အစုပူၤလီၤ တကတီၢ်ပိာ်ဖိၣ်န့ၢ်ကဒီးဝဲကသံၣ်မူၤဘျး ၇၇ ဖျၢၣ်ဒီးစ့ၢ်လီၤ

၉၅၀၀၀ ဘးလၢနီၣ်ဂံၢ်န့ၢ်ထံၣ်အစုပူၤန့ၢ်လီၤ

ဘၣ်မုၢ်အံၤအဖိခိၣ်ကဝီၤဒုနီၣ်ဂံၢ်(၂) ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤစံးဝဲ “ကွီၣ်တၢ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်အသိးပုၤဟံၣ်ဖိၣ်ဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်မုၢ်တၢ်ရၤဒဲအံၤဒဲကဝီၤကမံးတံာ်တကပၤကဟံးအရၤဒီးဘျါရဲအံၤတန့ၢ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်ဝဲဝဲမံးဒီးဆဲးလီၤလိတဲစိလၢပအိၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါကုၤပုၤလီၤ” အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ

ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤခဲလၢာ်လၢအအိၣ်ဆိလီၤအသးဖဲကွီၣ်တၢ်ကီၢ်ပယီၤဆၢတဖၣ်စးထီၣ်ဖဲလါအုၤဖျၢၣ်လါထီၣ်တုၤခဲကန့ၢ်အံၤတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲထံတၢ်ဖိးတၢ်စ့ၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးအပူၤကွၢ်န့ၢ်တဖၣ်အဂ့ၢ်ပသ့ၣ်ညါဘၣ်အိၣ်လၢဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အအိၣ်န့ၢ်လီၤ

အုၤထီၣ်ဝဲဆူဖိးဖရၢၢ်ကီၢ်ဆၢပၤကီၢ်ဝဲဒဲဒိၣ်န့ၢ်လီၤ

ဒဲကဝီၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်စံးဝဲလီၤ

ကဝီၤဒုနီၣ်ဂံၢ်(၃)ကဝီၤဒုဖိတဂၤစံးဝဲ “ကွီၣ်တၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်တဲပုၤတဘၣ်မၤကသံၣ်မူၤဘျးဘၣ်. တဘၣ်ကျိသ့ၣ်ဘၣ်. တဘၣ်မၤကအိၣ်ပုၤကညီဘၣ်. ထီၣ်ဘိးထီၣ်ဘိးဘၣ်ဟ့ၣ်ပလီၤပုၤလီၤ. တၢ်မုၢ်တၢ်ရၤဆဲးဆဲးဖိတဖၣ်ကဲထီၣ်အသးအိၣ်သန့ကုၤဘၣ်မုၢ်ကသံၣ်မူၤဘျးတၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ်န့ၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢတၢ်ဖိၣ်ချးန့ၢ်ဒိအံၤပနၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အဆိကတၢ်တဘျီလီၤ” အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ

အုၤပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအံၤအိၣ်ဒီးကဝီၤဒိၣ် (A)ဒီးကဝီၤဒိၣ် (B) ဒီးလၢကဝီၤဒိၣ် ၂ ဘၣ်အပူၤကဝီၤဒုအိၣ်ဝဲ ၁၆ ဘၣ်ဒီးပုၤနီၣ်ဂံၢ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ ၁၃၀၀၀ ဂၤန့ၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ

ဘၣ်တၢ်စးထီၣ်ထုထီၣ်ရၤလီၤအံၤဖဲ ၂၀၁၃ နံၣ်လါစးပထုဘၣ်လီၤ

လာထံရှုကိသ်းတက်တၢ်ပိာ်အပူၤတၢ်တီၢ်စၢၤမၤစၢၤကန့ၢ်ဝဲအဂီၢ် တၢ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲကလုာ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဝိသနူပတြီၣ်(၉)ခါ

လါမုၤ ၁၃ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်စးအိၣ်ဆူ လာကဲဘျးဒီး ကတီၢ်စၢၤ မၤစၢၤဝဲ ထံရှုကိသ်းတၢ်တၢ်ပိာ်သကိးအဂီၢ် ကလုာ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဝိသနူပတြီၣ်(၉)ခါလၢတၢ်ကွဲးပိာ်အပူၤကလုာ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဝိသနူပတြီၣ်(ENAC)၊ ကညီဒီကလုာ်စၢၤပိာ်ကရၢ (ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်) ဒီး ကညီဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမုၢ်တၢ်ကရၢ ကရီၤတဖၣ် ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်လိာ်အသးဖဲလါမုၤ ၁၂ သီအန့ၢ်လၢကွဲးပိာ်-ကီၢ်ပယီၤကီၢ်ဆါ ဝုၢ်ဖါဆိး န့ၣ်လီၤ။

ကလုာ်ဒုၣ် တၢ်ကရၢကရီၤလၢအါဖုအါန့ၣ် ကွဲးပိာ်သနူပတြီၣ်(၉) ခါအံၤအဖီခိၣ် ကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ်အတၢ်မိၢ်န့ၣ်သးလီၤ အခိၣ်သ့ၣ်တခါကအိၣ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ် မၤဝဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဝဲအံၤလီၤအဂီၢ် (ENAC) တၢ်တီၢ်ကျဲၤ ပုၤန့ၣ်တၢ်ကိၤယီၤထံး စံးဘၣ်ဝဲကညီတၢ်ကစီၣ် ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် ဒ်အံၤလီၤ။

“သနူပတြီၣ်အံၤ ကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ်ကဟံၣ်ဃုာ်ခဲလၢာ် (ကရၢလၢ အဆးစုမုၢ်ကျၢၢ်၊ တဆးစုမုၢ်ကျၢၢ်) အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဘၣ်သး ခိၣ်သ့ၣ်ကဟံၣ်ဃုာ်ဝဲအဂီၢ် ပမၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ ခါလၢကဟံၣ် ထံရှုကိသ်း တၢ်ကညီလိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤ သနူပတြီၣ်အံၤ က

လုာ်ဒုၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဖိၣ်ဃာ်ဝဲဝဲလၢတၢ်ဘျးသဲးအပူၤ သနူပတြီၣ်အံၤ ကဟံၣ်ဃုာ်အဂီၢ်လီၤ အဂီၢ် အဝဲစံးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။

ကလုာ်ဒုၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကွဲးပိာ်ဝဲ သနူပတြီၣ်အံၤ စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၄ နံၣ်မုၢ်ဝဲ ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤ ကရၢကရီၤ (EAOs)၊ ကီၢ်ပုၤ ထံရှုကိသ်း ပာ်တံာ် ၁၂ မုၢ်။ ကလုာ်ဒုၣ်ဂ့ၢ်ဝိသနူပတြီၣ်အံၤ ကရၢကရီၤဒီး ပုၤဂီၢ်ဝဲ တၢ်ကရၢကရီၤတဖၣ် မၤဝဲတၢ်ကွဲးပိာ်လိာ်တၢ်ပိာ်အခါ သနူပတြီၣ်အံၤ ဟံးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။

လာသနူပတြီၣ်အပူၤ ဆူၣ်ချါကညီသ့ၣ်၊ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်၊ န့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၢ်ပုၤ သ့ၣ်ဖျး၊ ကီၢ်ပုၤ လီၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဖိ(INDPs) ဒီးဘၣ်ဃးပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဖိ။ ပုၤကညီတၢ်ဒီသ့ၣ်ဒီသး တၢ်မၤစၢၤ၊ တၢ်ထၢတၢ်ခိၣ်တၢ်သ့ၣ်၊ ပနံၣ်ကၤတၢ် (တၢ်ကညီလဲၤမၤကၤ) ဒီးတၢ်ဘျးလီၤကျိၣ်စု သနူပတြီၣ်အံၤ ဟံးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ထံၣ်လိာ် တၢ်ပိာ်သကိးဘျီဝဲန့ၣ် ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်၊ ကညီဂီၢ်ဝဲ တၢ်ကရၢကရီၤတဖၣ်လၢအမုၢ် KWO, KYO, CIDKP, KSNG, KHRG, BPHWT, BMA, MTC, KDHW, FTUK, KESAN, KED, KRC ခါစး

သ့ၣ်တဖၣ် လဲၤထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။

“ပဝဲခုၣ်အိၣ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိး သနူပတြီၣ်အံၤ အဘၣ်ထွဲ ဘၣ်ဃးအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ ခဲကနံၣ်အံၤ တၢ်မၤဝဲဒၣ်အဖီခိၣ် ဒ်သိးပကန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ကလုာ်ဒုၣ်အတၢ်မိၢ်န့ၣ်သးလီၤ အခိၣ်သ့ၣ်တခါအဂီၢ်အပိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢ ပတီၣ်ထီၣ်အံၤဖျိၣ် မုၢ်ပိာ်ဃုာ်ဝဲန့ၣ် တၢ်ဃုာ်ဖိး အဂီၢ်အဘၣ် ကအိၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဃုာ်ဖိး မုၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ် ဖဲပစံးကတီၢ်တၢ်အခါ အခိၣ်ပညီ ကအိၣ်ခိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤအဂီၢ် ကညီကညီသ့ၣ်သးလၢ (KED) ဝဲကျိၣ်ခိၣ် ပဒိၣ်စီၤလၢစု စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

ဘၣ်ဃးဒီး သနူပတြီၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ်ကလဲၤထီၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်ဝဲဒီးကလုာ်ဒုၣ်ဖိၣ်စု ကဝဲၤတဖၣ်စုာ် ဒီး ဟံးန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲ အတၢ်ထံၣ် တၢ်တၢ်ပိာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဖဲလါမုၤ ၁၄ သီအန့ၢ် န့ၣ်ကလဲၤထီၣ်လိာ်ကဒီးအသးဒီး ယံၤဒိၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ကီၢ်စံၣ်ကီၢ်စံၣ်ယံၤဒိၣ်သးမုၢ်ခိၣ် (RCSS/SSA) တကတီၢ်ယီၤ ထံၣ်လိာ်စ့ၢ်ကိးအသးဒီးပုၤဂီၢ်ဝဲတၢ်ကရၢကရီၤလၢအဘၣ်ထွဲ ဘၣ်ဃးတဖၣ်ဝဲ ဖဲလါမုၤ ၂၉ ဒီး ၃၀ သီအတီၢ်ပုၤ ကဟံၣ်ဖျိၣ်မၤဝဲကွဲးပိာ် သနူပတြီၣ်(၉) ခါအံၤအဂီၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤလီၤ။

► ကဘျးပုၤ(၁) “သိၣ်ယုၣ်(၂)ထံတဖၣ်” တၢ်ပိာ်ထွဲ

ကွဲးဝဲအံၤ လၢတၢ်ဟးဂီၢ်တဖၣ်အလီၤ ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါလၢအဘၣ်ထွဲတဖၣ် အာၣ်လီၤဟံၣ်စၢၤဝဲလၢ ကတုထီၣ်ကွဲးဝဲအံၤတဖၣ်ဘၣ်ဆုၣ်တုၤခဲအံၤ တကထီၣ်လိာ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်အံၤ လီၤကတီၢ်တဖၣ် ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ တၢ်လဲၤတၢ်ကွဲးပိာ်အဂီၢ် ဘီကလံၣ်ဝုၢ်ဖိ လၢအမုၢ် စီၤအိၣ်ကီၢ် စံးဝဲလီၤ။

“တၢ်အံၤ ထံလဲၤကျၢၢ် န့ၢ်ယံာ်လဲၤ တုၤခဲအံၤ တဟံၣ်တုထီၣ်ဝဲဒီးဘၣ်။ ကလဲၤလၢ ထံတုၤခဲတကပၤ ကသ့အဂီၢ်ခိပနံၣ် ဆုၢ်ပုၤ လၢထံစံး(၉ကီ)ဖးဒိၣ်လီၤ။ သန့ၣ်ကု န့ၣ်ဘၣ်လီၤဘၣ်ဆးကသ့ဒ်လဲၣ်။ လၢပကညီလဲၤမၤကၤတၢ်အဂီၢ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ် ဖးဒိၣ်လီၤ။ ခိဖျိတၢ်အိၣ်အံၤ တၢ်လၢပအဲၣ်ဒီးလဲၤအဆၢကတီၢ် လဲၤတသ့ဘၣ်။ ပမုၢ်လဲၤတၢ် လၢအဝဲသ့ၣ် (စံး) တခါကလဲၤတၢ်တဘျီန့ၣ် ဘၣ်ခိးတၢ်ယံာ်ဒိၣ်မးလီၤ။ မုၢ်ကီၢ်သပျီကတၢ်၊ လၢနကအိၣ်ခုၣ်ကဒုသးအလီၤ တခါ တအိၣ်ဘၣ်။ ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသပျီလီၤ။ ယအဲၣ်ဒီးဃုထီၣ်လၢတၢ်ကတု န့ၢ်ပုၤ တၢ်လၢအဆိအချ

လီၤ” အဂီၢ် စီၤအိၣ်ကီၢ် စံးဘၣ် ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် န့ၣ်လီၤ။

သိၣ်ယုၣ်(၂)ထံတဖၣ်အံၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပကီၢ်ကီၢ်ခိၣ်ဒိၣ်။ ထီတထွၣ်ကီၢ်ဆုၣ်အပူၤဘၣ်ဆုၣ် ထံလၢကၤဃာ်ပာ်ဖျိၣ်ပာ်တံၤ(ပိတၢ်၉၅၁၉)တဖၣ်အံၤ သ့ၣ်တီၣ်ကီၢ်ဆုၣ် အပူၤသိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ဒီးထံကျိၣ်လၢ အပူၤလီၤဆူ သိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ပုၤတဖၣ် ထံထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး ကျိးလီၤစံာ်လီၤတဖၣ်ထံလုာ်ဘျးကွဲးပိာ်အဂီၢ် အဝဲ စံးအါထီၣ်ဝဲလီၤ။

လီၤကဝီၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ကညီပုၤဂီၢ်ဝဲကရၢလၢအမုၢ် တၢ်ပၤဃာ်ကွဲးပိာ်အဂီၢ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤန့ၢ်ကျဲၤဃာ်ပာ်ဖျိၣ်ပာ်တံၤ(ပိတၢ်၉၅၁၉)တဖၣ်အံၤ သ့ၣ်တီၣ်ကီၢ်ဆုၣ် အပူၤသိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ဒီးထံကျိၣ်လၢ အပူၤလီၤဆူ သိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ပုၤတဖၣ် ထံထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး ကျိးလီၤစံာ်လီၤတဖၣ်ထံလုာ်ဘျးကွဲးပိာ်အဂီၢ် အဝဲ စံးအါထီၣ်ဝဲလီၤ။

လီၤကဝီၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ကညီပုၤဂီၢ်ဝဲကရၢလၢအမုၢ် တၢ်ပၤဃာ်ကွဲးပိာ်အဂီၢ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤန့ၢ်ကျဲၤဃာ်ပာ်ဖျိၣ်ပာ်တံၤ(ပိတၢ်၉၅၁၉)တဖၣ်အံၤ သ့ၣ်တီၣ်ကီၢ်ဆုၣ် အပူၤသိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ဒီးထံကျိၣ်လၢ အပူၤလီၤဆူ သိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ပုၤတဖၣ် ထံထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး ကျိးလီၤစံာ်လီၤတဖၣ်ထံလုာ်ဘျးကွဲးပိာ်အဂီၢ် အဝဲ စံးအါထီၣ်ဝဲလီၤ။

န့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဘၣ်သးဒီးဃုထီၣ်တုာ်ခံဘျီလဲၤ။ သ့ၣ်တီၣ်ကီၢ်ဆုၣ် ပုၤဃာ် ဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ခိၣ်တခါ စံးဝဲလၢ တၢ်ကတုထီၣ် တၢ်လီၤ” အဂီၢ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ။

ထံတဖၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤ အယီၤ လီၤကဝီၤဖိ ဟံၣ်လီၤဃိလီၤလၢအဘၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူတဖၣ်။ ကျိးလီၤစံာ်လီၤလၢ ထံလုာ်ဘျးကွဲးပိာ်အဂီၢ်တဖၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကွဲးပိာ်အံၤအဂီၢ် ဒီး ပလဲၣ်တုာ်တၢ်လၢ အလီၤဘျးကွဲးပိာ်အံၤ တၢ်ကတုထီၣ်ကွဲးပိာ်အဂီၢ် အပူၤကွဲးပိာ် ၂၀၁၄ နံၣ်၊ ၂၀၁၅ နံၣ်အတီၢ်ပုၤ ဟီၣ်ကဝီၤဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဘၣ်သးဒီး ဃုထီၣ်တုာ်ခံဘျီလဲၤ။

လီၤကဝီၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ကညီပုၤဂီၢ်ဝဲကရၢလၢအမုၢ် တၢ်ပၤဃာ်ကွဲးပိာ်အဂီၢ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤန့ၢ်ကျဲၤဃာ်ပာ်ဖျိၣ်ပာ်တံၤ(ပိတၢ်၉၅၁၉)တဖၣ်အံၤ သ့ၣ်တီၣ်ကီၢ်ဆုၣ် အပူၤသိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ဒီးထံကျိၣ်လၢ အပူၤလီၤဆူ သိၣ်ယုၣ်န့ၣ်ကျိၣ်ပုၤတဖၣ် ထံထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီး ကျိးလီၤစံာ်လီၤတဖၣ်ထံလုာ်ဘျးကွဲးပိာ်အဂီၢ် အဝဲ စံးအါထီၣ်ဝဲလီၤ။

ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိလၢတုၤအိၣ်ကီၢ်မလုတဖၣ်လၢကီၢ်ခဲလၢာ်ပျၢၣ်ထူ တၢ်ပြၢအပူၤ ကညီဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲခိၣ်ဖးတၢ

လါမုၤ ၉ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်စးအိၣ်ဆူ ထံကီၢ်အါဘၣ် ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိဖိလၢအဟံၣ်အိၣ်ကဒုသးလၢ မလုဂျါကီၢ်ပုၤတဖၣ်အဂီၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒီတဘၣ်ဘၣ်ကီ ဘၣ်ခဲ ဘီ မုၢ်စၢၤဖျိၣ်ကရၢ (UNHCR) သးကျဲၤမၤန့ၢ်ဝဲ Citizens Giving Lead League Football Tournament ၂၀၁၆ *U-10 ဒီး U-14 ဖျၢၣ်ထူတၢ်ပြၢအပူၤ ကီၢ်မလုဂျါ ကညီတၢ်ကရၢကရီၤ (MKO) အကျိၣ်တဖၣ် မၤန့ၢ်ဝဲခိၣ်ဖး တၢခါခါလၢာ်န့ၣ်လီၤ။

ဖျၢၣ်ထူတၢ်ပြၢလၢ တၢ်မၤအံၤဖဲ ကီၢ်မလုဂျါ၊ ဝုၢ်ကွၢ်လၢလၢပူၤ စးထီၣ်ဖဲလါအုၣ်ဖျိၣ် ၂ သီတုၤ လါမုၤ ၇ သီအတီၢ်ပုၤအံၤ ကီၢ်ပယီၤတကပၤဘၣ်အ

မဲာ်ညါ ပုၤအံၤဖဲရဲၣ်ကွဲးပိာ်ဖိ။ ဒီးမုၢ်ထီၣ်တကပၤ ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ ဖိလၢအဟံၣ်ဃုာ်ဝဲ (U-10) (၁၀ နံၣ်ဆူအဖီလၢာ်) ၄ ဖုဒီး U-14 (၁၄ နံၣ်ဆူအဖီလၢာ်) ၆ ဖု ဟံၣ်ဖျိၣ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ ၁၀ ဖု န့ၣ်လီၤ။ ပြၢတၢ်အံၤ MKO ဟံၣ်ဃုာ်ဝဲ ခဲဖုန့ၣ်ခဲဖုလၢာ် မၤန့ၢ်ဘၣ်ဝဲခိၣ်ဖး (ခွဲာ်ဘၢယၢ်) အဂီၢ် MKO ကရၢခိၣ်စီၤကီၢ်လါ စံး ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ။

“ပုၤဖိသ့ၣ်ဖိတဖၣ်အံၤ လၢညါလဲၤလဲၤ အဝဲသ့ၣ်မုၢ်ဝဲ ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး အကီၢ်အစီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ အဝဲသ့ၣ်လိာ်ကွဲးပိာ်အတၢ်လၢ ပုၤဟံၣ်သိလုာ်လီၤဝဲ လဲၤပြၢဒၣ်အတၢ်လီၤ။ ပဝဲတဖၣ် ပဟံၣ်ကဖၢလၢပသး ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ။ ပမုၢ်ကွၢ်ကွၢ်တကပၤန့ၣ် တလၢတပျဲဘၣ်ဆုၣ် အဝဲသ့ၣ်ဂုာ်ကျဲးစး

ဝဲန့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်န့ၢ်အဖီခိၣ် ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပသးခု ဟံၣ်ကဖၢပသးဒိၣ်မး” အဂီၢ် အဝဲစံးဘၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ။

UNHCR သးကျဲၤမၤန့ၢ်ဝဲ Citizens Giving Lead League Football Tournament အံၤ ဃုာ်ဒီး တနံၣ်ညါအံၤ မုၢ်ဝဲ (၇) ဝီတဝီန့ၣ်လီၤ။ နံၣ်လၢအပူၤကွဲးပိာ် MKO ကွဲးပိာ်သးစၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤပြၢတၢ်ဘၣ်ဆုၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ် ခိၣ်ဖးဒ်အံၤ မုၢ်ဝဲ အဆိကတၢ်တဘျီအဂီၢ် စံးဝဲလီၤ။

MKO အံၤ တၢ်ကရၢကရီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်အံၤ ဖဲ ၂၀၀၅ နံၣ်၊ လါယနူၤအါရဲၤ ၃၁ သီအန့ၢ်ဒီး အတၢ်ပညီၣ်မုၢ်ဝဲ ကဲကဲလိာ်တၢ်လၢ ကညီကလုာ်ဒုၣ်လၢ အလဲၤအိၣ်ဆိးလၢကီၢ်မလုဂျါ အပူၤတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ။

ဘီကထံၣ်ထံလီၤဟီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤ ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်အိၣ်သးလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယံၤထီၣ်ဒိဝဲအဂီၢ် KNU အမုၢ်ကျဲၤဝဲၤကွၢ်ကမံးတံာ် အိၣ်စံးဝဲ

လါမုၤ ၆ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်စးအိၣ်ဆူ ပကီၢ်ကီၢ်ခိၣ်ဒိၣ်၊ လၢာ်ခိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ ဘၣ်ဃးတၢ်မၤဝဲ ဘီကထံၣ်ထံလီၤဟီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် တသ့ၣ်ညါထွဲဝဲ အတၢ်အိၣ်သးလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယံၤ ထီၣ်ဒိဝဲလီၤအဂီၢ် ကညီဒီကလုာ်စၢၤဖျိၣ် ကရၢ(KNU)အမုၢ်ကျဲၤဝဲၤကွၢ် ကမံးတံာ်အိၣ် ပဒိၣ်စီၤတၢ်ဒိၣ်မူ စံးဘၣ်ဝဲ ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤ ခိၣ်သ့ၣ် ဖဲလါမုၤ ၅ သီအန့ၢ်န့ၣ်လီၤ။

“ဒ်ပန့ၢ်ဟူဘၣ်အသိး လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ထီၣ်ဒိဝဲလီၤ။ အဝဲသ့ၣ် တသ့ၣ်ညါဝဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယံၤ ဘၣ်ယိၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ယိၣ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အိၣ်အဂီၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ။

(Queen Palace Hotel)န့ၣ်ဝဲၤ အလီၤခဲ ခုၣ်အံးစံၣ် (ကညီတၢ်စီၣ်ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်) ထံၣ်လိာ်သံကျိၣ်ဝဲ အဆၢကတီၢ် ပဒိၣ်စီၤတၢ်ဒိၣ်မူ စံးတုာ်ဝဲဒ်အံၤလီၤ။

လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ထီၣ်ဒိဝဲ အဖီခိၣ် လၢဘီကထံၣ်ထံလီၤဟီၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤအဂီၢ် ပုၤလၢအမၤစၢၤတၢ်ကီၢ်နီၢ်ဂု(NVE,NC) ပုၤကွဲးပိာ်ကွဲးပိာ်သ့ၣ်ဖိတဖၣ်ဒီး လၢာ်ခိၣ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသိထီၣ်တၢ်ကွဲးပိာ်ထွဲ ကရၢ (KDW)အံၤ ကလဲၤထီၣ်လိာ်အသးဒီး လီၤကဝီၤဖိကမုၢ်တဖၣ် ဖဲလါမုၤ ၉ သီအန့ၢ်လဲၤကဟံးန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဝဲ ကမုၢ်အတၢ်ဘၣ်သးအဂီၢ် ပသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သးအမုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။

KDW မုၢ်ဒါခိၣ် နီၢ်တဘၣ်သ့ၣ် စံးဝဲ “တနံၣ်အံၤ ယဟံၣ်လၢလီၤကဝီၤကမုၢ်ဖိတဖၣ် အခါစးအယံၤ ယဟံၣ်လီၤ တၢ်ဆၢတံာ် တန့ၢ်ဝဲဘၣ်။ ဘၣ်ဃးတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် မုၢ်ဆၢတံာ်ပလဲၤသ့ၣ်လီၤ။ အယံၤသတးဒီး ပကထံာ်လိာ်ပသးဒီး ပုၤကွဲးပိာ်ကွဲးပိာ်ကရၢန့ၣ်လီၤ။ ဝဲအလီၤခဲ ကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မုၢ်ဘၣ်သးမုၢ် ပကလဲၤဆူတၢ်တီၢ်ကျဲၤ ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤဒီး ပကယုသ့ၣ်ညါဝဲ ကမုၢ်တၢ်အိၣ်သးဒီးကန့ၢ်လီၤဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဃုထံၣ်

ညါတၢ်လီၤ” အဂီၢ် စံးဘၣ်ဝဲ ကညီတၢ်ကစီၣ် ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။

ပုၤလၢအဟံၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်မုၢ်ဝဲ ကီၢ်ပုၤဒီးကီၢ်ဆါ ကညီဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရီၤ ၁၄ ဖုအခါစးတဖၣ်၊ ကီၢ်နီၢ်ဂု Norwegian Water Resource and Energy Directorate (NVE) ဒီး Norwegian consultancy company - Norconsult) ပုၤကွဲးပိာ်ကွဲးပိာ်သ့ၣ်ဖိတဖၣ်၊ ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်မုၢ်ကျိၣ်ဝဲကွၢ် ကမံးတံာ် အကရၢခိၣ် ပဒိၣ်စီၤတၢ်ဒိၣ်မူဒီး မုၢ်ဒါခိၣ်တဖၣ်၊ ပုၤလၢအဟံၣ်ထီၣ်ဒီး န့ၣ်တၢ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျိၣ်ခဲလၢာ် ဟံးထီၣ်ဝဲ ၃၇ ကန့ၣ်လီၤ။

ဖဲန့ၣ် ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်တကပၤ ကတီၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ ဘီကထံၣ်ထံလီၤဟီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤ အတၢ်ပညီၣ် ပုၤလၢကဟံၣ်ဃုာ်တဖၣ်ဒီး အတၢ်တီၢ်ကျဲၤ အတၢ်ရဲၤတၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဆူ ကညီဂီၢ်ခိၣ်ထံးကမုၢ် တၢ်ကရၢကရီၤတဖၣ်အိၣ် ဒီး နီၢ်ဂုပုၤကွဲးပိာ်ကွဲးပိာ်သ့ၣ်ဖိတဖၣ်ကီၢ် ဘၣ်ဃး ထံလီၤဟီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤ အကျိၣ်အကျိၣ်တဖၣ်အံၤ ဒုးန့ၢ်ဂျဲၤဝဲ ကညီကမုၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရီၤတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲခဲခိၣ်ယၢ်န့ၣ်လီၤ။

ကညီဒိကလုာ်စၢဖျိာ်ကရၢ(ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်)တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲးဒီး မၤဝဲ ကီၢ်ပူၤ ကီၢ်ချၢဒီး ကီၢ်ဆၢကညီဖိတဖၣ် ပုၣ်ယုာ်ဝဲ ကညီဒိကလုာ်တၢ်ကူၣ်လိာ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိာ်တခါဖဲ ကညီကီၢ်ဖဲၣ်၊ ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရၢၣ်၊ သုးက့(၇) လုၤဝါ တၢ်လီၤ၊ ဖဲလါမုၤ ၁၆ သီတုၤ ၂၀ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ။

တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိး လၢအယံာ်ဝဲ ၅ သီအံၤ တၢ်တဲသကိးဝဲ ဘၣ်ယး ခါလၢကဟဲ ထံၣ်ကီၢ် သး တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤအဂီၢ် ခွၢ်အဲၣ် ယုၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ ပတြီၢ်ဃာ်ဝဲ အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် (ထံၣ်ကီၢ် ကီၢ်သး၊ ပုၤဂ့ၢ်ဝီ ခွဲးယာ်၊ မုၢ်ကျဲၤဝဲကွၢ်၊ တၢ်ဒိသဒါဒီး ဘၣ်ဘၢဂ့ၢ်ဝီ၊ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီး ခိၣ် ဃၢၤန့ၣ် ဆၢၣ်) တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ် ၅ ခါအံၤန့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ် အံၤအဖိခိၣ် ကညီတၢ်ကစီၣ် ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဝဲ ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် အနဲၣ်ရွဲၣ် ခိၣ်ကျၢၢ် ပဒိၣ်စီၤကွဲၤထူဝဲ န့ၣ်လီၤ။

တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ် ဒီး ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် အနဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျၢၢ် ပဒိၣ် စီၤကွဲၤထူဝဲ

လီၤလံၤအစီၤန့ၣ် ပသုၣ်ထီၣ်တၢ်နာ်တၢ်နာ်ဖၢၢ်ဖဲအကြးန့ၣ်လီၤ။ ပဒိၣ်အသိ တဖုအစီၤ ပဘၣ်ကွၢ်တၢ်ပိာ် ကဒီးအသိတဘျီန့ၣ်လီၤ။ ဒ်လဲၣ်ဂုၤဒ်လဲၣ်ဂုၤ ပမၤဝဲ NCA အကတီၢ် ပမၤဝဲဒီး ပဒိၣ်ပုၤဘၣ်မုၢ်ဒါလၢ အစီၤကမီၤဒိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်လီၤ။ ကလုာ်ခွၢ်တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ ထံၣ်ကီၢ်က ပုၤဘၣ်မုၢ်ဒါ တဖၣ် ပုၣ်ယုာ်ဝဲလီၤ။ လံာ်ဃးဃာ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ပံာ်ပဒိၣ်အိၣ်လၢ ဘျီဒိၣ်အပူၤ ဝဲလဲၣ်လဲၣ်အသိ ပဒိၣ်ထီၣ်ဖဲလဲၣ်တဖုဂုၤ လံာ်အဝဲအံၤ ဖိးမဲးဒီးသးန့ၣ်လီၤ။ ပဒိၣ် ဖဲလဲၣ်တဖုဂုၤက ကဘၣ်မၤဖျါထီၣ်ဝဲ အမိၢ်လံၤ မိၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ဆၢသန့ကု လၢတၢ်ကမၤဖျါထီၣ်ဝဲအကျိၤအကျဲၤတခါ ပဒိၣ်အသိတဖုအံၤအဂီၢ် တၢ်န့ၣ် လီၤပုၣ်ယုာ်ပုၣ်ဂီၢ် တုၤလီၤတီၤလီၤတအိၣ်ဒိဝဲဘၣ်သန့ကု လၢတၢ်ကမၤဖျါထီၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ် အကျိၤအကျဲၤအပူၤ ပုၣ်ယုာ်ဝဲအသိ ပကဘၣ်မၤသကိးတၢ် လီၤ။ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတခါမုၢ်ဝဲ (NCA)အံၤ ပုၤကိးကဒီးတုၢ်လီၤဝဲ ဘၣ်ဆၢ လၢတၢ်ဆဲး လီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်တခါ တပုၣ်ယုာ်ဝဲခဲလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤ ပမၤအံၤ တဘျီဃီတန့ၢ်ဘၣ်။

အဆီ ဝံသးစုၤ တဲဘၣ်ပုၤလၢ ဘျီဝဲအံၤ ကညီဒိကလုာ်တၢ်ကူၣ်လိာ်သကိး တၢ်အိၣ်ဖျိာ်အံၤအတၢ်ပညိၣ်မိၣ်။

ကညီဒိကလုာ်တၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးအံၤ အတၢ်ပညိၣ်မိၣ်ဝဲ တၢ်မၤ ဝဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဝဲအလီၢ်ခဲ ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်တဲသကိး အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ် လီၤ။ လၢထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်အပူၤ တၢ်ကတဲသကိးဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ် ၅ ထံၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မုၢ်ဝဲ ထံၣ်ကီၢ်သး၊ မုၢ်ကျဲၤဝဲကွၢ်၊ ဒုးယး ပုၤဂ့ၢ်ဝီ၊ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်ထံၣ် လိာ်အပူၤ ပကန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ကညီဒိကလုာ်အတၢ်ဘၣ်သး၊ ခဲတခါ မုၢ်ဝဲလၢ ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်အပူၤ ဒ်သီးပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ် ကန့ၣ်လီၤ။ ပုၣ်ယုာ်အဂီၢ် ဟီၣ်ဖျိာ်မၤဝဲဒီးတၢ်အရဲဒိၣ်ကတၢ်မုၢ်ဝဲ လၢထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ထံၣ် လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤ ဒ်သီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲ ထံၣ်ကီၢ်သးကရၢလၢအထံၣ်လိာ် တၢ်ပိာ်တၢ်တဖၣ်ကန့ၢ်ဝဲအဂီၢ် ပမၤဝဲတၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်ဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ။ ပပာ်ဖျိာ် မၤန့ၢ်ဝဲ ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် ခိၣ်န့ၢ်။ ကီၢ်ပူၤထံၣ်ကီၢ်သးပုၣ်တံၣ်၊ ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ် ကရၢကရိၣ်ဒီး တၢ်ကရၢကရိၣ်လၢ ကီၢ်ချၢသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ထံၣ်န့ၣ်လီၤ။

(မုတမ့ၢ်) ကျဲၤသန့လံာ်တခါန့ၣ်လီၤ။ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢကီၢ်စၢဖျိာ် တၢ်မုၢ် တၢ်ခွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိာ်အပူၤ ကလုာ်ခွၢ်တၢ်ကရၢကရိၣ်ထံၣ်ကီၢ်သးပုၣ်တံၣ်ဒီး ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ပိာ်ဝဲတဲသကိးဝဲဝဲတၢ်အစၢလၢ ပဒီးန့ၢ်အီၤတဖၣ် ပက့ၤ ဟီၣ်ဖျိာ်ကွၢ်အံၤဒီး ပကဆဲးလဲၤအီၤတုၤလၢ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ် ကီၢ်စၢဖျိာ်တၢ်ဘၣ်သး အလံာ်ဃးဃာ်တစု န့ၣ်လီၤ။

တၢ်မၤအကျိၤအကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမုၢ်ဝဲဒ်(NCA)အလံာ်ဃးဃာ်တၢ်ဘၣ်သး အသိး ဘၣ်တၢ်မၤဖျါထီၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ။ တကတီၢ်ဃီ (Code Of Conduct) တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤမုၢ်ဝဲ (NCA) လံာ်ဃးဃာ်အပူၤ တၢ်ကဘၣ်မၤဖျါထီၣ် အံၤတခါအဖိခိၣ် တၢ်ခဲခါအံၤ တၢ်ကမၤဖျါထီၣ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤလၢကျဲၤဒ်လဲၣ် တခါလဲၣ်။

ပဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢၢ်လၢ (NCA) ဝဲအလီၢ်ခဲ ပတၢ်မၤဖျါထီၣ်ဝဲ ခဲခါ န့ၣ်လီၤ။ တတခါမုၢ်ဝဲ လၢတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအဂီၢ် တၢ်ဃး ဃးဃီၣ်ဃီၣ်ကအိၣ် အဂီၢ် ပကဘၣ်မၤဝဲ။ ခဲခါတခါမုၢ်ဝဲ တၢ်ကဘျီၣ် ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ် လီၤ။ တၢ်လၢပမၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မုၢ်ဝဲတၢ်ကဘျီၣ် ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ် လီၤ။ ဘၣ်ယးတၢ်ပတုာ်တၢ်ခး ကအိၣ်ကၢကျိၤအဂီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တခါ မုၢ်ဝဲဒုးယး တကပၤ အတၢ်မၤအသိ ဒုးယးသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤပကမၤအံၤ အဘျီဃီန့ၣ်လီၤ။

လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးဝဲၣ်ထံၣ်အံၤ ဟဲအိၣ်ထီၣ်ကဲထီၣ်အသးအစီၣ်ထံးဖဲလဲၣ်။

လၢ(NCA)တၢ်ဘၣ်သးအဖိခိၣ် ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိးအပူၤ တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲဒ်ရဲၣ်ကီၢ်စၢဖျိာ်န့ၣ်လီၤ။ လၢဒ်မိၣ် ကရၢစံၣ်သန့အပူၤ တၢ်အုၣ်ကီၢ်အလၢအပူၤအိၣ်ဝဲလၢ ကလုာ်တၢ်ထံၣ်သးတုၤသီး၊ တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပၤ လီၤသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ခိၣ်ဖျါလၢ ပုၤလၢ (ပဝဲလံာ်စၢဖျါ)တၢ်ဟံးသးအစၢဒီး လၢ ထံၣ်ကီၢ်သး တၢ်ထံၣ်လိာ်အပူၤ ပဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်အစၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢအတုၤ သီးထံၣ်သး ဒီး တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲ ဒ်မိၣ်ကရၢစံၣ်ကီၢ်စၢဖျိာ်အသိ လၢလံာ်ဃး ဃာ်တၢ်ဘၣ်သးပူၤ ပက့ၤဃာ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ။ လၢထံၣ်ကီၢ်သး တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤ ပအာ်လီၤဘၣ်သးသကိးလၢ ပကတဲသကိးဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ ၅ ထံၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ။ ပတဲသကိးဝဲ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးသန့သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် လီၤ။

ဘၣ်ယးဒီးတၢ်မၤဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်အကျိၤအကျဲၤအဖိခိၣ် ပဒိၣ်အသိတဖု ကမၤဝဲအကျိၤအကျဲၤဒ်လဲၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ပဝဲလီၤဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ ကလုာ်ခွၢ် ဖိၣ်စု ကဝဲၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်။

ဒ်ပသုၣ်ညါဘၣ်အသိး ပဒိၣ်အသိတဖုကမၤဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်အ ကျိၤအကျဲၤန့ၣ် ဟံးန့ၢ်ဒ်အစီၣ်တဖၣ်လၢ (NCA) အပူၤန့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ဆၢ သန့ကု မုၢ်မုၢ်လၢ ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤအသိးအဝဲသ့ၣ် ကဘျီဘၣ်မၤကွၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ပတသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ဒ်ဘၣ်။ မုၢ်ဘျီဝဲန့ၣ်ဘျီဝဲ တဖု ဖိၣ်စုန့ၢ်ဘၣ်။ ကဘၣ်ဘျီဘၣ်မၤဝဲလၢ (UPDJC) အတၢ်ဘၣ်သးအဖိခိၣ်န့ၣ် လီၤ။ မုၢ်စုၢ်ကိး တၢ်ဘၣ် သးလၢ (NCA) အပူၤစုၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ။ လံာ်ဃးဃာ်အပူၤ သန့အကျိၤအကျဲၤတဖၣ်အံၤ တမုၢ်လၢ အသံဘၣ်အသိ ထံၣ်ကီၢ်သး တၢ် ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤ လၢတၢ်ကမၤဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်အကျိၤအကျဲၤအဂီၢ် တၢ်ဟံးန့ၢ်ဝဲ အစီၣ်ထံးခိၣ်တဖၣ်လၢ (NCA) အပူၤအသိ တၢ်ဆိတလဲ အက အိၣ်ထီၣ်ဝဲ အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

NCA တၢ်ဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်အံၤ ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်မၤဝဲဒီးအပူၤကွၢ်ပဒိၣ်လီၤလံၤလီၤ။ ပဒိၣ်အသိတဖုအစီၣ်အံၤ ဘၣ်ယးတၢ်ကမၤဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်အကျိၤ အကျဲၤန့ၣ် တၢ်ဆိတလဲအစီၣ်ဝဲအသိ လၢ ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်အဂီၢ် တၢ်တၢ်ကအိၣ် ထီၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်။

တၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒု အိၣ်ဒုၣ်လၢညါညါလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်မန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ် လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်န့ၣ် ခိၣ်ပုၤပုၤယုာ်ဝဲအါအါ အသိန့ၣ်လီၤ။ ပဒိၣ်

တၢ်ဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်ဒီးတဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်ဘၣ် အိၣ်ဝဲအသိလၢတၢ်ကမၤဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်အကျိၤအကျဲၤအဖိခိၣ် ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် အိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး ပဒိၣ် အသိတဖုအံၤ ဒ်လဲၣ်။

ပဆဲးလီၤ စုမုၢ်ကျၢၢ်ဝဲလဲၣ်လဲၣ်အသိ ဒ်လံာ်ဃးဃာ်တၢ်ဘၣ်သးအသိး ပ ကဘၣ်ဆဲးမၤအံၤန့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခွၢ်ကအိၣ်အဂီၢ်ဒု ပတၢ်ဟံးသးအိၣ် ဝဲဒၣ်ကိးကန့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်ကပတုာ်တၢ်ခးအဂီၢ် ပဒိၣ်ဒီးပုၤလၢ အတပတုာ် ဘၣ်ဒီးတၢ်ခးဘၣ်တဖၣ် အမူအဒါအိၣ်ဝဲအဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ။ ပဝဲသ့ၣ်တခါ အိၣ်ဒု တၢ်ဟ့ၣ်သဆၢထီၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်မၤဝဲတဘျီဃီ န့ၢ်တန့ၢ်အိၣ်ဒုလၢ ပဒိၣ်အသိ။ သုးမုၢ်ဒိၣ် ဒီးပုၤလၢ အတဆဲးဘၣ်ဒီးစုမုၢ်ကျၢၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ခိၣ်ဖျါပဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်ဝဲလဲၣ်လဲၣ်အသိ ဒ်လံာ်ဃးဃာ်တၢ်ဘၣ်သး အသိး ပကဘၣ်ဆဲးမၤအံၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပကဘၣ်လဲၤအံၤ တ ဘျီဃီန့ၣ်လီၤ။ ဒ်ယးန့ၢ်ပုၤ အ သိးန့ၢ် ပဒိၣ်အသိတဖုစုၢ်ကိးအတၢ်ဟံးသးအိၣ် ဝဲဒၣ် ဒ်န့ၣ်လီၤ။ ပကအိၣ်ခိးလၢ ပုၤပုၤယုာ်ပုၣ်ဂီၢ်ခဲလၢဒီး ပတမၤဝဲထံၣ်ကီၢ်သး တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤဘၣ်န့ၣ် တမုၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအကြးဘၣ်။ ပဝဲတခါပနၢ် ဟါ အတၢ်ဟံးသးဒ်န့ၣ်လီၤ။

ဘၣ်ယးတၢ်မၤဝဲတၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အံၤအဖိခိၣ် န့ၣ်အဲၣ်ဒီးတဲအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်မန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်။

လၢတၢ်ကူၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤ ပတၢ်ပိာ်ဝဲတဲသကိးဒီး ပယုန့ၢ်ဝဲတၢ် အစၢန့ၣ်လီၤ။ ခိၣ်န့ၢ်လၢ အပုၣ်ယုာ်ပုၣ်ဂီၢ်တဖၣ်စုၢ်ကိး လၢကလုာ်ဂုၤဝဲအဂီၢ် အတၢ်ဟံးသးအိၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်။ ကဘၣ်မုၢ်ဒ်လဲၣ်မုၢ်ဂုၤလၢ ကလုာ်အဂီၢ်လဲၣ်န့ၣ် ပတၢ်ပိာ်ဝဲတဲသကိးအံၤန့ၣ်လီၤ။ ကညီဒိကလုာ်စၢဖျိာ်ကရၢန့ၣ် တၢ်ကရၢကရိၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ ကညီဒိကလုာ်တၢ်ဟ့ၣ်မုၢ်ဒါအဂီၢ် ကဘၣ်မၤဝဲ ကလုာ်အတၢ်ဖဲး တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် မူဒါဒ်အံၤ အဖိခိၣ် လၢတၢ် ကမၤဝဲထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်အပူၤ တၢ်ကသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲ ကညီဒိ ကလုာ်အတၢ်ဘၣ်သး အမိၢ်န့ၢ်သးလီၤအဂီၢ် ပကိးဝဲ တၢ်ရၢကရိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ပတၢ်ပိာ်ဝဲတဲသကိးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ တၢ်အစၢလၢ ပဒီးန့ၢ်အီၤတဖၣ်အံၤ ကညီ ဖိဒိတကလုာ်တုၢ်လီၤဝဲကသ့အဂီၢ် ကဘၣ်လိာ်ဖိးဒုလီၤအသးဒီး ထံၣ်ကီၢ် အဂီၢ်ဒီး ကမုၢ်စုၢ်ကိးတၢ်လၢ အကျိၤအကျဲၤအသိအဂီၢ် ပကဘၣ်မၤဖျါထီၣ်ဝဲအိၣ် အါဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ် အဲၣ်ဒီးစံးဝဲလီၤ။

► ကဘျီပုၤ(၈) “တၢ်သ့ၣ်သိထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျိ” တၢ်ဖိၣ်ထွဲ

စံးဝဲ* လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် အတၢ်ဘၣ်ဒိ လီၤခါၣ်သး ခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ” အ ဘၣ်ထံး ဟးဂုၤဟးဂီၤအဂီၢ် ပတီၣ် ဂုၢ်စံးဘၣ်ဝဲ ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤ ထီၣ်ဝဲ လံာ်ဆူခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် ဘျီဒဲဝဲ ကီၢ်ရၢၣ်အိၣ်လီၤ။ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် လၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သးအပူၤ တၢ် တုၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တၢ်ဟး တၢ်ပိာ်ဝဲသကိးဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယး ဒိ ဂုၤဟးဂီၤဒီးတၢ်တကဲဘျီးကဲဖျိာ်ဘၣ် အဖိခိၣ်အံၤ ဘျီၣ် အီၤကန့ၢ်အဂီၢ် အကရၢၢ်။ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ပုၣ်ယုာ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်။ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် အသးထူၣ်၊ တခိးဘၣ်ဘၣ်ထူၣ်တဖၣ် ဟးဂုၤဟးဂီၤ တၢ်ဂ့ၢ်။ တၢ်ခးကသံၣ်အဆၢကတီၢ် ပဟဲထံၣ်လိာ်ပသးဒီး ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် ကသံၣ်ထံလီၤယုၤ န့ၢ်ဆူထံကျိပူၤ

တၢ်ဂ့ၢ်။ တၢ်မၤဝဲ တၢ်တီၢ်ကျိဒီး တၢ် ခုးသ့ၣ်ညါ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် တအိၣ် ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်။ တၢ်တသ့ၣ်ဝဲ တၢ်သ့ၣ်တၢ် သ့ၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ကုးဒ်ထံသ့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ် ယုာ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်အဂုၤအကသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဟးဂုၤ ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် သ့ၣ်ပုၤဝဲကျိခိၣ် ဟးဂီၤအဖိခိၣ် လီၤကဝီၤဖိတဖၣ်လိာ် ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကကုၤ သမံသမိးကွၢ် ကုၤဝဲ တၢ်တီၢ်ကျိလီၤကဝီၤအခိၣ် အယၢၤတဖၣ်။ တၢ်လီၤလၢအဟံး ဃာ်ဝဲတဖၣ်ဒီး သ့ၣ်တၢ်တန့ၢ်ဘၣ်တ ဖျိာ်န့ၣ် တၢ်ကကုၤဟ့ၣ်ကုၤဝဲ ဆူဟီၣ် ခိၣ်ကစၢ်လီၤလံၤတဖၣ်အအိၣ်တကး ဘၣ် ပုၤလၢအဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်စုၢ် ကိးတၢ်ကုၤဟ့ၣ်ဝဲစုၢ်အိၣ်လိးလၢ အ ကကီၢ်ဒီး တၢ်သ့တကျိလၢဝဲ သ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ ခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် သ့ၣ်ပုၤဝဲကျိခိၣ် ပဒိၣ် မါဘးထီ “လၢပဝဲခွၢ်အဲၣ်ယုၣ် တကပၤ ပဟ့ၣ်ကူၣ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤ ဖိ ယုာ်ဒီးပဒိၣ်တဖၣ် ကတီၢ်ထီၣ်အီၤ ဆူ ဘျီဒိၣ်အပူၤ မုတမ့ၢ်ဘၣ်တခါ လၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိၣ် စုၢ်ကိး

တီၣ်ထီၣ်န့ၢ်အီၤဆူ ဘျီဒိၣ်အပူၤ အဂုၢ် MSPP ဒိပန့ၣ်အံၤ မုၢ်ဝဲ ကီၢ်မ န့ၣ်လီၤ။ ပဝဲခွၢ်အဲၣ်ယုၣ်လီၤခါၣ်သး၊ လု Prestige Platform Sdn Bhd ကီၢ်စုၢ်တၢ်လီၤလၢ အဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တဖၣ် ဒီး CBO တဖၣ် ပကကုၤထံၣ် လိာ်ကုၤသးအဂီၢ် ပတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အိၣ်ဝဲလီၤ” အဂုၢ်စံးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ။ လီၤကဝီၤ တၢ်ဘျီၤလီၤကီၢ်ပရူၤ MIC ကီၢ်ပယီၤ တၢ်ဘျီၤလီၤကီၢ်ပရူၤ MIC အနီၢ်ဂံၢ် ၄၅၇/၂၀၁၁ လၢ တနီၤသရံၣ် တၢ်လီၤ ကဝဲ-ကီၢ်မပူ တၢ်လီၤ လီၤ ရှုၣ်။ လၢဂံၢ်ခိၣ်ဆၢအပူၤ လၢအမုၢ် ကဝီၤအုကၢၣ် ၄၂၂၀၀ အုကၢၣ်ဒီး တၢ်မဲ၊ ဘီကနီၢ်၊ ကဝဲ၊ တပိခံသဝီသ့ၣ် တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ။ သ့ၣ်ညါဘၣ်အီၤလီၤ။

Tonado ကလံာ်အံၤကွၢ်ကတိၤကိၤလၢအဟးဂီၤကွၢ်ဝဲအံၤ တၢ်မၤစၢၤတအိၣ်ဒီး

လါမုၢ် ၂၄ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်
စးအိၣ်ဆူ
ကညီဒီကိၢ်ကွၢ် လၢအမုၢ်ကွၢ်
ကတိၤကိၤလၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲ
ကိၢ်ကွၢ်တၢ်တၢ်၊ တၢ်ခိၣ်ကိၢ်ရၢၣ်၊ ဝဲၤဖဲအိၣ်ဆူ၊
မဲၤပးသဝီတဖၣ်အံၤ ဖဲလါမုၢ် ၂၁ သီ
အနံၤ ထီၣ်တဘျီဝဲၣ်ဝဲၣ် ကလံာ်
Tonado မုၢ်ဟဲ အူဒီး ကွၢ်ဟးဂီၤကွၢ်ဝဲ
အသိ လၢတၢ်ကက့ၤ သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်
က့ၤ ကွၢ်အဂီၢ် တုၤခဲအံၤ တဒီးန့ၣ်ဘၣ်
တၢ်မၤစၢၤနီၣ် တမံၤဘၣ်အဂီၢ် ကွၢ်အပူၤ
န့ၣ်တၢ် မၤဘၣ်လၢန့ၣ် စံးဝဲဖဲ လါမုၢ်
၂၄ သီအနံၤအံၤ န့ၣ်လီၤ
တၢ်ဟးဂီၤဟးဂီၤ သ့ၣ်တဖၣ်
မုၢ်ဝဲ ကွၢ်အဝဲၤဒီးဒီး တၢ်ပိးတၢ်လီၤ
သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ ဝဲၤဒီးမုၢ်အိၣ်မုၢ်
တၢ်မၤကလဲၤသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲအသိ
လၢတၢ်ကက့ၤသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲ ဝဲၤဒီး
အဂီၢ် ပစုၣ်ကိၤတအိၣ်ဘၣ်၊ ပအိၣ်
ဒီးကွၢ်လၢဝဲ တၢ်ကရၢကရိၣ်ဒီး ပုၤလၢ
အိၣ်ဒီးမၤဘျီတၢ်တဖၣ် အတၢ်မၤစၢၤ

န့ၣ်လီၤ ပုၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါ လၢ အဟ့ၣ်
မၤစၢၤကွၢ်တဖၣ် ဟဲကွၢ်ဝဲဝဲလံာ် ဘၣ်
ဆၣ် တုၤခဲကနီၣ်အံၤ ကဟဲမၤန့ၣ်ပုၤ
တၢ်တအိၣ်ဝဲ နီၣ်တမံၤဒီးဘၣ် အဂီၢ်
စံးဘၣ်ဝဲ ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤ ခိၣ်
သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ
ကွၢ်ကတိၤကိၤအံၤ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ
တၢ်မၤစၢၤလီၤဆီလၢ တၢ်ကရၢကရိၣ်
တဖၣ် တအိၣ်ဝဲနီၣ်တဖၣ်ဘၣ်အံၤ ထီၣ်
ဘးထီၣ်လၢ ၂ နံၣ်လံာ်န့ၣ်လီၤ လၢတၢ်
ကက့ၤဘျီထီၣ်က့ၤ ဝဲၤဒီးအံၤအဂီၢ်
ဟးယုဆဲးကျိးဝဲ တၢ်မၤဘျီကစၢ် တ
ဖၣ် အဖၢမုၢ်ဒီးလီၤအဂီၢ်န့ၣ် မၤဘၣ်လၢ
ရှုၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ
လၢထီၣ်နီၣ်ဒါ ကလံာ်မုၢ်အသိ
ကွၢ်အဝဲၤဒီး တကးဘၣ် ဒီဖျူထၢၣ်
(လီၤပျီၣ်စု) LED monitor ၈ ဖျၢၣ်၊
ခိၣ်ဖျူထၢၣ်အဒါ ၁၀ ဖျၢၣ်၊ စံးစဲကျိး
လံာ် ၂ ဖျၢၣ်၊ တီၤဖျၢၣ်တုၤ တီၤထီ ၁၂
တီၤအဂီၢ် လံာ်မိၢ်ပုၤတဖၣ် ဘၣ်စီၣ်
ဟးဂီၤကွၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဖီခိၣ် ကိၢ်ပယီၤ
ဒီကိၢ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကမံးတံာ်
(BMWEC) ကမံးတံာ်ခိၣ် နီၣ်ဖီရၢၣ်
စံးဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်အသးဒီးအံၤ ပတ
သ့ၣ်ညါထွဲဘၣ်၊ လၢပအိၣ်တကဟ့ၣ်
ပမၤစၢၤအံၤ လံာ်မိၢ်ပုၤဒီး တၢ်ပိးတၢ်လီၤ
လၢအဂၤတဖၣ် ကန့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ
လၢတၢ်ကက့ၤသ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်က့ၤ
တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တခါဒု ပကဆဲးကျိးဆဲး
ကျၢၤဒီး (Emergency Building)
ကရၢကရၢသ့ၣ်တဖၣ် ကန့ၣ်ဝဲလီၤ
အဂီၢ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ
ကွၢ်ကတိၤကိၤအံၤ ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်
ထီၣ်အံၤဖဲ ၁၉၉၀ နံၣ်၊ ဖဲကိၢ်ကွၢ်တၢ်
ဝဲၤဒီးအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်
ကွၢ်အံၤ အတၢ်ပညိၣ်မုၢ်ဝဲ ဒ်သီးခိ
ကိၢ်ကညီဖိတဖၣ် ကမၤလီၤဘၣ်တၢ်ဒီး
ကပၤယာ်ဘၣ်က့ၤ ကညီလံာ်လီၤဒီး
လုၢ်လၢတုၤသန့အဂီၢ် သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤ
ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

ကညီဖီၣ်စုကဝဲ (၂) ဖုၣ်ပုၤဝဲဂီၤလုၢ်တၢ်ပိးတၢ်ထီၣ်ဒါမၤဟးဂီၤ ကသံၣ်မူၤဘျီဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျိၤ

လါမုၢ် ၂၅ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်
ကညီဒီကလုၢ် တၢ်ထုၣ်ဖျး
သးမုၢ်ခိၣ် (KNLA)ဒီး တၢ်ဘၣ်ဘျး
ခိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ကညီသးမုၢ်ခိၣ်
(DKBA) ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးဝဲ ဖဲလါမုၢ်
၂၄ သီ ဒီး ၂၄ သီအနံၤမၤဝဲတၢ်ရဲပုၤ
လီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ဘၣ်ယး တၢ်ထီၣ်ဒါ
မၤဟးဂီၤဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီဒီး တၢ်မုၢ်
တၢ်ခုၣ်အကျိၤအကျိၤတဖၣ် ဖဲကညီ
ကိၢ်စံၣ်၊ ရၤမတံာ်ကိၢ်ဆၣ် ဝဲလုၢ်လီၤ
ဟံၣ်ကဝီၤအပူၤအဂီၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်အံၤ
န့ၣ်လီၤ
KNU လီၤခါၣ်သးတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး
အဖီခိၣ် KNLA(၂၀၁၁)သးရၢၣ်ခိၣ်
သးခိၣ်ခိၣ်ဂီၢ်ဂီၢ် စီၤက့ၤဖိ၊ သးရၢၣ်ခိၣ် ၂
သးခိၣ် ခိၣ်ဖိ စီၤက့ၤအိၣ်ဒီး (DKBA)
ဒုးယးခိၣ် သးခိၣ်ခိၣ်ဖိ စီၤဆူၣ်ဝဲဒီး
ဟ့ၣ်သးဂီၢ်ဝဲခိၣ်ကျၢၢ် သးခိၣ်ကျၢၢ်ဖိ

စီၤမိသိၣ် တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲ သးကရၢၣ်တဖၣ်
အံၤ မၤဝဲတၢ်ထီၣ်လီၤအသးဒီး က
လီၤဂီၤ ဖိဖိခိၣ်ဒီး ဖိဘုလၢထီၣ် သဝီ
ဖိတဖၣ် ဒီး ရဲပုၤဝဲတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်
န့ၣ်အဂီၢ် သးခိၣ်ခိၣ်ဖိ စီၤက့ၤအိၣ်
စံးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ
လၢတၢ်ထီၣ်လီၤအပူၤ ရဲပုၤဝဲ
ဘၣ်ယး တၢ်ထီၣ်ဒါမၤဟးဂီၤကွၢ် က
သံၣ်မူၤဘျီဒီး၊ ထံၣ်ကိၢ်သးတၢ်အိၣ်
သး၊ ကညီဖီၣ်စုကဝဲကရၢကရၢတ
ဖၣ် ကဖိၣ်လီၤစု ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်က့ၤအသး၊
ကညီတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤဒီးမုၢ်ဒါ၊ ကညီ
တၢ်အိၣ်မူ ကယဲလၢမုၢ်ခုၣ်အဂီၢ် တၢ်
ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ
ကလီၤဂီၤသဝီဖိ နီၣ်အါမုၢ် စံးဝဲ
*ကညီခဲၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အသးဟဲလၢ
သဝီန့ၣ် မုၢ်တၢ်အဆိကတၢ် တဘျီ
လီၤ ပထံၣ်ဘၣ်လၢ အိၣ်ယုအိၣ်ဖိး အ

ပိးသးခိၣ်မးလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်အကါခိၣ်
လၢ အဝဲသ့ၣ် တဲဝဲတဖၣ်မုၢ်ဝဲ တၢ်ထီ
ဒါ မၤဟးဂီၤကွၢ် ကသံၣ်မူၤဘျီဒီး
ထံၣ်ကိၢ်သးတၢ်အိၣ်သး ခဲကနီၣ်အံၤ
တဖၣ်လီၤ လၢတၢ်ကထီၣ်ဒါ မၤဟး
ဂီၤကွၢ် ကသံၣ်မူၤဘျီဒီးအဂီၢ် အဲၣ်ဒီး
ဝဲလၢ ပကဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသးကိးတၢ်ဒီးအံၤ
အဂီၢ် စံးဝဲလီၤ ပဝဲသ့ၣ် ပတၢ်ဟံၣ်သး
စ့ၢ်ကိး ဒ်သီးသီးလီၤ ဒ်တၢ်တဲအ
သီးမုၢ်မၤန့ၣ် ယန့ၣ်လၢ ကသံၣ်မူၤဘျီ
ကလီၤမၤဝဲလီၤ အဂီၢ်စံးဝဲန့ၣ်လီၤ
(KNLA) ဒီး (DKBA) ခိၣ်နီၣ်
တဖၣ် ထံၣ်လီၤအသးဒီးသဝီ ၃ ဖျၢၣ်
သဝီဖိတဖၣ် ဝဲလၢလီၤခဲ ကလဲထီၣ်
လီၤ ကဒီးအသးဒီး မိၢ်ခဲသဝီကရၢၣ်
မိၢ်ဖိကျိၤ ကွဲးဝဲဖိ၊ အူးဖိထုၣ်ဒီး ထံသဲ
လဲၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် စံးဝဲဒၣ်န့ၣ်
လီၤ

ပိးမုၢ်ကိၢ်ဆၣ်အပူၤ ဆၣ်အုၤတၢ်ဒီး ကိၢ်စုၣ်သဝီအဘၣ်စၢၤတၢ်တုၤထီၣ်တၢ် တၢ်လၢ နီၣ်ကစၢ်တၢ်ထဲၣ်ဂံၢ်ထဲၣ်ဘါအံၤဝဲလံာ်

လါမုၢ် ၁၈ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်
စီၤထီၣ်
အုၤယၢ်ဝဲတၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒါ၊ မိၢ်မွဲ
ကိၢ်ဆၣ်၊ သုၤလၢဟံၣ်ကဝီၤဒါ၊ ဖျၢၣ်
လိၣ်ကရၢၣ် သဝီလၢအမုၢ် ဆၣ်အုၤတၢ်
(ရဲစံးအိၣ်မတနး)ဒီး ကိၢ်စုၣ်သဝီ
အဘၣ်စၢၤ တၢ်တုၤထီၣ် တၢ်တဘျီ
လၢအနီၣ်ကစၢ်တၢ်ထဲၣ်ဂံၢ်ထဲၣ်ဘါအံၤ

ဝဲလံာ်ဒီး တၢ်အံၤ တၢ်ကအိးထီၣ်ဝဲ
ဖဲလါမုၢ် ၂၂ သီအနံၤ အဂီၢ် ပုၤလၢ
အတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ တၢ်တုၤထီၣ်တၢ်အံၤ
စံးဘၣ်ဝဲ ကညီတၢ်ကစီၣ်ဝဲလီၤခိၣ်
သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ
တၢ်ကတုၤထီၣ် တၢ်အံၤအဂီၢ်
ကညီဖိလၢအအိၣ်လၢကိၢ်ပူၤ ကိၢ်ချၢ
တဖၣ် ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤဘျီဝဲဒၣ်အသိ တၢ်စး

ထီၣ်တုၤထီၣ်အံၤ ဖဲအပူၤကွၢ် လါအုၤဖြံ
အပူၤလီၤ ဖဲတၢ်တုၤထီၣ်တၢ်ကတီၢ်
လီၤကဝီၤကမုၢ်တဖၣ် မၤစၢၤ ဝဲလၢ
ကိၢ်လၢဘါအသိ အဝဲအံၤမၤဝဲဒၣ်လံာ်ဒီး
တယံာ်ဘၣ် တၢ်ကအိးထီၣ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ်
န့ၣ်သ့ၣ်တၢ် လၢအမုၢ် ပုၤတီခိၣ်ရိၣ်မဲ
တၢ်လၢတၢ်အံၤ ကကဲထီၣ်အဂီၢ်အံၤ
ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျီပုၤ (၇) ▶▶▶

တၢ်သ့ၣ်သိထုၣ်တၢ်တိၣ်ကျိၤအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံတၢ်ဟးဂီၤဟးဂီၤအဖီ ခိၣ်တၢ်ကဘျီရဲဝဲအဂီၢ်ဒဲဝဲပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ကရၢကရိၣ်ဒီး KNU ထံၣ်လီၤအသး

လါမုၢ် ၈ သီ၊ ၂၀၁၆ နံၣ်
စးမိၢ်
တနီၣ်သရဲးကိၢ်ခိၣ်ဒါ၊ တနီၣ်သရဲး
ကိၢ်ဆၣ်အပူၤ Myanmar Stark
Prestige Plantation Company
(MSPP) မၤဝဲ တၢ်သ့ၣ်သိထုၣ်တၢ်
တိၣ်ကျိၤအသိ လီၤကဝီၤဖိတဖၣ်
အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဟးဂီၤဟးဂီၤအိၣ်
ထီၣ်အဖီခိၣ် တၢ်ကဘျီရဲဝဲအဂီၢ် ဒဲ
ဝဲ ပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ကရၢ ကရိၣ်ဆၣ်သး

တနီၣ်လဲၤထံၣ်လီၤအသးဒီး ကညီဒီ
ကလုၢ်စုၣ်ကရၢ (KNU) ဖဲလါမုၢ်
၆ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ
ပုၤဂ့ၢ်ဖိတၢ်ကရၢက ရိလၢအိၣ်
သ့ၣ်လီၤအသးဖဲဒဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအ
မုၢ် Southern Youth Social
Development Association ခဲမ့ၢ်
သ့ၣ်စုၣ် ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၣ်ကအိၣ်ဂၢ်ဆိး
ကျၢၤ ဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသိထီၣ်ကရၢ
အခါၣ်သး ၅ ဂၤအံၤ လဲၤထံၣ်လီၤအ

သး ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် အနီၣ်ရွှံၣ်သယံး
(၂) ပခိၣ်မိၢ်မိၢ်၊ သ့ၣ်ပုၤဝဲကွၢ် မူဒါ
ခိၣ် ပခိၣ် မိၢ်ဘးထီၣ်၊ မုၢ်ကျိၤဝဲကွၢ်
ကမံးတံာ် မူဒါခိၣ် ပခိၣ်စီၤတၢ်ခိၣ်မူ
သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲကွၢ်တၢ်တံာ်-ကိၢ်ပယီၤ
ကိၢ်ဆၣ် န့ၣ်လီၤ
ခဲမ့ၢ်သ့ၣ်စုၣ် ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဆၣ်
ကအိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤ ဒီးတၢ်ဂုၤထီၣ်ပ
သိထီၣ်ကရၢ အမူဒါခိၣ် နီၣ်ဘျီလၢ
ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျီပုၤ (၆) ▶▶▶

အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်လူမှုရေး ဇာကပ် (တတ်သိပညာရှင်)

အခုဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ နှစ်ရက်သုံးရက်တာ ကာလအတောအတွင်းမှာ ပေါ်နေတဲ့ ဂေအန်ယူကနေ တင်သွင်းတဲ့ ကဏ္ဍကြီး ၅ ခုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သူတို့ရဲ့ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲသွားတဲ့အခါမှာ တင်ပြဆွေးနွေးဖို့ မူဝါဒ စာတမ်းတွေကို သူတို့တင်သွင်းတာ ရှိတယ်။ ဒီစာတမ်းတွေ အားလုံးကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ စာတမ်းတော်တော်များများကတော့ ကောင်းတယ်။ အားသာချက်တွေလည်း အများကြီးရှိတယ်။ စနစ်တကျ လေ့လာထားပြီးတော့ ပြုစုထားတာ၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ အတွေ့အကြုံ အပေါ်ကနေပြီးတော့လည်း မူတည်အခြေပြုထားပြီးတော့ ပြုစုထားကို လည်း တွေ့ရတယ်။

သို့သော်လည်းပဲ ဒီစာတမ်းတွေရဲ့ အားနည်းချက်တွေကတော့ ဘာလဲဆိုတော့ ဒီအောက်ခြေ ပြည်သူလူထုရဲ့ သဘောသဘာဝနဲ့ သူတို့ရဲ့ အတွေး၊ သူတို့ရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ သူတို့ဖြစ်ချင်တဲ့ဟာတွေ မပါဝင် သေးဘူး။ မပါဝင်သေးတာကိုလည်းပဲ မိခင်ကရင်အမျိုးသား အစည်းအ ရုံးကလည်း သိတယ်။ သိတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ အခု ကျနော်တို့ကို ခေါ်တွေ့တယ်လို့ပဲ ကျနော်က ယူဆတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဒီပွဲမှာ လာရောက်ပြီးတော့ ပညာရှင်ဆိုလည်း ပညာရှင်အနေနဲ့ပေါ့။ တတ်သိ ပညာရှင်ဆိုလည်း တတ်သိပညာရှင်အနေနဲ့ ပြီးတော့ လူမှုအဖွဲ့အစည်း အသီးသီးတွေကလည်း သူတို့ရဲ့ ကိုယ်စားပြု၊ သူတို့ရဲ့ ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်စားပြုအမြင်တွေ ပြန်လာတင်ခွင့်ရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီစာတမ်းက အစက တင်သွင်းတဲ့အခါမှာ သူ့ရဲ့ အားနည်းချက်လေးတွေ ရှိသော်ငြား လည်းပဲ အခုဆိုရင် ပိုပြီး ပြည့်စုံသွားမယ်လို့ ကျနော်ယူဆတယ်။

အဓိကကတော့ ဒီလိုပါ။ နိုင်ငံရေးတွေဆုံဆွေးနွေးပွဲကို တက်လှမ်း တဲ့အခါမှာ ဂေအန်ယူရဲ့ ပြင်ဆင်မှုအပိုင်းက နှစ်ပိုင်းရှိတယ်။ အဓိက အခြေခံအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် တပိုင်းကတော့ တကယ့်လက်တွေ့ တွေဆုံဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ ထိထိရောက်ရောက် တွေဆုံဆွေးနွေးနိုင်ဖို့ အတွက် ခိုင်လုံတဲ့အကြောင်းပြချက်တွေနဲ့ ခိုင်လုံတဲ့ အကျိုးအကြောင်း တွေနဲ့ ပြင်ဆင်တဲ့အခါမှာ သက်သေသော်လည်းကောင်း၊ စာရင်းအင်းဆို သော်လည်းကောင်း၊ ဒေတာ အချက်အလက် အားဖြင့် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ ပြုပြင်ရမယ့်အပိုင်းတွေရှိတယ်။ အဲဒီအပိုင်းတွေကတော့ ပညာရှင်တွေက နေပြီးတော့ ပါဝင်ပြီးတော့ ပံ့ပိုးပေးရမယ့်အပိုင်းတွေ ဖြစ်တယ်။

နောက်တပိုင်းကတော့ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ လူထုကိုယ် စားပြုပြောပေးနိုင်ဖို့အတွက် ဂေအန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ကလည်းပဲ သွားပြီးတော့ ဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ သူတို့က သူ့ရဲ့ဆန္ဒ တခုတည်း အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ဆန္ဒအနေနဲ့ သွားပြီးဆွေးနွေးလို့ မရဘူး။ ဒါက တမျိုးသားလုံးရဲ့ အရေးကိစ္စ၊ တတိုင်းပြည်လုံးရဲ့ အရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးတာဖြစ်တဲ့အတွက် လူထုပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍကလည်း အရမ်းအရေးကြီးတယ်ပေါ့။ ဆိုတော့ အားနည်းချက်ရှိတယ်ဆိုတာ သိတယ်။ သို့သော်လည်း ကျနော်မြင်တာကတော့ ဒီပြင်ဆင်မှုက တခေါက်နဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ နောက်တခုက အမြဲတမ်း အထောက်အကူ

မရှိခြင်းထားတာကတော့ ရှိတဲ့ နိုင်ငံအခြေအနေကို မှီငြမ်းထားတယ်။ ဒါပေမယ့် ရှေ့ဆက်သွားမယ့် မူဝါဒတွေ ဆောင်ရွက်ထားတာ တွေ့ရ တယ်။ အချို့အားနည်းချက်က နည်းနည်းပါ။ အများကြီး မဟုတ်ဘူး။ စာလုံးသုံးတာ၊ စာသားအနေအထားတွေပေါ့နော်။ အများကြီး သိပ်ပြင် စရာမလိုပါဘူး။ ဒါက ကရင်တမျိုးလုံးအတွက်ပေါ့နော်။ ဒီမြေယာနဲ့ သယံဇာတနဲ့ ပတ်သက်လို့ မူတည်ချမှတ်တယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတဲ့အခါကျတော့ အဖွဲ့အစည်းတခုမှာ ရည်ရွယ်ချက် လုပ်ငန်းစဉ်တွေ ရှိရမယ်လေ။

အဲဒီတော့ ကျမတို့က ပြည်သူလူထုတွေနဲ့ ရှေ့ဆောင်သွားမယ့် အဖွဲ့တဖွဲ့လည်းဖြစ်တဲ့ ဂေအန်ယူ အနေနဲ့ပေါ့နော်။ လက်ရှိ လူထုတွေ ကို ကရင်စည်းလုံးညီညွတ်ရေးခေါင်းစဉ်နဲ့ ဒါကို ဆောင်ရွက်တဲ့ အတွက် အကျိုးအမြတ်တော့ အများကြီးရပါတယ်။ အဲဒီအပေါ်မှာမှ ကျမတို့က မူဝါဒ ချဖြစ်တဲ့ အခါကျရင် ဆွဲမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေပေါ့နော်။ ရှိလာအုံးမှာပါ။ ဂေအန်ယူမှာ မြေယာနဲ့ပတ်သက်လို့ ဥပဒေဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒီဟာနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျမတို့ဆွေးနွေးတာ မရှိတာက သယံ ဇာတနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဥပဒေ မချမှတ်ရသေးဘူး။ မူဝါဒ ချမှတ်ထား တာကတော့ ရှိတယ်။ ဒီမူကို အချို့ဟာတွေကို ပြင်တာရှိတယ်။ အချို့ဟာတွေ ဖြည့်စွက်တာရှိတယ်။ အချို့ဟာတွေကျတော့ ထပ်တိုးတဲ့ အချက်တွေပေါ့နော်။

အဲဒီအပြင် အချို့က လက်ရှိ ဆောင်ရွက်မယ့်အချက်တွေ ပါတယ်။ ဥပမာ အထွေထွေမူကဏ္ဍမှာ ဆိုလို့ရှိရင် လတ်တလောဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အခြေအနေကိုလည်း ရှင်းလင်းပေးမှုဆိုတာလည်း ထည့်ထားတာရှိတယ်။ နောက်ပြီး သဘောဝတ်ဝန်းကျင်နဲ့ပတ်သက်လို့ ထည့်ထားတာရှိတယ်။ စွမ်းအင်နဲ့ပတ်သက်လို့လည်း အချက်တစ်ချက်ပါတယ်။ ဒါက ဆက်ဆက်ပြီးတော့ လုပ်သွားမယ့် အလုပ်က သယံဇာတနဲ့ပတ်သက်လို့ လုပ်ငန်းအများကြီးရှိသေးတယ်ဆိုတာ တွေ့လာရတယ်။ လောလောဆယ် တော့ ဆွေးနွေးတဲ့အချက်မှာ ဂေအန်ယူက မြေယာမူဝါဒ ဥပဒေရှိထား ပြီးသား ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် သယံဇာတနဲ့ပတ်သက်လို့ မူပဲ ချထား တာရှိသေးတယ်။ ဒါက ဆက်လက် အကောင်အထည်ရမယ်လို့ မြင်ပါ တယ်။

ဂေအန်ယူက အမျိုးသားရေးအတွက် လက်နက်ကိုင်ခဲ့တဲ့ အဖွဲ့ဖြစ် တယ်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲလုပ်ခဲ့တဲ့အပေါ်မှာ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ အဲခါကျရင် ကြားကာလဆိုတာ လည်း ရှိတယ်။ ကြားကာလဆိုတာက အစိုးရနဲ့ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်း ရေး ညီလာခံနဲ့ပတ်သက်လို့ ဆွေးနွေးမယ့်အချက်တွေကို ကြိုတင်ယူတဲ့ အချက်တချက်လည်းပါတယ်။ ပြီးတော့ အဖွဲ့တခုဖြစ်တဲ့အတွက် ရှေ့သွားမယ့်လုပ်ငန်းစဉ်မှာ ပြည်သူတွေရဲ့ သဘောထားပါတဲ့ ပြီးပြည့်စုံ တဲ့ အရာတခု ဆောင်ရွက်တာဖြစ်တယ်။ အဓိကက ဥပဒေ ဆွဲတဲ့နေရာမှာ ကိုယ့်သဘောနဲ့ကိုယ် မဆွဲဘူး။ ကရင်ပြည်သူတွေကို အသိပေးပြီးတော့ ဖော်ပြတာ၊ ဒီအပြင် မူကို ချပြီးတော့ ဥပဒေကို ဆွဲပြီးတဲ့နောက်မှာ ဒီမူကောင်းရင် တိုင်းရင်းသားတွေအတွက် ပါလာတယ်ဆိုတာ တွေ့ရ တယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ သွားမယ့်အနေအထားမှာတော့ ဒီတပြည် လုံး လွှမ်းမိုးအောင် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဆိုတာကတော့ ဖော်တာရှိ တာပေါ့နော်။

လောလောဆယ် စနိုင်သလောက် စတာ၊ လုပ်နိုင်သလောက် လုပ် တာဖြစ်တယ်။ နိုင်သလောက် စလုပ်တဲ့အတွက် ဒါအစပဲ ကျမတို့မြင် ပါတယ်။ ဒါဟာ လူထုကို ချပြတဲ့သဘောပဲ ရှေ့ဆက် ဘယ်လိုသွားမလဲ ဆိုတာကတော့ အကြံပေးလို့ ရတယ်ပေါ့နော်။ ဒါက လူထုတွေကို ပါဝင် ပတ်သက်တဲ့သဘောလို့ အန်ဘီတွေ့ရတယ်။ ဒါက ကောင်းတဲ့အချက် ပေါ့နော်။ ဒီထဲမှာလည်း ကျမတို့ ဆွေးနွေးရင်းနဲ့ ငြင်းခုံဆွေးနွေးကြတယ်။ ဒါ အင်မတန်ကောင်းတဲ့ အချက်တွေပဲ။ ငြင်းခုံ ဆွေးနွေးတဲ့အတွက် ဒါဟာ မှန်တာပဲ၊ မှားတာပဲဆိုတာ သိလာတယ်။

စီးပွားရေး စောပေါလ်စိန်ထွား (ဒါရိုက်တာ၊ ကရင်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုလှုပ်ရှားမှုကွန် ရက်- KESAN)

ဂေအန်ယူကနေတင်တဲ့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာစာတမ်းမှာ အချက်အ လက်တွေ အများကြီးပါတယ်။ ပြီးတော့ ကောင်းတဲ့အချက်အလက်တွေ အများကြီးပါတယ်။ ဒါတွေကလည်း မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာမှာ ရှိသင့်ရှိ ထိုက်တဲ့ အရာတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအပေါ်မှာရှင်းအောင် အများနား လည်လွယ်မယ့် အချက်အလက်တွေကလည်း အများကြီး လိုအပ်နေသေး တာပေါ့နော်။ ဒါပေမယ့် ဂေအန်ယူ လိုချင်တဲ့ ဒီ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ သွားရောက်ဆွေးနွေးမယ့်အခါ အချက်အလက်တွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရေးထားတာ မတွေ့ရသေးဘူး။ အဲဒီဟာ တချက်ပေါ့။

နောက်တခုက ကြားကာလမှာ သုံးသွားမယ့် မူဝါဒတွေ၊ ပြီးတော့ အနာဂတ် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုစနစ် ဖြစ်ပေါ်လာရင် လိုချင်တဲ့အရာ တွေကိုတော့ ဒီမှာရှင်းရှင်းလင်းလင်းခွဲပြထားတာတွေတော့ မရှိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့ဆွေးနွေးတာက ကြားကာလမှာ သုံးသွားမယ့် အပိုင်းရယ် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမှာ ကျနော်တို့လိုချင်တဲ့အရာတွေက ဘာတွေလဲဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းချမှတ်ဖို့တော့လိုအပ်တယ်။

ပြောရမယ်ဆိုရင် ဒီကြားကာလဖြစ်တဲ့ NCA လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး နောက်ပိုင်းမှာ KNU ရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်မြေမှာ ဘယ်လိုမူကို ချမှတ် သင့်သလဲပေါ့။ ချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်မယ့်နေရာမှာ ဘယ်လို

လုပ်မလဲဆိုတာက တပိုင်းပေါ့။ KNU အနေနဲ့သူတို့ရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်မြေ အောက်မှာ သူတို့ပေါ်လစီတွေကို သုံးလို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် တက် ရောက်လာတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေက KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေမကပဲ အခြားနေရာရှိနေတဲ့ ကရင်လူထုတွေအတွက် စီးပွားရေး ကိစ္စတွေကို လည်း ဆွေးနွေးကြတယ်ပေါ့။ အခြားနေရာမှာလို့ပြောရင် ဧရာဝတီ တိုင်းတို့ တနင်္သာရီတိုင်းတို့လိုမျိုးပေါ့။

ဥပမာ- ဧရာဝတီတိုင်းဆိုင်ရာ KNU ရဲ့ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုက မရှိဘူး။ အဲဒါကြောင့် အဲဒီနေရာတွေမှာ KNU ရဲ့ စီးပွားရေးမူဝါဒတွေကို ဘယ်လို သွားပြီး အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မလဲပေါ့။ ဒါမျိုးတွေကျတော့ အစိုးရ ရဲ့ကိစ္စပဲ ဖြစ်လာမှာပေါ့။ အစိုးရကပဲ အဲဒီလိုနေရာမျိုးတွေမှာ ကောင်း မွန်တဲ့ စီးပွားရေးမူဝါဒတွေ ချမှတ်ပြီးတော့ ဒေသအလိုက်ကိုက်ညီတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကို ဘယ်လို ပံ့ပိုးကူညီမလဲဆိုတာက အစိုးရရဲ့ တာဝန်ပေါ့။ အဲဒါကြောင့် ကြားကာလမှာ စီးပွားရေးမူဝါဒတွေကို ဘယ်လို တိတိကျကျ ချမှတ်သွားမလဲဆိုတာ အရေးကြီးတယ်။ အဲလို ချမှတ်ပြီး KNU အနေနဲ့ သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်၊ မြို့နယ်တွေမှာ တိကျစွာနဲ့ အကောင်အထည်ဖော်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလိုမူမလုပ်နိုင်ဘူးဆိုရင် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာ အများကြီး ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးနောက်ပိုင်း သွားလာလို့လွယ်ကူလာတာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းလာတွေ ရှိတဲ့အခါကျတော့ မြေယာသိမ်းတာတို့ အခြားသော စီးပွားရေး လုပ်ငန်း တွေဖြစ်တဲ့ မိုင်းတူးတာ၊ သစ်ထုတ်တာ စတာတွေ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင် လာတယ်။ ဒီလိုအချိန်မှာ KNU က ဘယ်လိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ အားပေးသင့်သလဲ။ ဘယ်လို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေကို ရပ်ဆိုင်း သင့်သလဲပေါ့။ Civil Society တွေအနေနဲ့ ဒီလိုအချိန်မှာ ကြီးမားတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ဖို့ မသင့်ဘူးပေါ့။ အကျိုးအမြတ်အတွက်ရော၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက်ရော လူမှုရေးရော ပြည်သူလူထုတွေအတွက် ဘာမှအကျိုးခံစားခွင့်မရှိသေးဘူး။

အဲဒါကြောင့် ကျနော်တို့က ကြီးမားတဲ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ မလုပ်ဖို့အတွက် ပြောတာ။ လူထုကိုအကျိုးပြုမယ့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိမယ့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေအတွက်ကို ကျနော်တို့က KNU ကို နှိုးဆော်တာပါ။ ခုလိုကြားကာလမှာ အဲဒီလိုလုပ်ဖို့ အားပေးချင်တယ်။ တကယ်လို့ အချို့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်မယ်ဆိုရင်တော့ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးပိုင်းဆိုင်ရာ၊ အခွင့်အရေးတွေ၊ အကျိုးခံစားခွင့်တွေ အခွန်အ ကောက်ကိစ္စတွေ အားလုံး လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ လူထုတွေနဲ့ ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း ဆွေးနွေးပြီးမှ ရတဲ့အဖြေကို တဆင့်ချင်းလုပ်သွားလို့ရတယ်။ ဂေအန်ယူအနေနဲ့ ခုနက ကျနော်ပြောတဲ့ ပုံစံမျိုးဘာတခုမှ မတွေ့သေး ဘူး။ ဒါကတော့ အခုလိုကြားကာလ အပိုင်းပေါ့။

နောက်တခုက ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖြစ်လာရင် အဓိကကတော့ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အာဏာ ခွဲဝေမှုအပိုင်း ပေါ့။ စီးပွားရေး အာဏာတွေကို ဘယ်ဏ္ဍာတွေမှာ ပြည်နယ်ကိုပေးသင့်သလဲပေါ့။ ဥပမာ- ကရင်ပြည်နယ် မှာ ဘယ်လိုအခွင့်အရေးတွေရှိရမလဲ။ အခု ကျနော်တို့ဘာကြောင့် ဆင်းရဲနေရသလဲဆိုတာက ပညာမတတ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ငွေမရှိ တာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ကျနော်တို့မှာ မရှိတာက အခွင့်အရေးနဲ့ အာဏာ မရှိတာဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် KNU အနေနဲ့ ကိုယ့်ဖာသာကိုယ် စီမံ အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိဖို့ တောင်းဆိုနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ တောင်းတဲ့နေရာမှာ ပထမအချက်က ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာနဲ့ စီးပွားကဏ္ဍမှာကျနော်တို့ဘာတွေ စီမံခန့်ခွဲခွင့် ရှိသင့်သလဲပေါ့။ အဲဒါကို အခုဆွေးနွေးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ပြည်နယ်မှာ ဘာအာဏာမှမရှိရင် ဘာမှလုပ်လို့ မရဘူး။ နောက်တခုက ဘာဏ္ဍာရေးကိစ္စပေါ့။ အဲဒီမှာ ဘယ်လိုအခွန်အကောက်မျိုး ကောက်သင့်သလဲ။ ဖက်ဒရယ်အစိုးရက ဘယ်လိုအာဏာတွေ ကိုင်ထား ဖို့ လိုအပ်သလဲပေါ့။ ပြည်သူလူထုရဲ့လိုလားချက်ကို အခြေခံပြီး ချမှတ် ရမယ်။ ဥပမာ ကရင်ပြည်နယ်မှာ သယံဇာတတွေ အများကြီးရှိတယ်။ သယံဇာတ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ကလည်း ပြည်နယ်မှာ ရှိရမယ်။ အဲဒီကနေ ရရှိလာတဲ့ ဘာဏ္ဍာတွေကို ဘယ်လိုခွဲဝေရမလဲ။ ဒီလိုမျိုးတွေကို ကျနော် တို့ဆွေးနွေးဖို့ လိုမယ်။ အဲဒါတွေ အားလုံးကို သေချာဆွေးနွေးပြီးမှ ရရှိလာတဲ့ အချက်တွေကို KNU အနေနဲ့ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ ယူသွားပြီး ပြောလို့ရတယ်။

အချို့အနေနဲ့က နှစ်ပေါင်းများစွာ ကရင်ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ စီးပွားရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး နိမ့်ကျမှုတွေ ရှိနေတဲ့အပေါ်မှာ ကရင်တမျိုး သားလုံးအတွက် KNU ကို လုပ်ပေးစေချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် KNU မှာက ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းတချို့မှာပဲ ရှိတဲ့အခါကျတော့ တမျိုးသားလုံးကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ဘူး။ ပြဿနာက အဲဒါတွေ ရှိတယ်။ KNU အနေနဲ့ ဒီလို ကြားကာလမှာ တချို့သောမူဝါဒတွေက သုံးလို့ရတယ်။ တမျိုးသားလုံး အတွက်ကို လုပ်နိုင်ဖို့ ကရင်ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ ကရင်တွေရယ်၊ အခြား ပြည်နယ်၊ အခြားတိုင်းမှာရှိတဲ့ ကရင်တွေရဲ့ အခွင့်အရေးနဲ့ စီးပွားရေးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ အာဏာတွေအတွက် KNU က ပြောပေးလို့ ရတယ်။ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုဖြစ်လာပြီးဆိုရင် ဘယ်အစိုးရပတ်တက်တက် ကရင်အတွက်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အခြားသောလူမျိုးတွေအတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီလို အာဏာတွေ ရအောင် ကျနော်တို့ ပြောဖို့ လိုတယ်။ ဘာအာဏာမှ မရှိဘူးဆိုရင် ဘယ်အစိုးရတက်တက် ဘာမှ ထူးခြားလာမှာ မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီတော့ အဲလိုအာဏာတွေရှိအောင် ဥပဒေမှာ ဘာတွေထည့်သွင်း မလဲဆိုတာ အခုကျနော်တို့ ဆွေးနွေးနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးတဲ့ အခါမှာကျတော့ နှစ်ခုစလုံးကို ထည့်သွင်း ဆွေးနွေး ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြားတိုင်းရင်းသားတွေလည်း သူတို့လိုလားတဲ့ အခွင့်အရေးရရှိဖို့ တောင်းမှာပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ အခုထွက်လာတဲ့မူကို အခြားတိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ပြန်ညှိပြီးတော့ တသံတည်းထွက်အောင် ပြန်လည်လုပ်ဆောင်ရအုံးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စောပေါလ်စိန်ထွား

ပြုပေးနိုင်မယ့် ပညာရှင်နဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ Technical Adviser Group တို့၊ မဟုတ်လို့ရှိရင်လည်းပဲ Technical Secretary တို့ဟာမျိုးတွေကို ဖွဲ့စည်းပြီးတော့ စနစ်တကျလုပ်သွားနိုင်ဖို့ လိုတယ်။

အဲသလိုအဖွဲ့မျိုး ဖွဲ့စည်းပြီးလုပ်မှ ဒီကနေ့ သုံးလေးငါးရက်အတွင်း မပြီးပြတ်နိုင်သေးတဲ့ ဆွေးနွေးပြီးတော့ အကြံပေးလို့ မပြီးပြတ်သေးတဲ့ ကိစ္စတွေကို ဆက်လက်ပြီးတော့ ဒီလို Team တွေကနေတဆင့် ဆက် လက် အကြံပြုသွားလို့ ရမယ်။ ဒီလိုဟာမျိုးလုပ်တာဟာ ဒီတခါတည်း မဟုတ်ဘဲနဲ့ နောက်ထပ်ခါထပ်ခါ ဆက်ပြီးလုပ်သွားနိုင်ဖို့ အရေးကြီး တယ်လို့ပဲ ကျနော်က မြင်ပါတယ်။

မြေယာနှင့်သယံဇာတ နော်အုန်းလှ (KWU ကိုယ်စားလှယ်)

ဒါက ဂေအန်ယူက တင်ပြတဲ့ စာတမ်းပေါ့နော်။ ဒီအပေါ်မှာ အခြေခံမူတွေချထားတာ ဖြစ်တယ်။ အခြေခံမူချထားတဲ့အခါကျတော့

မင်းလွင်တောင်ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်းအားလုံး ရပ်ဆိုင်းရန် ထုတ်ပြန်

မေလ ၂၈ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောခါးစူးညား မွန်ပြည်နယ်၊ သထုံမြို့နယ် ပိန္နဲတောကျေးရွာအုပ်စုရှိ မင်းလွင် ထုံးကျောက်တောင်ကို ဖြိုဖျက်ထွန်းကုမ္ပဏီလီမိတက်မှ ဘိလပ်မြေစက်ရုံ တည်ဆောက်ရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် ကျောက်ထုတ်လုပ်မှုအပြင် အသေးစား လက်လုပ်လက်စား ကျောက်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းကိုပါ မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ရပ်ဆိုင်းလိုက်ကြောင်း စာထုတ်ပြန်လိုက်သည်ဟု ပိန္နဲတောကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး စောလှမင်းဦးက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ကျောက်ထုတ် လုပ်ငန်းတွေ ရပ်ဆိုင်းဖို့ ဒီမနက် စာထုတ်ပြန်လိုက်ပါပြီ။ အဲဒီစာကို ရာအိမ်မှူးက နေ့စာဆင့် ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်း လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေဆီကို ဒီမနက် ပို့ခိုင်းလိုက်ပါပြီ။ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူတွေနဲ့ စုပေါင်းပြီး ဒီစာကို ကျနော်တို့ ထုတ်ပြန်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်ဟု စောလှမင်းဦးက ပြောသည်။

မင်းလွင်တောင် ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်းများ အပြီးသတ် ရပ်ဆိုင်းရန် မေလ ၆ ရက်နေ့က ပိန္နဲတောကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၌ ပြု

လုပ်သော အစည်းအဝေးအရ တက်ရောက်သည့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့များက လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းရေးအတွက် အများစု သဘောတူ လက်မှတ်ထိုးပြီးနောက် မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ယခုလို အပြီးသတ် ရပ်ဆိုင်းခြင်းကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ကျောက်ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းအားလုံး ရပ်ဆိုင်းရေး ထုတ်ပြန်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူ ၁၇ ဦးထဲမှ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး(KNU)၊ သထုံမြို့နယ် မောင်လေး(မင်းလွင်)ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ လက်မှတ်မပါ ရှိသော်လည်း ၎င်းအား အသိပေး အကြောင်းကြားသည့်အခါ အများ သဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း တုံ့ပြန်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

မင်းလွင်တောင်တွင် လက်ရှိ အသေးစား ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်းကို ဝမ်းဘဲအင်း (နို့ထို့ဒေ)ရွာနေ စောထူးပေါ့လော့အဖွဲ့နှင့် စောလယ်ဖောအဖွဲ့တို့ လုပ်ကိုင်နေကြပြီး ယခုမေလ ၃၁ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထားကာ လုပ်ငန်းအားလုံး အပြီးသတ်ရန် ထုတ်ပြန်ထားခဲ့သည်။

မင်းလွင်တောင် ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်း ရပ်ဆိုင်းရန် ကြိုးပမ်းမှုတွင် ပါဝင်သည့် မင်းလွင်ဒေသ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဆရာမ နော်သန်းစိန်က 'ဒီမင်းလွင်တောင် ကျောက်ထုတ်လုပ်တာတွေ အခုဆို လုံးဝ ရပ်ဆိုင်းတဲ့အထိ ဖြစ်လာတော့မယ်။ ကျနော်တို့ ကြိုးပမ်းမှုတွေက အကျိုးနပ်ပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် အခြေအနေက ဘယ်လိုဆက်လားဦးမလဲ ပြောမတတ်သေးဘူး။ ဘယ်လိုဖြစ်ဖြစ် တောင်ကို ထိခိုက်စေမယ့် အရာတွေရှိရင် ကျမတို့ ရှေ့ဆက် ကာကွယ်သွားရမှာပဲ ဖြစ်တယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

မင်းလွင်ဒေသ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ပြီးခဲ့သည့် ဧပြီ ၂၂ ရက်နေ့က ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (KNU)၏ ဗဟို စီးပွားရေးကော်မတီက မင်းလွင်တောင် ဘိလပ်မြေစက်ရုံ တည်ဆောက်မည့် စီမံကိန်းနှင့် ကျောက်ထုတ်လုပ်မှုကို ရပ်ဆိုင်းရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ယခု အသေးစား ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်းအထိပါ ရပ်ဆိုင်းနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

သောက်ရေခပ်(၂) ရေကာတာကြောင့် မြှုပ်သွားသည့် ပလက်စတစ်အမြန်ဆုံး ပြန်ဆောက်ပေးစေလို

မေ ၃ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့ဇာ ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်ကြီး မြို့နယ်၊ ဘောဂလိမြို့နယ်ခွဲတွင် သောက်ရေခပ်(၂) ရေအားလျှပ်စစ် ရေကာတာ စီမံကိန်းကြောင့် ရေ မြှုပ်သွားရသည့် ပလက်စတစ်အမြန်ဆုံး ပေးခြင်းမရှိသေးသဖြင့် အမြန်ဆုံး တည်ဆောက် ပေးစေလိုကြောင်း ဒေသခံများက မေ ၂ ရက်နေ့တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်က သောက်ရေခပ်(၂) ရေကာတာ ပိတ်လှောင်ခံရ၍ ပလက်စတစ်အမြန်ဆုံး ပြန်ဆောက်ပေးခြင်းမရှိသေးသဖြင့် ဒေသခံများ သွားလာရေး အခက်အခဲကြုံနေရသည်ဟု ဘောဂလိမြို့ခံဖြစ်သူ စောအယ်ကော်က ပြောသည်။

'တံတား ရေမြှုပ်သွားတာ ကြာပြီ။ အခုထိ လာမဆောက်ပေးဘူး။ တဖက်ကမ်းကို သွားလို့ရအောင် ကုမ္ပဏီက ဇာန်အကြီးနဲ့ ကူးပေးတယ်။ ဘယ်အဆင်ပြေမလဲ။ ကျ

နော်တို့ ကူးသန်းရောင်းဝယ် လုပ်ရတာ အရမ်းခက်ခဲတယ်။ တံတား မရှိတော့ သွားချင်တဲ့ အချိန်သွားလို့ မရဘူး။ သူတို့ ဇာန်အကြီးက သောက်ရေခပ်(၂) ရေအားလျှပ်စစ် ရေကာတာ စီမံကိန်းကြောင့် ရေ မြှုပ်သွားရသည့် ပလက်စတစ်အမြန်ဆုံး ပေးခြင်းမရှိသေးသဖြင့် အမြန်ဆုံး တည်ဆောက် ပေးစေလိုကြောင်း ဒေသခံများက မေ ၂ ရက်နေ့တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

သောက်ရေခပ်(၂) ရေကာတာ တည်ဆောက်သည့်နေရာမှာ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ထန်းတပင်မြို့နယ် အတွင်း ဖြစ်သော်လည်း ပိတ်လှောင်ထားသည့် ရေကြောင့် ကရင်ပြည်နယ် သံတောင်ကြီးမြို့နယ် သောက်ရေခပ်ချောင်းနှင့် ဆက်ပြီး ရေစီးဝင်သော ချောင်းလက်တက် များမှ ရေတက်ကာ ဥယျာဉ်ခြံများ စွာ ရေမြှုပ်ခံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ၎င်းက ဖြည့်စွက်ပြောသည်။

ထို့အတူ ၎င်းဒေသရှိ အရပ်ဖက် ကရင်လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့မှ မြေယာပြန်လည် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သိမ်းဆည်းခံမြေ ပြန်ရရှိရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ စောဒိုထူးက 'ပလက်စတစ်အမြန်ဆုံး ပြန်ဆောက်ပေးဖို့ ရှိတယ်လို့ Asia World ကုမ္ပဏီက တံတားကန်ထရိုက်လုပ်တဲ့ သူတယောက်က အလွတ်သဘော

ပြောတာ ရှိတယ်။ တကယ့်အပြင်မှာ ဆောက်ဖို့ အရိပ်အရောင်တောင် မတွေ့ရသေးဘူး။ တံတားဆောက်ဖို့ ကျနော်တို့ဦးဆောင်ပြီး နှစ်ခေါက် တောင်းဆို ဆန္ဒထုတ်ဖော် ခဲ့ဖူးတယ်။ သံတောင်ကြီးမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကတော့ ဆောက်ပေး တော့မယ်လို့ ပြောတာပဲရှိတယ်' ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ ရေကာတာစီမံကိန်းကြောင့် အသိမ်းခံရသည့် ဒေသခံ အိမ်ခြံမြေများ၊ ရေမြှုပ်သွားသည့် ဥယျာဉ်ခြံမြေ တို့ကို ပြန်လည် ရရှိရန်နှင့် ရေမြှုပ်သွားသည့် ပလက်စတစ်အမြန်ဆုံး ပြန်ဆောက်ပေးရန် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၄၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တို့တွင် ဒေသခံများက တကြိမ်စီ စုပေါင်း ဆန္ဒထုတ်ဖော် တောင်းဆိုထားကြောင်း သိရသည်။

သောက်ရေခပ်(၂) ရေကာတာ စီမံကိန်းကို လျှပ်စစ်စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် Asia World (ခေါ်) ရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီတို့မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အကျိုးတူ ပူးပေါင်းတည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ယင်းရေကာတာကို ပိတ်သောကြောင့် ရေခပ်ရိယာ မြေဧက ၃ သိန်းကျော်ရှိခဲ့သည်။ ထိုရေများကြောင့် ဒေသခံများ၏ လယ်ယာ၊ ဥယျာဉ်ခြံ အများအပြား ရေနစ်မြှုပ် ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

MPT နှင့် Telenor ဖိုင်ဘာဆက်ကြောင်း တူးဖော်မှု လယ်မြေအိမ်မြေထိခိုက်မှုရှိနေ

မေလ ၁၀ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့ဇာ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်၊ နောင်ကမြိုင်ရွာ၌ Fiber Optic Communication Network Co., Ltd အနေဖြင့် MPT နှင့် Telenor ဆက်သွယ်ရေး ဖိုင်ဘာ ဆက်ကြောင်းအတွက် မြောင်းတူးဖော်ရာတွင် ဒေသခံများ၏ လယ်မြေများ၊ အိမ်ရှေ့နေရာ အချို့ ပါဝင်ထိခိုက်မှုရှိနေကြောင်း နောင်ကမြိုင်ရွာသားများက မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

နောင်ကမြိုင်ရွာသား စောအနိုင်က 'သူတို့ လာတူးတာ ဒေသခံ

နဲ့ လာမတိုင်ပင်ဘူး။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက တဆင့်ပဲ ပြောတယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေကလည်း ကျနော်တို့ လယ်သမားတွေကို မရှင်းပြဘူး။ ကျနော်တို့ဒေသခံတွေ မခံနိုင်လို့ ထပြောမှ လာရင်းတော့ လယ်သမားတွေက လက်မခံဘူး။ မလုပ်ခင် ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ရှင်းပြသင့်တယ်။ အခုက ဒေသခံအိမ်ရှေ့မှာ ပြီးတော့ လယ်ပေါ်မှာ ဖြတ်တူးနေတယ်။ လမ်းဧရိယာမဟုတ်ဘဲ လယ်၊ မြေ၊ မြေဧရိယာမှာ ရောက်နေတယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယင်းကိစ္စအပေါ် ဖြေရှင်းပေးရန် နောင်ကမြိုင် ဒေသခံအချို့သည်

မေလ ၈ ရက်နေ့က နောင်ကမြိုင် ဒေသခံ အုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင် ဆက်သွယ်ရေး ဖိုင်ဘာဆက်ကြောင်းအတွက် မြောင်းတူးဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်နေသူ ဒီဇိုင်းနာ ဗိုလ်မြင့်ထွေး ဆိုသူအဖွဲ့နှင့် နောင်ကမြိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး စောမောင်တို့ကို တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ တွေ့ဆုံရာတွင် ဒေသခံများက ခွင့်ပြုချက်မတောင်းဘဲ ၎င်းတို့လယ်မြေပေါ်၌ တူးဖော်ခြင်း၊ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ညှိနှိုင်းပြောဆိုခြင်းနှင့် မည်သူမည်ဝါ၏ ညွှန်ကြားမှုဖြင့် တူးဖော်ခြင်းတို့ကို မေးမြန်းခဲ့ရာတွင် အဆိုပါဒီဇိုင်းနာ ဗိုလ်မြင့်ထွေးက ရှင်းလင်းတိကျ

သည် ဖြေကြားမှုများ မရှိကြောင်း တွေ့ဆုံပွဲတက်ရောက်သူ ဒေသခံများက ပြောဆိုသည်။

Fiber Optic Communication Network Co., Ltd သည် အဆိုပါ ဖိုင်ဘာဆက် သွယ်ရေး ဆက်ကြောင်း နှင့်ပတ်သက်၍ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၆ ရက် နေ့စွဲဖြင့် ဖားအံခရိုင် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာနသို့ လုပ်ကိုင်ခွင့် စာ တင်ပြထားမှုများ ရှိခဲ့ပြီး စာတွင် ကားလမ်း ဝဲယာ လမ်းနယ်နိမိတ်အဆုံးတွင် ပြုလုပ်မည်ဟု ဖော်ပြထားသော်လည်း လက်တွေ့တွင် ဒေသခံများ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်မြေ၊ အိမ်ရာဝင်းအတွင်း တူးဖော်လျက်ရှိရာ ကားလမ်းနယ်နိမိတ် အဆုံးနေရာနှင့်လည်း သီး

ခြားစီ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း နောင်ကမြိုင်ရွာသားများက ဆိုသည်။

နောင်ကမြိုင်ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး စောမောင်တူက 'ကုမ္ပဏီတာဝန်ရှိသူတွေက ဒေသခံတွေကို အကြောင်းကြားထားပေးဖို့ ကျနော်တို့ကို လာပြောတယ်။ ကျနော် မအားတော့ အားလုံးကို မပြောပြဖြစ်လိုက်ဘူး။ ရွာမှာတော့ ၄၂ ဦး လယ်မြေထိမယ်။ တခြားရွာမှာလည်း တူးတာပဲ။ ကျနော်တို့ တရွာပဲ ကန့်ကွက်ရင် မသင့်တော်ဘူးလို့ ထင်တယ်'ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

၎င်းဆက်သွယ်ရေး ဖိုင်ဘာ ဆက်ကြောင်းကို ဖားအံမြို့မှ လှိုင်ဘွဲ့မြို့နယ် မယ်သဝေါအထိ တူး

ဖော်သွားမည်ဖြစ်ပြီး တူးဖော်မည့် လမ်းကြောတလျှောက် လယ်မြေပါဝင်သွားသူ အားလုံး မည်သူမှ ကန့်ကွက်ခြင်းမရှိဟု တာဝန်ခံများမှ လာရောက်ပြောပြကြောင်း ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး စောမောင်တူက ဆက်ပြောသည်။

မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်း MPT နှင့် Telenor မြန်မာဖုန်းလိုင်းအတွက် မြေအောက်ဆက်သွယ်ရေး ဖိုင်ဘာဆက်ကြောင်း ဖောက်လုပ်သည့် စီမံကိန်း၏ လက်ရှိ သွယ်တန်းမည့် လမ်းကြောင်းမှာ တောင်ငူ၊ ဖားဆောင်း၊ ဖာပွန်၊ ဖားအံအထိ ဆက်သွယ် တူးဖော်သွားမည်ဟု ကုမ္ပဏီက ရရှိထားသည့် ခွင့်ပြုချက်စာအရ သိရသည်။

နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် တိုင်းရင်းသားရေးရာမူဝါဒကြမ်း ၉ ခုကို သုံးသပ်ဆွေးနွေး

မေလ ၁၃ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုစနစ် ပေါ်ထွန်းရေးအတွက် ပြုလုပ်မည့် နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲများ၌ အထောက်အကူ ပြုနိုင်ရန် ရေးဆွဲထားသည့် တိုင်းရင်းသားရေးရာ မူဝါဒ(မူကြမ်း) ၉ ခုကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ စင်တာ

(ENAC)၊ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး(KNU) နှင့် ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းတို့က မေလ ၁၂ ရက်နေ့က တိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် မဲဆောက်မြို့တွင် တွေ့ဆုံပြီး သုံးသပ်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ENAC မှ ကမကထပြု၍ စီစဉ်ခဲ့သည့် အဆိုပါ တွေ့ဆုံပွဲတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့

အစည်းတို့ ရေးဆွဲထားသည့် မူကြမ်း ၉ ခုအပေါ် တိုင်းရင်းသားများ၏ ဘုံလိုလားချက်တခု ရရှိလာရေးအတွက် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ENAC မှ Program Manager ကိုယောထုန်က ယခုလို ပြောသည်။ “ဒီမူကြမ်းက အားလုံးပါဝင်ရေး မူကို အခြေခံပြီး တိုင်းရင်းသား

အားလုံး (လက်မှတ်ထိုးတဲ့အဖွဲ့ရောမထိုးတဲ့အဖွဲ့)ရဲ့ ဘုံလိုလားချက်တွေ ပါဝင်လာအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်တယ်။ လာမယ့်နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ ဒီမူဝါဒတွေဟာ တိုင်းရင်းသားတွေဘက်က ကိုင်ထားမယ့် မူဝါဒတွေဖြစ်ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ဒီမူဝါဒတွေ ပါသွားဖို့ ဖြစ်တယ်ဟု ၎င်းက ပြောသည်။ တိုင်းရင်းသားများဘက်မှ ရေးဆွဲထားသည့် ယင်းမူဝါဒကြမ်းများသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစတင်ကာ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ EAO၊ ပြည်တွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီ ၁၂ ဖွဲ့၊ တိုင်းရင်းသား လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများပြုလုပ်သော အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် မူဝါဒဖြစ်သည်။ မူကြမ်းတွင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ မြေယာ၊ သဘာဝ သယံဇာတ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ တိမ်းရှောင်သူ (IDPs)နှင့် ဒုက္ခသည်ဆိုင်ရာ၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီ၊ အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ ကုန်သွယ်

ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုင်ရာ မူဝါဒတို့ ပါဝင်ကြောင်း သိရသည်။ မဲဆောက်တွင် ပြုလုပ်သည့် ၎င်းတွေ့ဆုံပွဲတွင် KNU အပါအဝင် ကရင်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သည့် KWO, KYO, CIDKP, KSNG, KHRG, BPHWT, BMA, MTC, KDHW, FTUK, KESAN, KED, KRC တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များက တဖွဲ့ချင်းစီ အဖွဲ့ခွဲကာ သုံးသပ် ဆွေးနွေး ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ တွေ့ဆုံပွဲ တက်ရောက်သည့် ကရင်ပညာရေးဌာန KED မှ တာဝန်ခံ ပဒိုစောလားစေးက ‘ကျနော်တို့ KNU မှာလည်း သက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒတွေ ရှိတယ်။ အခုလုပ်တာကလည်း တိုင်းရင်းသားတွေ အားလုံးရဲ့ ဘုံလိုလားချက်တွေ ရအောင်လုပ်ခြင်း ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျနော်တို့တင်ပြတဲ့ လိုလားချက်တွေဟာ ဒီအထဲမှာ ပါသွားရင် စည်းလုံးမှုပိုရှိပြီး ပိုအားကောင်းလာမယ်။ စည်းလုံးမှုပိုရှိလာရင် ကျနော်တို့ လိုလားချက်တွေအတွက် စကားပြောတဲ့ အခါမှာလည်း

ပိုပြီးလေးနက်မှု ရှိလာမယ်’ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ အဆိုပါမူကြမ်းများကို လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်း တခုချင်းစီ၏ သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေများသို့ သွားရောက်ကာ ဆွေးနွေး အကြံပြုချက်များကို ရယူထားသလို မေလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် သျှမ်းပြည် ပြန်လည် ထူထောင်ရေး ကောင်စီ/ ရှမ်းပြည်တပ်မတော် (RCSS/SSA)အပြင် ၎င်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ထပ်မံတွေ့ဆုံပြီး နောက် မေလ ၂၉ နှင့် ၃၀ ရက်နေ့တွင် မူဝါဒကြမ်း ၉ ခုလုံးကို အချောသတ် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ရေးရာစင်တာ ENAC ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများတွင် အထောက်အကူ ပေးရန်အတွက် လွတ်လပ်သော အရင်းအမြစ်နှင့် ပညာပေးရေးဆိုင်ရာ ဌာနတခု အဖြစ် ရပ်တည် လှုပ်ရှားနေကြောင်း သိရသည်။

KNU မြေယာမူဝါဒများကို သိရှိနားလည်ရန် ကရင်ပြည်နယ်ကျောက်တံခါးဒေသက ရွာတွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေး

မေလ ၁၃ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နန်းပေါင်းစာ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (KNU) တောင်ငူခရိုင်ရှိ သစ်တောကြီးပိုင်း သတ်မှတ်ခံရသော ဒေသများတွင် ဒေသခံအတွက် KNU မြေယာမူဝါဒများကို သိရှိနားလည်ရန် ကရင်ပြည်နယ် သံတောင်ကြီးမြို့နယ် လိပ်သိုမြို့နယ်ခွဲ ကျောက်တံခါးဒေသက ရွာ၌ မေလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ခရိုင်သစ်တောနှင့် လယ်ယာမြေ ဌာန တာဝန်ခံများက လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ သွားရောက်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ KNU မြေယာမူဝါဒများကို ၎င်းဒေသရှိ ဒေသခံများအနေဖြင့် သဘောပေါက်နားလည်ပြီး လက်ခံနိုင်ရန် မိမိကိုယ်ပိုင်မြေနှင့် ဘိုးဘွားပိုင်မြေများကို မည်သို့ ကာကွယ်ရန် စသည်တို့ကို အခြေခံသဘောတရား အဖြစ် သိရှိထားစေလိုသည့်အတွက် သွားရောက် ရှင်း

ပြပေးခြင်း ဖြစ်သည်ဟု KNU တောင်ငူခရိုင်မှ လယ်ယာမြေဌာန အတွင်းရေးမှူး ပဒို စောဟောတလယ်က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ ‘ဒေသခံတွေ လုပ်ကိုင် စားသောက်တဲ့ နေရာတွေက သစ်တောကြီးပိုင်း မြေဧရိယာထဲမှာ ရှိတယ်။ ထုတ်လို့ မရသေးဘူး။ ကော်သူးလေ သစ်တောဌာနကနေ ပြည်သူတွေ လုပ်ကိုင် စားသောက်တဲ့ နေရာကို သစ်တောအဖြစ်ကနေ ပယ်ဖျက်ရရင် ပယ်ဖျက်ပြီး လုပ်စားပိုင်ခွင့် ပေးလိုက်မယ်။ ဒီဒေသမှာရှိတဲ့ သူတွေက မြေယာတွေကို တိုင်းချင်တယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ဘက်က မှတ်ပုံတင်ပေးဖို့ လာတိုင်းပေးမယ်။ မြေဂရမ်တွေ ထုတ်ပေးဖို့အတွက် ပြောပြသွားတယ်’ဟု ၎င်းက ပြောသည်။ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် KNU မြေယာမူဝါဒနှင့် လယ်ယာမြေ ဥပဒေများအပြင် သဘာဝသယံဇာတ

ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် KNU မှ ထုတ်ပေးလျက်ရှိသည့် လယ်ယာမြေဂရမ်ပုံစံတို့ကို ဒေသခံများအား ချပြ ဆွေးနွေးခဲ့သည်ဟုလည်း KNU တောင်ငူခရိုင် လယ်ယာမြေဌာနက ပြောဆိုသည်။ အဆိုပါ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ သစ်တောကြီးပိုင်းဧရိယာတွင်း ရှိကြသည့် ကျောက်တံခါး၊ ကျောက်ချီးတောင်၊ မင်းလန်းတောင်၊ တာနီတိုက် စသည့် ကျေးရွာအုပ်စုများမှ ကျေးရွာပေါင်း ၁၂ ရွာမှ ကိုယ်စားလှယ် ၇၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်သည့် ကျောက်တံခါး ကျေးရွာမှ စောကလူထော်က ‘ကျနော်တို့ ဒေသခံ တွေက လုပ် ကိုင် စားသောက်ဖို့ နေရာဆိုလို့ ဒီနေရာပဲရှိတယ်။ ဒီလိုပဲ ခုတ်ရှင်းပြီး လုပ်ကိုင် စားသောက်နေကြတယ်။ ဘာပြဿနာမှ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် KNU က မြေဂရမ်ထုတ်ပေးမယ်။

လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်ပြီး သစ်တောကြီးပိုင်း ဧရိယာလို့ သတ်မှတ်တာ မဟုတ်ရင်တော့ လိုချင်တာပေါ့’ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ လိပ်သိုမြို့မြောက်ဘက်ရှိ ၎င်းဒေသတွင် ယခင် ကိုလိုနီ လက်ထက်ကတည်းကပင် သစ်တောကြီးပိုင်း ဧရိယာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းခံရပြီး ကျေးရွာအများစု ဒေသခံများသည် မည်သည့် မြေဂရမ်ပိုင်ဆိုင်မှု လုပ်ထားခြင်း မရှိခဲ့ကြောင်းနှင့် လက်ရှိအချိန်တွင် လယ်ယာမြေပြဿနာ တစ်ခုတရာ

မရှိသော်လည်း လုပ်ကိုင် စားသောက် နေထိုင်သည့် နေရာများသည် လုပ်ကိုင်သူ၏ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဒေသခံများက ခံယူလျက်ရှိကြောင်း သိရသည်။

▶ စာမျက်နှာ(၉) “ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးရေး” မှ

၅ ဦးက KNU တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး(၂) ပဒိုမန်းမန်းမန်း၊ သစ်တောဌာနတာဝန်ခံ ပဒိုမန်းဘထွန်း၊ စီးပွားရေးကော်မတီ တာဝန်ခံ ပဒိုစောတာခိုမိုးတို့ကို ထိုင်း- မြန်မာနယ်စပ်တနေရာ၌ လာရောက် တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွေ့ဆုံမှုအပေါ် ခိုင်မြဲသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့မှ တာဝန်ခံ နော်ဘူလားက ‘ဒေသခံတွေရဲ့ထိခိုက်နစ်နာမှုတွေအတွက် KNU ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်ကို စာတင်ထားတယ်။ ဒေသခံတွေရဲ့ ထိခိုက်မှုတွေ ခံစားရတဲ့ ဆိုးကျိုးတွေအတွက်

မြေရှင်းပေးနိုင်ဖို့ လောလောဆယ်ကုမ္ပဏီကို ရပ်ဆိုင်းပြီး အရင်က ဆုံးရှုံးသွားတဲ့ဟာတွေကို မြေရှင်းပြီးမှ ဆက်လုပ်စေချင်လို့ KNU ဗဟိုက ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ လာရောက်တွေ့ဆုံရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်’ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။ ထိုသို့တွေ့ဆုံရာတွင် ကုမ္ပဏီ၏ စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်း ဒေသခံများ၏ ဥယျာဉ်၊ ခြံမြေများ ပါဝင်နေခြင်း၊ ဒေသခံများ၏ ကွမ်းသီးပင်၊ သီဟိုဠ်ပင်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ ဆီအုန်းပျိုးပင်များ ပက်ဖျန်းသည့် ပိုးသတ်ဆေးများ ချောင်းအတွင်း စီးဝင်ခြင်း၊ စီမံကိန်း လုပ်

ဆောင်ရာတွင် ဒေသခံများအား အသိပေးမှု မရှိခြင်း၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်းထက် သစ်ထုတ်လုပ်နေခြင်း စသည့် ကိစ္စရပ်များကို တင်ပြ ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ၎င်းအပြင် ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဒေသခံများအနေဖြင့် စီမံကိန်းခွင့်ပြုချက် ရထားသည့် ဧရိယာများအား ပြန်လည် စိစစ်ပေးရေး၊ မစိုက်ပျိုးနိုင်သည့် ဧရိယာများကို သိမ်းယူပြီး မူလပိုင်ရှင်များ ပြန်လည်ရရှိအောင် လုပ်ဆောင်ပေးရေးအပြင် နစ်နာသူများအား ထိုက်တန်သည့် လျော်ကြေးပေးရေး သစ်မခုတ်ရေး တို့ကိုလည်း ဒေသခံများက လိုလားနေကြသည်။

KNU သစ်တောဌာန တာဝန်ခံ ပဒိုမန်းဘထွန်းက ‘ဗဟိုဘက်က မြေယာမြေရှင်းရေးကော်မတီ၊ စီးပွားရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌတွေနဲ့ တွေ့သွားတယ်။ ကျနော်တို့ဘက်က တော့ KNU အနေနဲ့ရော သူတို့ဒေသခံတွေအနေနဲ့ရော အစိုးရနဲ့ လွှတ်တော်ကိုတင်ဖို့တလမ်း၊ ဒေသခံနဲ့ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေက နေတဆင့် လွှတ်တော်တင်ဖို့တလမ်း ဆိုပြီး ပြန်ဆွေးနွေး အကြံပေးထားတယ်။ နောက်ပြီး KNU ဗဟို၊ ခရိုင်နဲ့ နစ်နာတဲ့ဒေသခံရော CBO တွေရော အမြန်ဆုံးပြန်တွေ့ဖို့ အစီအစဉ်လည်း ရှိပါတယ်’ဟု ပြောသည်။ MSPP ကုမ္ပဏီမှ ခွင့်ပြုချက် ရထားသည့် ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးရေး

စီမံကိန်းဧရိယာတွင် KNU ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင် လယ်ယာမြေရှင်းရေးအတွင်းရှိ စွယ်ချောင်း(တာမဲ)၊ ဘောဆန်း(ဘောတနော)၊ ကဝက်(ကဝဲ)၊ သိမ်ပြင်(တဖိုခီး) စသည့်ကျေးရွာများမှ ဒေသခံ ၃၇ ဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် မြေဧက ၁၂၇၇ ဧက ပါဝင်နေကြောင်း ဒေသခံများအား ကူညီပေးနေသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက အချက်အလက် စာရင်းများကို ကောက်ယူရရှိထားသည်။ MSPP ကုမ္ပဏီသည် မလေးရှားနိုင်ငံရှိ Prestige Platform Sdn Bhd Co., Ltd နှင့် မြန်မာကုမ္ပဏီ Stark Industries Co., Ltd တို့၏ ဖက်စပ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကုမ္ပဏီ

တခု ဖြစ်ပြီး မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင် (MIC) ခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၄၅၇/၂၀၁၁အရ တနင်္သာရီမြို့နယ် ကဝက်-ကော့မပြင်း ဧရိယာတွင်းရှိ မြေနေရာဧက ၄၂၂၀၀ ဧကကို နှစ် ၃၀ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရထားကြောင်း သိရသည်။ အဆိုပါ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းများကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ရသည့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ တောခုတ် ရှင်းလင်းမှုများပြုလုပ်ပြီး စိုက်ပျိုးလာခဲ့ရာ လက်ရှိတွင် မြေဧကပေါင်း ၆၀၀၀ ကျော်မှာ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း ဒေသခံ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စာရင်းအရ သိရသည်။

ပေါင်းစည်းရေးနှင့် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးလုပ်မည်ဟု ကရင်ပြည်သူ့ပါတီပြောဆို

မေ ၂၉ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း
ကရင် နိုင်ငံရေး ပါတီများ ပေါင်းစည်းခြင်း လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သွားမည်ဖြစ်သလို ပါတီစည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း တိုးလုပ်သွားမည်ဟု မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ဟိုက်ပတ်လမ်းရှိ ယာယီဆွေးနွေးခန်းမ၌ ပြုလုပ်သည့် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP)၏ ဆွေးနွေးပွဲအကြိမ် ပါတီနှစ်ပတ်လည် ညီလာခံတွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ထားကြောင်း ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စောစေးဝါးက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

‘အခုပါတီညီလာခံမှာ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်လိုက်တဲ့ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်တွေကတော့ ကရင်ပါတီတွေ ပေါင်းစည်းရေးကို မူအရ သဘောတူထားတဲ့ အတွက် ဆက်လုပ်ဆောင်သွားမယ်။ နောက် ကရင်တစ်ပါတီဖြစ်ရေး မလုပ်နိုင်ခင် ကြားကာလမှာ ကိုယ့်ပါတီ အင်အားတောင့်တင်းအောင် စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းတွေ တိုးလုပ်သွားမယ်။ နောက် ပါတီ နှစ်စဉ်ကြေးလစဉ်ကြေးကို ပါတီဝင်တွေဆီက ကောက်ခံသွားဖို့ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့တယ်’ဟု စောစေးဝါးက မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

တနေ့တာ ပြုလုပ်သည့် ပါတီညီလာခံသို့ မနက်ပိုင်းသို့ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ကေအဲန်ယူ) ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမူ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြီး မှူးစောတာမူလားတို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး လက်ရှိအစိုးရနှင့် လုပ်ဆောင်နေသည့် ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေး အခြေအနေ၊ ကရင်ပါတီများ စုစည်းညီညွတ်ရေး၊ လက်ရှိ နိုင်ငံရေး အခင်းအကျင်းတို့ကို အမြင်ဖလှယ်ပြောဆို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

ကရင်ပြည်သူ့ပါတီကို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် တရားဝင် စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ၌ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၁၁၇ ဦး အရွေးခံခဲ့ရာ ကရင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်တဦး အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ လက်ရှိ KPP တွင် ပါတီဝင်ပေါင်း တသိန်းနှစ်သောင်းကျော် ရှိကြောင်း ပါတီနှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

မယ်တော်ဆေးခန်း စာပေဟောပြောပွဲ၌ ရွှေ့ပြောင်းမြန်မာဒုက္ခသည်များ နေရပ်ပြန်နိုင်ရေး တိုက်တွန်း

မေလ ၃၀ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စအိုင်ဆူး
ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် မဲဆောက်မြို့ရှိ မယ်တော်ဆေးခန်း နေရာဟောင်း၌ နာမည်ကြီး စာရေးဆရာ ဒေါက်တာခင်မောင်ညို၊ ရန်ကုန် နာရေးကူညီမှုအသင်း၏ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ စာရေးဆရာမ ဒေါ်သန်းမြင့်အောင်၊ စာပေအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပွင့်လင်းလူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ကိုကျော်စိတို့ ပါဝင်သည့် မေလ ၂၉ ရက်နေ့ စာပေဟောပြောပွဲတွင် ရွှေ့ပြောင်း မြန်မာဒုက္ခသည်များ အိမ်ပြန်နိုင်ရေးအတွက် တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများကြောင့် ရပ်ရွာစွန့်ခွာထွက်လာခဲ့ရသည့် ရွှေ့ပြောင်းမြန်မာ အလုပ်သမား၊ ဒုက္ခသည်များ ပြည်တွင်းပြန်လာနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများရရှိအောင် အစိုးရသစ်ကို တိုက်တွန်းသွားမည်ဖြစ်သလို မြန်မာနိုင်ငံ၌ အပြောင်းအလဲများ ရှိလာသည့်အတွက်လည်း ပြန်လာကြဖို့ ရန်ကုန်နာရေးကူညီမှုအသင်း ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာမ ဒေါ်သန်းမြင့်အောင်က ယခုလို ပြောကြားခဲ့သည်။

၎င်းက ‘ဒီရွှေ့ပြောင်းပြည်သူတွေက ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကနေ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ ထွက်လာခဲ့ကြတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှု၊ နိုင်ငံသားတွေရဲ့ ဘဝလုံခြုံမှုမရှိတဲ့အတွက် ကိုယ့်ရပ်ရွာကို စွန့်ပြီး လာကြရတာ။ လာကြတဲ့ သူတွေရဲ့ ရင်ထဲမှာလည်း ကိုယ်ရပ်ရွာနဲ့ ဒေသကို လွမ်းမှားပဲ။ ဒါကြောင့် အစိုးရသစ်လက်ထက်မှာ အားလုံးသော ကိုယ့်တိုင်းရင်းသား ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေ ပြည်တွင်းကို ပြန်ရောက်နိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းမျိုးဖြစ်အောင် ကျမတို့ အစိုးရသစ်ကို တိုက်တွန်းသွားမယ်’ဟု ပြောသည်။

ညနေ ၄ နာရီခန့်အချိန်တွင် စတင် ကျင်းပသည့် အဆိုပါ စာပေဟောပြောပွဲသို့ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်တွင်ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းမြန်မာ အလုပ်သမားများ၊ မယ်တော်ဆေးခန်း ဝန်ထမ်းများအပြင် နယ်စပ်ဒေသရှိ အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ လူမှုရေးလုပ်သားများ စုစုပေါင်း ၁၀၀၀ ခန့် တက်ရောက်အားပေးခဲ့ကြသည်။ စာပေဟောပြောပွဲသို့ တက်ရောက် အားပေးခဲ့သည့် ပညာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဖောင်ဒေးရှင်း-FED တွင် လူမှုရေးလုပ်နေသူ နန်းမီးမီးက ‘ဒီနေ့ ညနေဆရာ၊ ဆရာမတွေ ပြောသွားတာတွေ အကုန်လုံးကတော့ ကိုယ့်ရဲ့စိတ်ဓာတ်တွေကို ခွန်အားပေးတယ်လို့ပဲ ကျမ မြင်မိတယ်။ နောက်ပြီး ဆရာမဒေါ်သန်းမြင့်အောင် ပြောသွားတာက ကိုယ့်နိုင်ငံက ပြောင်းလဲလာပြီ ဆိုပြီး ပြန်ဝင်လာစေချင်တယ်။ ဒီအပေါ်မှာလည်း ဒီမှာရှိတဲ့လူတွေကလည်း ပြန်ကြဖို့တော့ နည်းနည်းစဉ်းစားမိသွားမယ်လို့ မြင်မိတယ်’ဟု ပြောသည်။ ‘စာပေအနုပညာနှင့် လူမှုဘဝအနာဂတ်’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာရေးဆရာ ဒေါ်သန်းမြင့်အောင်နှင့် စာပေအဖွဲ့အစည်းများကို ဂျင်မီတို့က တဦးစီကို ၄၅ မိနစ်ကြာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီခရီးလမ်းကြောင်းအတွင်း ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများ၊ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲအခြေအနေများ ပြောဆိုသွားခဲ့ကြပြီး တိုင်းတပါးတွင် မိမိနိုင်ငံသားအချင်းချင်း ချစ်ခင်စည်းလုံးစွာ နေထိုင်ကြရန်ပါ တိုက်တွန်းပြောဆိုသွားခဲ့ကြသည်။

လေဆင်နှာမောင်းကြောင့် ပျက်စီးခဲ့သည့် ခွဲကဘောင်ရွှေ့ပြောင်းစာသင်ကျောင်း အကူအညီမရရှိသေး

မေလ ၂၄ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စအိုင်ဆူး
ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တာ့ခဲခရိုင်၊ မဲဆောက်မြို့၊ မယ်ပရွာရှိ ကရင်ရွှေ့ပြောင်းစာသင်ကျောင်းဖြစ်သော ခွဲကဘောင်စာသင်ကျောင်းမှာ မေလ ၂၁ ရက်နေ့က လေဆင်နှာမောင်းတိုက်ခတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သော ကျောင်းဆောင်ကို ပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်ရန် ယခုအချိန်ထိ အကူအညီတစ်ခုမှ မရရှိသေးကြောင်း ကျောင်း၏ ဒါရိုက်တာဖြစ်သူ မန်းဗလရှင်က ယနေ့ ပြောသည်။

‘အခု ပျက်စီးသွားတာက ကျောင်းလုပ်ငန်းအားလုံးကို စီမံတဲ့ ရုံးအဆောင်နဲ့ အတွင်းကိရိယာပစ္စည်းတွေပေါ့နော်။ ရုံးရှိမှပဲ အလုပ်ဖြစ်မယ့်အတွက် ကြောင့် အမြန်နည်းနဲ့ ပြန်ဆောက်ဖို့က ကျနော်တို့မှာ ရံပုံငွေမရှိဘူး။ ဘယ်အဖွဲ့အစည်း ဘယ်အလှူရှင်က ကူညီပေးမလဲဆိုတာတော့ မသိပေမယ့် မျှော်လင့်တုန်းပဲ။ ကျောင်းကို ကူညီပေးတဲ့ တာဝန်ရှိသူ တချို့က လာပြီးကြည့်သွားပေမယ့် အခုချိန်အထိတော့ အကူအညီ တစ်ခုမှ မရသေးဘူး။ မရှိသေးဘူး’ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

လက်ရှိ ခွဲကဘောင်ကျောင်းသည် အဖွဲ့အစည်း သီးသန့် ကူညီထောက်ပံ့ပေးမှုမရှိဘဲ ကိုယ်ထုကိုယ်ထုဖြင့် ရပ်တည်လာသည်မှာ ၂ နှစ်ရှိနေပြီဖြစ်ကာ ပျက်စီးခဲ့သော ကျောင်းဆောင်ကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် ကျောင်းကို စတင် တည်ဆောက်ခဲ့စဉ်က လာရောက်ကူညီ ဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သူ ကနေဒါနိုင်ငံမှ မစ္စတာ အဲလ်ဘတ် ဦးဆောင်သည့် အလှူရှင်မှတစ်ဆင့် မယ်တော်ဆေးခန်းမှ ဒေါက်တာစင်သီ ယာမောင်အား တင်ပြ အကူအညီ တောင်းခံသွားမည်ဟုလည်း ဆက်ပြောသည်။

လေဆင်နှာမောင်း ဒဏ်ကြောင့် ကျောင်း၏ ပင်မရုံးခန်းဆောင်ခေါင်းမိုးတစ်ခုလုံး အမိုးများ လွှင့်စင်ပြီး ဘေးနံရံများလည်း အက်ကွဲသွားသည့်အပြင် ၎င်းအတွင်းရှိ ကွန်ပျူတာ LED monitor ၈ လုံး၊ ကွန်ပျူတာပုံး ၁၀ လုံး၊ ပရင်တာ ၂ လုံးနှင့် မူလတန်းမှ အထက်တန်း ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များ ရေစိုပျက်စီးသွားခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ခွဲကဘောင်ကျောင်းသည် မြန်မာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ပညာရေး ကော်မတီ-BMWEC ၏ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် အကူအညီထောက်ပံ့မှုဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အခြေခံသော မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်၊ သင်္ချာ၊ သိပ္ပံ၊ ပထဝီ ဘာသာရပ်များအပြင် ကရင်၊ ထိုင်း နှင့် ကွန်ပျူတာ ဘာသာရပ်များကိုပါ ထည့်သွင်း သင်ကြားပေးသော ကျောင်းဖြစ်သည်။

ယခုလို ပျက်စီးမှုအပေါ် BM-WEC ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာမကြီး နော်ဖောရေက ‘အခုဖြစ်သွားတာကို ကျမတို့ အနေနဲ့ သိတောင်မသိလိုက်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျမတို့အနေနဲ့ကျတော့ ကျောင်းရဲ့ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်တွေ၊ အခြား သင်ထောက်ကူပစ္စည်းတွေကိုတော့ ကူညီပေးနိုင်မှာပါ။ ဒီအဆောက်အဦး ပြန်ဆောက်တဲ့ နေရာမှာကျတော့ ကျမတို့နဲ့ နီးစပ်တဲ့ သက်ဆိုင်ရာ Emergency Building အဖွဲ့တွေနဲ့ ဆက်သွယ် ဆက်စပ်ပြီးတော့ လုပ်ပေးလိုတော့ရပါတယ်’ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် ရောက် ကရင်ရွှေ့ပြောင်း ကလေးငယ်များ ပညာဆည်းပူးနိုင်ရေးနှင့် ကရင်ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေတို့ကို ထိန်းသိမ်းသွားရန် ရည်ရွယ်ကာ ခွဲကဘောင်ကျောင်းကို ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့၌ စတင် တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အဆိုပါကျောင်းကို မဲဆောက်မြို့မှ မယ်ပရွာသို့ ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ စတင်ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ပြီး လာမည့် ဇွန်လဆန်းတွင် ဖွင့်လှစ်မည့် ၂၀၁၆-၁၇ ပညာသင်နှစ်အတွက် ကျောင်းသူကျောင်းသား ၂၀၀ ခန့် လက်ခံထားသည်ဟု သိရသည်။

မြောင်းမြမြို့နယ် ရှစ်အိမ်တန်း-ကျောင်းစုရွာချင်းဆက်တံတား ကိုယ်ထူကိုယ်ထတည်ဆောက်ပြီးစီး

မေ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး၊ မြောင်းမြမြို့နယ်၊ သီလွှာတိုက် အိမ်တန်းရွာနှင့် ကျောင်းစုကျေးရွာချင်းဆက်တံတားကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထ တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ယင်း တံတားဖွင့်ပွဲကို မေ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်သွားမည်ဟု တံတားတည်ဆောက်ရေး ဦးဆောင်စီစဉ်သူ များက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ တံတားဖြစ်မြောက်ရန် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပရှိ ကရင်လူမျိုး များ၏ စုပေါင်းပါဝင်လှူဒါန်းမှုဖြင့် ယခင် ဧပြီလအတွင်းတွင် စတင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး တံတားတည်ဆောက်ရာ၌လည်း ဒေသခံရွာသား များ လုပ်အားပေး ဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ကာ ယခုဆိုလျှင် ပြီးစီးပြီ ဖြစ်သည့်အတွက် မကြာမီ ဖွင့်လှစ် နိုင်တော့မည်အကြောင်းကို ကျေးရွာချင်းဆက်တံတား တည်ဆောက်ရေး ဦးဆောင်စီစဉ်သူ နန်းစန္ဒာက ယခုလို ပြောသည်။

ကျေးရွာချင်းဆက်တံတား တံတား မရှိတော့ မိုးတွင်းဘက် ကျောင်းတက်တဲ့အခါ ရင်ခေါင်း လောက် ရေကျပြီး သီလွှာမှာ ကျောင်းသွားတက်ခဲ့ရတယ်။ ရေမ ကူးချင်ရင် တခြားလမ်းက သွားရင် အဝေးကြီးပဲလေ။ အခုချိန်ထိ ဒီအ တိုင်းပဲဖြစ်နေတော့ ကိုယ့်ကရင် မိတ်ဆွေတွေကို အကူအညီတောင်း ပြီး ဝိုင်းလှူဒါန်းတဲ့ ပိုက်ဆံနဲ့ တံ တား ဆောက်ဖြစ်သွားတယ်။ အခု ဆိုရင် တံတားဖွင့်လှစ်နိုင်တော့ မယ်။ ကိုယ့်လူမျိုးအချင်းချင်း ဝိုင်း ဝန်းကူညီကြရင် အခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားနိုင်တယ်ဆိုတာ လက် တွေပဲဟု နန်းစန္ဒာက ကရင်သတင်း စဉ်သို့ ပြောသည်။

ကိုယ်ထူကိုယ်ထ တည်ဆောက်လိုက်သည့် ရွာချင်းဆက် တံတားမှာ ကွန်ကရစ်တံတား အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး အရှည် ၁၈ ပေ၊ အကျယ် ၁၀ ပေ ရှိကာ အမိုးပါ ပါဝင်ကြောင်းနှင့် ကုန်ကျငွေကျပ် သိန်း ၃၀ ကျော်ကြောင်း သူမက ဆက်ပြောသည်။

တံတား တည်ဆောက် ပြီးစီး ပါက ပျဉ်လှံ ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း ကျေးရွာငါးရွာကျော် ခရီးလမ်းတို တိုဖြင့် သီလွှာတိုက်နယ်နှင့် အ လွယ်တကူ ဆက်သွယ် သွားလာ နိုင်မည့် ဖြစ်သလို ကျောင်းစု ကျေးရွာအတွင်းရှိ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်း သား ၄၀ ဦးကျော် သီလွှာ အထက် တန်းကျောင်းသို့ ကျောင်းတက်နိုင်

တိုင်းရင်းသားကျေးလက်ဒေသအခြေပြု မိခင်နှင့်ကလေးကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုသင်တန်းပြီးစီး

မေလ ၂၁ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စအိုင်ဆူး

ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် မဲ ဆောက်မြို့ရှိ မယ်တော်ဆေးခန်း၌ ဇန်နဝါရီ ၁၈ ရက်မှ မေ ၂၁ ရက် နေ့အထိ ဖွင့်လှစ် သင်ကြားပို့ချပေး သော တိုင်းရင်းသား ကျေးလက် ဒေသများကို အခြေပြုသည့် မိခင် နှင့် ကလေးကျန်းမာရေး စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်းကို မေလ ၂၁ ရက်နေ့တွင် သင်တန်းဆင်းပွဲ ပြု လုပ်ခဲ့သည်။

မိခင်နှင့်ကလေး ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုံလောက်စွာ မရ ရှိသည့် တိုင်းရင်းသား ကျေးလက် ဒေသများတွင် ဒေသအခြေပြုသည့် ကျန်းမာရေး လုပ်သားများ ပေါ် ပေါက်လာရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍ ဖွင့်လှစ်ပေးသည့် သင်တန်းဖြစ် သည်ဟု မယ်တော်ဆေးခန်း တည် ထောင်သူ ဒေါက်တာ စင်သီယာ မောင် က ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

တိုင်းရင်းသားဒေသနဲ့ နယ် စပ်ဒေသတို့မှာက ခရီးသွားလာရေး လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေးက ခက်ခဲ တယ်။ နောက်ပြီး မတူတဲ့ ဘာသာ စကားတွေ ကွဲပြားမှုတွေ ရှိတယ်။ ဒီအတွက် ကိုယ့်ဒေသခံ ဘာသာစ ကားကို အကျုံးဝင်ပြီးတော့ ဒေသ ထဲမှာ အမြဲရှိမယ့် ကျန်းမာရေး

လုပ်သားလိုတယ်။ အဓိကအားဖြင့် လူထုရဲ့ ကျန်းမာရေး အခြေပြုတဲ့ ကျန်းမာရေးစနစ်နဲ့ အစိုးရရဲ့ ကျန်းမာရေးစနစ်တွေကို ပိုပြီး ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်တဲ့ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းကောင်းတွေ ဖြစ်လာဖို့အ တွက် ဖြစ်တယ်ဟု ဒေါက်တာစင် သီယာမောင်က ပြောသည်။

အဆိုပါ ကျန်းမာရေးလုပ်သား များသည် ကျေးလက်ဒေသများ၌ ကျန်းမာရေး အသိပညာအဆင့်အ တန်း မြှင့်မားလာရန် ပညာပေး လုပ်ငန်းများနှင့် ကူးစက်ရောဂါ ထိန်းချုပ်သည့်လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ် သလို လက်ရှိ ဒေသအခြေပြုကျန်း မာရေးလုပ်ငန်းများသည် ရေရှည် အတွက် မဖြစ်မနေလိုအပ်သည့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို အစိုးရအနေဖြင့် အားပေးမြှင့်တင် သွားရန်လည်း ဆွေးနွေးမှုများ ပြု လုပ်သွားမည်ဟု ၎င်းက ဆက်ပြော သည်။

သင်တန်းတွင် ကရင်၊ သျှမ်း (ရှမ်း)၊ မွန်၊ တအာင်း (ပလောင်)၊ ကရင်နီ(ကယား)အစရှိသည့် ဒေ သခံ တိုင်းရင်းသူ စုစုပေါင်း ၄၄ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ပြီး မိခင်နှင့် က လေး ကျန်းမာရေးအတွက် လိုအပ် သည့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ မိသားစုစီမံကိန်း၊ HIV နှင့် လိင်ပိုင်း

ဆိုင်ရာကူးစက်ခြင်းနှင့် ငါးနှစ် အောက် ကလေးငယ်များအား ရော ဂါ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းများ ကို လေးလကြာ လက်တွေ့ စာ ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်တဲ့ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းကောင်းတွေ ဖြစ် လာဖို့အ တွက် ဖြစ်တယ်ဟု ဒေါက်တာစင် သီယာမောင်က ပြောသည်။

အဆိုပါ ကျန်းမာရေးလုပ်သား များသည် ကျန်းမာရေး အသိပညာအဆင့်အ တန်း မြှင့်မားလာရန် ပညာပေး လုပ်ငန်းများနှင့် ကူးစက်ရောဂါ ထိန်းချုပ်သည့်လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ် သလို လက်ရှိ ဒေသအခြေပြုကျန်း မာရေးလုပ်ငန်းများသည် ရေရှည် အတွက် မဖြစ်မနေလိုအပ်သည့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို အစိုးရအနေဖြင့် အားပေးမြှင့်တင် သွားရန်လည်း ဆွေးနွေးမှုများ ပြု လုပ်သွားမည်ဟု ၎င်းက ဆက်ပြော သည်။

မယ်တော်ဆေးခန်းမှ ဦးဆောင် ပြီး မိခင်နှင့် ကလေးကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုသင်တန်းကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်၌ ကရင် အမျိုးသား အစည်း အရုံး(KNU)၊ ဒူးပလာခရိုင်၌ စတင် ဖွင့်လှစ်သင်ကြားခဲ့ကာ နယ်မြေဒေ သ၏ အခြေအနေနှင့် ဆရာများ ရရှိနိုင်သည့် အချိန်အပေါ် မူတည် ၍ သင်တန်းများကို မြန်မာပြည် နယ်စပ်ဒေသနှင့် ထိုင်းနယ်စပ် ဒေသတို့တွင် ဒေသအလိုက် ဖွင့် လှစ် သင်ကြားပေးလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

KNLA တပ်မဟာ(၅)တွင် အစိုးရတပ်ဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦး မြေမြှုပ်မိုင်း နှင်းမိပြီး တဦးသေ၊ တဦးဒဏ်ရာရရှိ

မေလ ၁၆ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်

ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ကရင်အမျိုး သား အစည်းအရုံး (KNU)၏ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မဟာ(KNLA) တပ်မဟာ(၅) ထိန်းချုပ်နယ်မြေ ဖာပွန်ခရိုင်၊ ဘူး သိုမြို့နယ် ခေါပိုဒေသတွင် မေလ ၁၁ ရက်နေ့က မြန်မာအစိုးရ တပ် မဟော တပ်ဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦး မြေမြှုပ်မိုင်း နှင်းမိပြီး တဦးသေဆုံးကာ တဦး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်ဟု သိရှိရသည်။

ခေါပိုဒေသအတွင်းရှိ အစိုးရ တပ်မဟော ဖာပွန်အခြေစိုက် စစ် ဗျူဟာ လက်အောက်ခံ ခြေလျင် တပ်ရင်း (ခလရ-၁၉)မှ မိုလ်ကြီး မင်းနိုင်ဦးဆောင်သည့် တပ်ခွဲတစ် ခွဲသည် KNLA သတ်မှတ်နယ်မြေ ကိုက် ၁၅၀၀ ကျော်လွန်ပြီး သွား

လာသည့်အတွက် တပ်သားဖြစ်သူ နှစ်ဦးမှာ ထိုသို့ မြေမြှုပ်မိုင်းခံခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်ဟု KNU ဘက်က ပြော သည်။

ယင်းကိစ္စအပေါ် KNU ဖာပွန်ခ ရိုင် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ပဒို စော လွဲဂေက 'သူတို့(အစိုးရတပ်)တွေ သွားလို့ရတဲ့ လမ်းနံဘေးခရီးယာကို ကျေနပ်တို့ သတ်မှတ်ပြီးသား ဖြစ် ပါတယ်။ သတ်မှတ်ခရီးယာထက် ကျော်လွန်တဲ့ နေရာတွေမှာ မိုင်း ဟောင်းတွေ ရှိသေးတယ်။ ကျော် လွန်သွားလာတာမျိုး မလုပ်တာ အ ကောင်းဆုံးပါ။ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက် ပြီး ဗဟိုရုံးကို ကျေနပ်တို့ တင်ပြ ထားပါတယ်ဟု ကရင်သတင်းစဉ် သို့ ပြောသည်။

ထိုသို့ မိုင်းနှင်းမိသည့် နှစ်ဦး အနက် အသက်မသေဘဲ ဒဏ်ရာ ရရှိသူ တပ်သားမှာ ဘယ်ခြေ ထောက် ဒဏ်ရာဖြင့် ဖာပွန်ဆေးရုံ သို့ ပို့ဆောင်ကာ လတ်တလော ဆေးကုသမှု ခံယူနေသည်ဟု သိရ ပြီး ယခုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အ တည်ပြုနိုင်ရန် ဆက်လက် စုံစမ်း လျှက် ရှိသည်။

ပြီးခဲ့သည့် မတ်လ ၁၀ ရက်နေ့ ကလည်း KNLA တပ်မဟာ(၅)ရှိ ဘူးသိုမြို့နယ် ဘွားဒဲကျေးရွာအုပ်စု အတွင်းရှိ မဲ့ပေါ်မူကလိုး(ချောင်း) တွင် KNLA ကန့်သတ်နယ်မြေသို့ ကျော်လွန်သွားလာသည့် အစိုးရ တပ်မဟော (ခမရ-၄၃၄)မှ ဒုတပ် ရင်းမှူးတဦး၊ တပ်ကြပ်တဦးနှင့် တပ်သားတဦးတို့ မြေမြှုပ်မိုင်းထိ မှန် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

ရက် (၁၀၀)စီမံချက်ဖြင့် ပြည်နယ်အစိုးရက နိုင်ကန်နှင့် သန်းခေါင်စာရင်း နေ့ချင်းပြီး ပြုလုပ်ပေးနေ

မေ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကဆောင်ခါး

ခေါင်စာရင်းများကို ကျေးရွာများသို့ နေ့ချင်းပြီး ကွင်းဆင်း လုပ်ကိုင်ပေး နေကြောင်း ပြည်နယ်လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဦးစီးဌာန၊ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးစန်းရွှေက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ မေလ ၂၅ ရက်နေ့က ပြောသည်။

အခု အစိုးရ ရက်(၁၀၀) စီမံချက်အနေနဲ့ပေါ့။ ကျနော်တို့ဌာနက အခု နိုင်ကန်နဲ့ သန်းခေါင်စာရင်း/ယာယီ သန်းခေါင်စာရင်းတွေကို ကျေးနယ်တွေက ရပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေ တင်ပြလာတဲ့ လူဦးရေ

အိမ်ထောင်စု အချက်အလက်တွေ ပေါ်မှာ အခြေခံပြီး NRC အဖွဲ့တွေနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်တာပါ။ တခါတည်း သွေးစစ်၊ တခါတည်း အချက်အလက်တွေ ရေးသွင်းဖြည့်စွက်ပြီး နေ့ချင်းပြီး လိုက်လံ ဆောင်ရွက်ပေး နေပါတယ်ဟု ဦးစန်းရွှေက ပြောသည်။

ထိုသို့ နေ့ချင်းပြီး ဆောင်ရွက်ရာတွင် ၁၀ နှစ်ပြည့်နှင့် ၁၈ နှစ်ပြည့် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေး ကဒ်ထုတ်ပေးခြင်း၊ သန်းခေါင်စာရင်း ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် သန်းခေါင်စာရင်းတွင် မိသားစုဝင် အတိုးအလျှော့ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများ အတွက် ယာယီ သန်းခေါင်စာရင်း ထုတ်ပေးခြင်းများ ပါဝင်သည်ဟု ပြည်နယ် လဝကထံမှ သိရသည်။

ဖားအံမြို့နယ်၊ ကော့လမုကျေးရွာသား ကိုနိုင်ထွန်းက 'ကျေးရွာမှတ်ပုံတင် လာလုပ်နေပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့ ပုံစံတွေဖြည့်ပြီး တင်ထားတယ်။ ဇယားတွေ ဖောင်ပုံစံတွေ ဖြည့်ရတယ်။ နေ့ချင်းပြီး လုပ်ပေးနေတယ်ကြားလို့ လာလုပ်တာ အဆင်ပြေပါတယ်။ အရင် တုန်းက မှတ်ပုံတင် လုပ်ရတာ မလွယ်ဘူးလေ။ အခုတော့ ရွာတွေ ဘက်လည်း နေ့ချင်းပြီး ဆင်းလုပ်ပေးနေတယ်'ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်ကို ရက် (၁၀၀) စီမံချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ပေးနေသည့်အတွက် ဒေသအလိုက်၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ဆက်သွယ်ကာ လာရောက်လုပ်ကိုင်ကြရန်နှင့် မှတ်ပုံတင်၊ သန်းခေါင်စာရင်းများရှိသည့် ဒေသခံများ အတွက် အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်ခြင်း၊ ခရီးသွားလာရေးတို့တွင် ပိုမိုအဆင်ပြေသွားမည် ဖြစ်သည်ဟု ဒု-လဝကမှူး ဒေါ်ခင်ညိုညိုထွန်းကလည်း ပြောသည်။

လက်ရှိ မြဝတီမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၊ ဖားအံမြို့နယ် ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာများမှ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ တင်ပြလာသည့် စာရင်းများအပေါ် အခြေခံကာ ပြည်နယ်လဝကမှ ယင်းလုပ်ငန်းများကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပြီး ငွေကြေးတစ်ရာ

ကောက်ခံခြင်း မရှိကြောင်း သိရသည်။

ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ရက်(၁၀၀) စီမံချက်အရ ဖားအံမြို့ရှိ အလုပ်ရုံများမှ အလုပ်သမားများကို အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ယခင် ဖြတ်သန်းချိန် ကန့်သတ်ထားသည့် တံတားအချို့ကို ကန့်သတ်မှု လျှော့ချပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း စီမံချက်တွင် မည်သည့် အကြောင်းအရာများ လုပ်ကိုင်ပေးသွားမည်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိရှိရသေးကြောင်း ဖားအံမြို့ခံများက ပြောဆိုသည်။

နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးကဒ်နှင့် သန်းခေါင်စာရင်းများ အခမဲ့ ပြုလုပ်ပေးခြင်းကို မေလ ၁ ရက်နေ့မှ ဇူလိုင်လ ၃၁ ရက်နေ့အထိ ဆောင်ရွက် ပေးသွားမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြည်နယ်လဝက ဦးစီးမှူးက ပြောဆိုသည်။ ယခင် အစိုးရ လက်ထက်ကလည်း မိုးပွင့် စီမံချက်ဖြင့် ပြည်သူ့အင်အားနှင့် လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဦးစီးဌာနက Norwegian Refugees Council - NRC နှင့်ပင် အလားတူ လုပ်ငန်းများကို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သေးသည်။

ကိုရီးယားလူမျိုးတို့၏ ဗုဒ္ဓမွေးနေ့ပွဲသို့ ကိုရီးယားမှ ကရင်လူငယ်များ ပါဝင်ဆင်နွှဲ

မေလ ၉ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး

ကျနော်တို့ကိုခေါ်တယ်။ အရင်နှစ်တွေကတော့ အဖွဲ့အနေနဲ့မဟုတ်ဘဲ တယောက်ချင်းစီလောက်ပဲ သွားဖြစ်တယ်။ အခုနှစ်ကတော့ ကျနော်တို့ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ ကိုရီးယားဘုန်းကြီးတွေ ဖိတ်လို့ KYO အဖွဲ့အနေနဲ့ ပါဝင်ဖြစ်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်ဟု ပြောသည်။

ကရင်လူငယ်များအပြင် အခြားသော မြန်မာတိုင်းရင်းသားများဖြစ်ကြသည့် မွန်၊ ပအိုဝ်းနှင့် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်းအဖွဲ့များ၊ ကိုရီးယားနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေကြသည့် ဗီယက်နမ်၊ သီရိလင်္ကာ၊ ထိုင်းနှင့် မွန်ဂိုလီးယားနိုင်ငံများမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များလည်း ပါဝင်ကြသည်ဟု ၎င်းက ဆက်ပြောသည်။

KYO (ကိုရီးယား)ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းကာ ကရင်လူမျိုးများ အလေးအမြတ်ထားသည့် နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၊ ချည်ဖြူဖွဲ့မင်္ဂလာပွဲတော် စသည့် ရိုးရာအစဉ်အလာ ပွဲတော်များကို နှစ်စဉ် ဦးဆောင်ကျင်းပလျက်ရှိပြီး လက်ရှိ အဖွဲ့ဝင် တရားနာပေးရရှိသည်ဟု သိရသည်။

မြန်မာပြုကွဒိန်အရ ကဆုန်လပြည့်နေ့ကို ဗုဒ္ဓနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်သကဲ့သို့ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ မွေးနေ့ကို ကိုရီးယားသက္ကရာဇ်အရ ၄ လပိုင်း ၈ ရက်နေ့ကို သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

မလေးရှားရောက် ဒုက္ခသည်ကလေးငယ်များ ကျောင်းပေါင်းစုံ ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ၌ ကရင်ကျောင်းသားအဖွဲ့ ချန်ပီယံဆုဆွတ်ခူး

မေလ ၉ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး

မလေးရှားနိုင်ငံ၌ နိုင်ငံအရပ်ရပ်မှ လာရောက် ခိုလှုံကြသည့် ဒုက္ခသည် ကျောင်းသား ကလေးများအတွက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး- UNHCR မှ ကြီးမှူးကျင်းပသည့် Citizens Giving Lead League Football Tournament 2016, U-10 နှင့် U-14 ပြိုင်ပွဲ၌ မလေးရှားရောက် ကရင်အဖွဲ့အစည်း- MKO မှ ကျောင်းသားကလေးငယ်များက ချန်ပီယံဆု နှစ်ခုလုံးကို ဆွတ်ခူးသွားခဲ့သည်။

မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ကွာလာလမ်ပူမြို့၌ ဧပြီလ ၂ ရက်မှ မေလ ၇ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သည့် ယင်းဘောလုံးပြိုင်ပွဲကို မြန်မာအပြင် အာဖရိကတိုက်နှင့် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှ ဒုက္ခသည်ကလေးများ ပါဝင်သော U-10 (၁၀ နှစ်အောက်) နှင့် U-14 (၁၄ နှစ်အောက်) ၌ ၆ သင်း စုစုပေါင်း ၁၀ သင်း ယှဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့ရာတွင် MKO မှ နှစ်သင်း ပါဝင်ခဲ့ရာမှ နှစ်သင်းစလုံး ချန်ပီယံဆု ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု MKO ဥက္ကဋ္ဌ စောကော်လားက ပြောသည်။

၎င်းက 'ကျနော်တို့ ကလေးတွေက အရင်ကတည်းက အစွမ်းအစ ရှိတဲ့သူတွေပါပဲ။ သူတို့ဖာသာသူတို့ ကားပါကင်လို ကွင်းနေရာတွေမှာ လေ့ကျင့်ပြီးတော့ သွားကစားကြတာပဲ။ ကျနော်တို့အနေနဲ့ အရမ်းကို အားရမိတယ်။ တဖက်ကကြည့်ရင် မပြည့်စုံတဲ့ ကြားကနေ သူတို့လေးတွေ ကြိုးစားကြတယ်။ ဒီအပေါ်မှာ ကျနော်တို့အနေနဲ့ ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူမိတယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

တလကျော်ကြာ ကျင်းပပေးသည့် အဆိုပါ ဘောလုံးပြိုင်ပွဲကြီးကို ကျောင်းပိတ်ရက်၏ အပတ်စဉ် စနေနေ့တိုင်းတွင် ယှဉ်ပြိုင်ကစားပေးခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

MKO ကိုယ်စားပြုပြီး ဆုရရှိခဲ့သည့် U-14 မှ တတိယတန်း ကျောင်းသား အိုင်ခင်ဂျင် (Ai Khin Ji) က 'ကျနော်တို့က ကျောင်းနေတိုင်းတက်ရတော့ ညနေကျောင်းဆင်းချိန် ထမင်းစားပြီးတဲ့အခါ ကျမှ ကားပါကင်ထိုးတဲ့နေရာမှာ နေ့တိုင်း လေ့ကျင့်ရတယ်။ အရင်နှစ်တွေကဆိုရင် ဒုတိယဆုပဲ ရနေကြလေ။ ဒီနှစ်က ပထမဆုကို နှစ်ဆုစလုံးကိုရတော့ အရမ်းကိုအားရကျေနပ်မိတယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

UNHCR က ကြီးမှူးကျင်းပပေးသည့် Citizens Giving Lead

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ပဒို စောကွယ်ထူးဝင်း နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU)က ဦးဆောင်ပြီး ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပနှင့် နယ်စပ်ဒေသရှိ ကရင်အမျိုးသား အလွှာပေါင်းစုံ ပါဝင်သည့် ကရင်အမျိုးသား နီးနော ဖလှယ်ပွဲတရပ်ကို ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံခရိုင်၊ KNU တပ်မဟာ(၇)နယ်မြေ လေးဝါး (လော်ခီးလာ)နေရာ၌ မေ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၂၀ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ရှေ့လာမည့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများအတွက် ရည်ရွယ်၍ ကေအဲန်ယူက ကြီးမှူးကျင်းပခဲ့ သည့် အဆိုပါနီးနောဖလှယ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ KNU အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်းကို ကရင်သတင်းစဉ်က တွေ့ဆုံ မေးမြန်းထားသည်။

တခါတည်းလုပ်လို့ရချင်မှ ရပါမယ်။

အခု ကရင်အမျိုးသားနီးနောဖလှယ်ပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းပြပေးပါလား။

ကရင်အမျိုးသားနီးနောဖလှယ်ပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းရည်ရွယ်ချက်ကတော့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးပြုလုပ်ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ နိုင်ငံရေးတွေဆုံဆွေး နွေးမှုဆိုတာ ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံရေးတွေဆုံဆွေးနွေးမှုမှာ ဆွေးနွေးရမယ့် ခေါင်းစဉ်ကြီး ၅ ခုရှိပါတယ်။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေး၊ လူမှုရေး နဲ့ မြေယာနဲ့သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်တွေ ရှိပါတယ်။ ဆွေးနွေးမှုမှာ ကရင်အမျိုးသားလုံးရဲ့ အသံတွေ သဘောထားတွေရရှိဖို့ နောက်တခုကလည်း နိုင်ငံရေးတွေဆုံဆွေးနွေးပွဲမှာ တတ်သိပညာရှင် တွေလည်း ပါလာနိုင်ဖို့အတွက် စုစည်းဆောင်ရွက်ပြီး အဓိကတော့ နိုင်ငံရေး တွေဆုံဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ ဆွေးနွေးရမယ့် အကြောင်းအရာတွေ အချက်အလက်တွေကို ပံ့ပိုးနိုင်ဖို့အတွက် ကျနော် တို့ ဒီနီးနောဖလှယ်ပွဲကိုကျင်းပခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ပြီး KNU ခေါင်းဆောင်တွေ၊ ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးပါတီတွေ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ နိုင်ငံတကာရောက် ကရင်အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အမြင်ကို စုစည်းတဲ့ သဘောလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

အခုနီးနောဖလှယ်ပွဲမှာ ဆွေးနွေးတဲ့ ခေါင်းစဉ်ကြီး ၅ ခုက ဘယ်ကနေ အခြေခံ ပြီးစတင်ဖြစ်ပေါ်လာတာပါလဲ။

NCA ထဲမှာပါတဲ့ သဘောတူညီချက်အတိုင်း နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးမှုမှာ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်မယ်။ ဒီမိုကရေစီစနစ် အမျိုးသား တန်းတူရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်တွေမှာ အာမခံချက်အပြည့်အဝရှိပြီး ပင်လုံစိတ်ဓာတ် ပင်လုံရလဒ်နဲ့ နိုင်ငံရေးတွေဆုံဆွေးနွေးပွဲမှာ ရလာတဲ့ ရလဒ်နဲ့အညီ ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်မယ်ဆိုပြီး စာချုပ်မှာပါတဲ့ သဘောတူညီချက်ရရှိထားတဲ့ အပေါ်မှာ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးမှု မူဘောင်ကို ရေးဆွဲထားတယ်။ အဲဒီနိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုမူဘောင်မှာ ဒီနိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်ကြီး ၅ ခုကို ဆွေးနွေး ဖို့ သဘောတူခဲ့ကြတယ်။ အခုဒီအခြေခံမူဘောင်ကို ကျနော်တို့ဆွေးနွေး နေတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနီးနောဖလှယ်ပွဲမှာ ဆွေးနွေးတဲ့ ခေါင်းစဉ်ကြီး ၅ ခုကို KNU အနေနဲ့ ခေါင်းစဉ် တခုချင်းစီအလိုက် ဒါတွေကို ဘယ်လိုဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်သွား မလဲ။

ပထမဆုံးအနေနဲ့ KNU က ပြုစုထားတဲ့ သဘောထားအကြံပြုချက် စာတမ်းကို တခြား ကရင်အဖွဲ့တွေနဲ့ စုဖွဲ့ဆွေးနွေးပြီးရရှိလာတဲ့ စာတမ်းအပေါ်မှာ ကရင်လူထုလူတန်းစားအသီးသီးအထိ ဆင်းပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ သဘောထားအကြံပြုချက်တွေ ရယူပြီး ပြန်စုစည်းမယ်။ အဲဒါတွေ KNU ရဲ့သဘောထားရပ်တည်ချက် ဖြစ်လာမယ်။ အဲဒီရလာတဲ့ သဘော ထားတူညီချက်တွေကို တခြားလက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ပြန်လည်ဆွေးနွေးပြီးတော့နောက်မှာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အမြင်သဘောထား (သို့) ပေါ်လစီ စာတမ်းဆိုတာ ရလာမယ်။ အဲဒါတွေကို ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံမှာ တခြား တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေ နိုင်ငံ ရေးပါတီတွေ အစိုးရတွေကနေဆွေးနွေးပြီး ရလာတဲ့ရလဒ်ကို ပြန်စုပြီး တော့မှ ပြည်ထောင်စု သဘောတူစာချုပ်ရတဲ့အထိ တဆင့်ပြီးတဆင့် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလုပ်ငန်းစဉ်က NCA စာချုပ်အတိုင်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်တာ ဖြစ်တယ်။ နောက်ပြီး Code of Conduct လိုကိစ္စကလည်း စာချုပ်ရဲ့အကောင်

အထည်ဖော်ရမယ့်အချက်ထဲမှာပါနေတဲ့အခါကျတော့ ဒီနစ်စကိုဘယ်လိုနည်း လမ်းနဲ့အကောင်အထည်ဖော်သွားဖို့ရှိပါလဲ။

ကျနော်တို့ NCA ကို လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက်မှာ အလုပ်နှစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါထဲက တခုက ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး ခိုင်မာ အောင် ဆောင်ရွက်ရမယ့်ကိစ္စ၊ နောက်တခုက နိုင်ငံရေးပြဿနာ ဖြေရှင်း ရမယ့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုလုပ်ဆောင်နေတာက နိုင်ငံရေးပြဿနာ ဖြေရှင်းဖို့ လုပ်ဆောင်တဲ့ကိစ္စ ဖြစ်တယ်။ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး ခိုင်မာ အောင် လုပ်တဲ့ကိစ္စကတော့ တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စဆိုတော့ ဒါကို တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာက လုပ်ဆောင်သွားမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟာတွေကို တပြိုင်နက်တည်း လုပ်ဆောင်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

အစိုးရသစ်အနေနဲ့ကရော ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှုကိစ္စရပ်တွေနဲ့ ပတ် သက်ပြီး ဘယ်လိုဖော်ဆောင်သွားမယ်ဆိုတဲ့ မူဝါဒတွေကို တိုင်းရင်းသားလက် နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းတွေကို ချပြတာမျိုး ဘယ်လိုရှိပါလဲ။

ကျနော်တို့သိရှိရသလောက် အစိုးရသစ်အနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော် ဆောင်မှုကိစ္စရပ်တွေမှာ NCA ကိုပဲအခြေခံပြီးတော့ ဖော်ဆောင်သွားမယ် လို့ သိရှိရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်နိုင်ငံရေး တွေဆုံဆွေးနွေးမှုမူဘောင်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သူတို့ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ဘယ်လိုပြင်သင့်တယ်ဆိုတာ လုပ်သွားမယ်လို့ သိရတယ်။ ပြင်တယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာလည်း တဖွဲ့တည်း ပြင်လို့မရဘူး။ UPDJC အဖွဲ့ဝင်အားလုံးကလက်ခံတဲ့ ပြင်ဆင်မှုကိုပဲ လုပ်ဆောင်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကလည်း NCA စာချုပ်မှာပါတဲ့ သဘောတူညီချက် အတိုင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ စာချုပ်မှာပါတဲ့ မူဘောင်က လည်း အသေမဟုတ်တဲ့အတွက် နိုင်ငံရေးတွေဆုံဆွေးနွေးရေး ငြိမ်းချမ်း ရေးကိစ္စ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာလည်း NCA ကို အခြေခံတဲ့အတွက်ကြောင့် အကောင်အထည်ဖော်တဲ့နေရာမှာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွေဟာ အများ ကြီး အပြောင်းအလဲဖြစ်သွားဖို့ ရှိပါတယ်။

KNU အနေနဲ့ အရင်အစိုးရနဲ့ NCA စာချုပ်လက်မှတ်ထိုးခဲ့တယ်။ အစိုးရသစ် လက်ထက်ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှုမှာလည်း အပြောင်းအလဲတွေရှိလာနိုင် တယ်ဆိုတော့ KNU အနေနဲ့ ဘယ်လိုစိန်ခေါ်မှုမျိုးတွေ ကြုံတွေ့လာနိုင်ပါလဲ။

စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲတွေကတော့ နဂိုကတည်းက ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်တဲ့နေရာမှာ အများ နဲ့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမှာကိုး။ အရင်အစိုးရနဲ့ကတော့ အတိုင်းအတာ တခုအထိနားလည်မှု တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့တယ်။ အစိုးရသစ်အနေနဲ့ ကတော့ ကျနော်တို့ပြန်ပြီးတော့ ဆွေးနွေးရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဘာ ပဲဖြစ်ဖြစ် NCA ဆိုတာ အရင်အစိုးရလက်ထက် အာဏာအရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ် တွေနဲ့ လက်မှတ်ရေးထိုးတာ ဖြစ်တယ်။ တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေ အပြင် နိုင်ငံတကာ အသိသက်သေတွေလည်း လက်မှတ်ထိုးတယ်။ ဒီစာချုပ်ကို လွှတ်တော်မှာလည်း အတည်ပြုပြီးသား ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့် ဘယ်အစိုးရပဲတက်တက် တရားဝင်မှုရသွားပြီ။ ဘယ်အစိုးရပဲ တက်တက် ဒီစာချုပ်ကို အခြေခံပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရမယ်။ ဒါပေမယ့် အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ နည်းလမ်းမှာကျတော့ သူတို့ (အစိုးရသစ်)အနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်မှုမရှိပေမယ့်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေး တည်ဆောက်မယ် ဆိုတဲ့ အဓိကဆောင်ရွက်မယ့် နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်မှာ ပါတဲ့အတွက် ကြောင့် သူတို့က ဆောင်ရွက်သွားမယ်။ အခက်အခဲရှိတာက အခု ကျနော်တို့ တနိုင်လုံးအပစ် ခတ်ရပ်စဲရေးဆိုပေမယ့် NCA ကို အား လုံးက လက်ခံပေမယ့် လက်မှတ်ထိုးတဲ့ နေရာမှာကျတော့ အကုန်လုံးမပါ နိုင်သေးတဲ့အခါကျတော့ ဒီအခက်အခဲကတော့ ရှိမယ်။ ဒီကိစ္စကလည်း

လက်မှတ်ထိုးတဲ့အဖွဲ့နဲ့ မထိုးနိုင်သေးတဲ့ အဖွဲ့ဆိုပြီး ရှိတဲ့အခါကျတော့ လက်မှတ်ထိုးထားတဲ့ KNU အနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှုကိစ္စတွေမှာ အစိုးရသစ်ကို ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်သွားစေချင်ပါလဲ။

ကျနော်တို့ကတော့ စာချုပ်မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးတဲ့အခါကျတော့ စာချုပ်ပါတဲ့သဘောတူညီချက်အတိုင်းပဲ အကောင်အထည်ဖော်ရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းဖို့အတွက်ကတော့ အကုန်လုံးဆန္ဒရှိကြတယ်။ အပစ်အခတ် ရပ်စဲဖို့အတွက်က လက်ရှိအစိုးရနဲ့ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေး မလုပ်သေးတဲ့အဖွဲ့တွေမှာ အများဆုံးတာဝန်ရှိပါတယ်။ ကျနော်တို့က တော့ တိုက်တွန်းနိုင်တဲ့ အခြေအနေပဲ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တခါတည်း ဆောင်ရွက် နိုင်မလားဆိုတာကတော့ အစိုးရသစ်၊ တပ်မတော်၊ လက်မှတ်ထိုးရသေးတဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေပေါ်မှာ မူတည်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ လက်မှတ်ရေးထိုးထားတဲ့ အဖွဲ့တွေက စာချုပ်သဘောတူညီချက်အတိုင်းတော့ အကောင်အထည်ဖော်ရမှာပဲ။ ဒါကလည်း တပြိုင်နက်သွားရမယ့်သဘော ဖြစ်တယ်။ တဖက်ကလည်း နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးမှုလုပ်သွားမယ်။ တဖက်ကလည်း အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ပြုလုပ်နိုင်ဖို့ အစိုးရက လုပ်ဆောင်သွားရမယ်။ ကျနော်နားလည်တာ ကတော့ အစိုးရသစ်ကလည်း အဲဒီလို သဘောထားမျိုး ရှိတယ်။ အကုန်လုံးပါဝင်နိုင်မှ ထိုင်စောင့်ပြီး ဘာနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးမှုမှ မလုပ်ဘူး ဆိုတဲ့ကိစ္စက မဖြစ်သင့်တဲ့ကိစ္စဖြစ်တယ်လို့ ကျနော်တို့က သူတို့ရဲ့ သဘောထားကို အဲဒီလိုသိထားရတယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ အခုပြုလုပ်နေတဲ့ နီးနောဖလှယ်ပွဲကို အခြေခံပြီး ဘာများ ဖြည့်စွက်ပြောချင်ပါလဲ။

ဒီနီးနောဖလှယ်ပွဲမှာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီး အဖြေရှာကြတယ်။ အခုပါဝင်တဲ့ခေါင်းဆောင်တွေကလည်း ကရင်အမျိုးသားရေးအတွက် ဘယ်လိုဆန္ဒရှိကြတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်သင့်တယ်ဆိုတာ နီးနောအဖြေရှာ ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ဆိုတာကလည်း ကရင်အမျိုးသားတွေရဲ့ တာဝန်ပေးမှုအရ ဖွဲ့စည်းထားပြီး အမျိုးသား အရေးကို ထမ်းဆောင်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုထမ်းဆောင်တဲ့နေရာမှာ တကယ့် နိုင်ငံရေးတွေဆုံ ဆွေးနွေးမှုသွားတဲ့အခါ ကရင်အမျိုးသား အားလုံးရဲ့ဆန္ဒ လိုလားချက်တွေကို သိရှိဖို့အတွက် အခုအဖွဲ့တွေ ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေးပြီးတော့မှ ရလာတဲ့ ရလဒ်ပေါ်မူတည်ပြီး ကရင် တမျိုးသားလုံး လက်ခံနိုင်တဲ့ရလဒ်၊ တိုင်းပြည်နဲ့လည်း ကိုက်ညီ ရေ ရှည်လည်း တည်တံ့ခိုင်မြဲတဲ့ အဖြေရလဒ်တခုဖြစ်ဖို့ ဆက်လက်အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်စရာတွေလည်း အများကြီးရှိပါသေးတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

KNU ခေါင်းဆောင်တွေ၊ ပြည်တွင်း နိုင်ငံရေးပါတီတွေ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေ၊ နိုင်ငံတကာရောက် ကရင်အဖွဲ့အစည်းတွေရဲ့ အမြင်ကိုစုစည်းတဲ့ သဘော

▶ တဘက်စာမျက်နှာမှ
- League Football Tournament MKO ကျောင်းသားလူငယ်အနေ မှာ ယခုနှစ် အပါအဝင် ၇ ကြိမ် ဖြင့် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သော် မြောက်ဖြစ်ပြီး ယခင်နှစ်များက လည်း ယခုကဲ့သို့ ဗိုလ်စွဲခြင်းမှာ

ပထမဦးဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည်ဟု လုပ်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ၂၀၀၅ ဆိုသည်။
MKO ကို မလေးရှားရောက် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မလေးရှားရောက် ကရင်တိုင်းရင်းသားများ အရေး ကရင်ကလေးငယ်များ ပညာသင်

ကြားနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ကာ MKO အခမဲ့ ဆေးဝါးကုသပေးမှုမျိုးကို Learning Center ကို ၂၀၀၈ ခုနှစ် လည်း ပုံမှန် ပြုလုပ်ပေးလျှက်ရှိ တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သလို မလေးရှား သည်။
ရောက် ကရင်လူထုများအတွက်

တနိုင်ငံလုံးပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးစာချုပ်-NCA လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက် စာချုပ်ပါ အကောင်အထည်ဖော်ရမည့်လုပ်ငန်းတခုဖြစ်သည့် 'ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးပူးတွဲစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ - JMC ကို ၂၀၁၅ခုနှစ်၊အောက်တိုဘာ ၂၉ရက်နေ့တွင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။လက်ရှိ JMC ၏ အခြေအနေနှင့်လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအခြေအနေများကို

ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေးပူးတွဲစောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ JMC ၏ဒုက္ခပြစ်သု KNLA စစ်ထောက်ချုပ်

ဗိုလ်ချုပ် စောအိုင်းဇော်ဖိုး နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

JMC စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံနဲ့ ဖွဲ့စည်းရသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှင်းပြပေးပါလား။

JMC ဆိုတာက ၂၀၁၅ ခုနှစ် NCA လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက်ပိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတာပါ။ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးတဲ့ နောက်မှာ စာချုပ်ထဲမှာ ပါတဲ့အတိုင်း JICM (Joint Implementation Coordination Meeting) ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ JICM အောက်မှာ JMC နဲ့ UPDJC (Union Political Dialogue Joint Committee) ဆိုတာဖြစ်လာတယ်။ JICM ဆိုတာက NCA ကို အကောင်အထည်ဖော်ရမယ့် အစည်းအဝေးပေါ့။ JMC ဆိုတာ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ဖြစ်ပြီးတော့ JICM ဆိုတာ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲ ဖြစ်ပေါ် လာအောင် ဖော်ဆောင်တဲ့အဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ JMC ရဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်ကတော့ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးအချိန်မှာ မတော်တဆ ထိတွေ့မှုဖြစ်ဖြစ်၊ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုဖြစ်ဖြစ် အဲလိုမဖြစ်အောင် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲကို အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ ဖော်ဆောင်နိုင်အောင် လုပ်ဆောင်ရတဲ့အဖွဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိ JMC ရဲ့လုပ်ဆောင်ခဲ့တဲ့ အရာတွေ ရှေးဆက်ပြီး လုပ်ဆောင်သွားရမယ့် အရာတွေက ဘာတွေများလဲ။

အခု JMC အနေနဲ့ level သုံးခု ရှိပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့် Union level၊ တိုင်း (သို့မဟုတ်) ပြည်နယ်အဆင့် State level၊ ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် Local level ဆိုပြီးရှိပါတယ်။ NCA လက်မှတ်ထိုးပြီးနောက်မှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့် JMC ကို အားလုံးပေါင်း ၂၆ ယောက်နဲ့ ဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။ တိုင်းနဲ့ပြည်နယ်အဆင့်ကတော့ ၁၄ ယောက်ပေါ့။ အခုလက်ရှိ JMC တိုင်းနဲ့ပြည်နယ်အဆင့်အနေနဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်အဆင့်မှာ တခုဖွဲ့ထားပြီးပါပြီ။ အဲဒါကို အရှေ့အလယ်ပိုင်းတိုင်းမှာ သွားပြီး ဖွဲ့စည်းတာပါ။

JMC အနေနဲ့ နှစ်ဖက်တပ်တွေရဲ့ ထိတွေ့မှုတွေ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုတွေ နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရလဲ။ ဖြေရှင်းမှုလုပ်ဆောင်တဲ့ နေရာမှာ ဘယ်လိုအခက်အခဲတွေ ကြုံတွေ့ရလဲ။

Code of Conduct ဆိုတာက နှစ်ဖက်တပ်တွေ လိုက်နာရမယ့်ဟာ ဖြစ်ပြီး NCA မှာလည်း သဘောတူထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တချို့ကိစ္စတွေက ကြားကာလမှာ တိုင်းနဲ့ပြည်နယ် အဆင့်ပုံဖြစ်ဖြစ် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် စတဲ့ JMC ကို မဖွဲ့စည်းနိုင်တဲ့အခါကျတော့ လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုအပိုင်းမှာ အခက်အခဲရှိတော့ပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တချို့ကိစ္စတွေက သူ့အဆင့်နဲ့သူ ဖြေရှင်းသွားရမှာတော့

ရှိတယ်။ အဲဒါတွေကို အတိအကျ မဖွဲ့စည်းနိုင်တဲ့အခါ အကုန်လုံးကို အပေါ်ကနေ ပြန်ဖြေရှင်းရတဲ့အခါကျတော့ လက်လှမ်းမမီတဲ့အပိုင်းတွေ ဖြစ်လာတဲ့အပေါ်မှာ အခက်အခဲလေးတွေ ဖြစ်လာတာရှိတာပေါ့။ Code of Conduct ဆိုတဲ့နေရာမှာ ကြားကာလလိုအချိန်မှာ ပြောရမယ်ဆိုရင် အတီးတို့နယ်မြေမှာ ကိုယ့်အုပ်ချုပ်မှုနယ်မြေနဲ့ကိုယ့်ရှိသလို ကိုယ့်ရဲ့ နယ်မြေသတ်မှတ်မှုလည်း ရှိတယ်။

အဲဒီတော့ ကိုယ့်အုပ်ချုပ်မှုနဲ့ သွားနေတဲ့အခါ အစိုးရဘက်ကလည်း သူ့အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာတွေကို တိုးလာတဲ့ အပေါ်မှာ တချိန်တည်းမှာပဲ အတီးတို့အကောက်ခွန်တွေ ကောက်တဲ့အပေါ် အစိုးရဘက်က ဒါကို ပြည်သူလူထုကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ဖြစ်စေတယ်ဆိုပြီး တိုင်ချက်တွေနဲ့ အတီးတို့ကို တင်ပြလာတာတွေ စတဲ့ အခက်အခဲလေးတွေတော့ ရှိတယ်။ ဖြေရှင်းတဲ့နေရာမှာလည်း အတီးတို့အနေနဲ့ ကိုယ့်အဖွဲ့အစည်း ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် အကောက်ခွန်ကောက်တဲ့အပေါ်မှာ ဖြေရှင်းရတဲ့ အပိုင်းလေးတွေတော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် နားလည်မှုတခုအနေနဲ့ အတင်းအဓမ္မ မကောက်ခံဖို့ စတဲ့သဘောလေးတွေတော့ ရှိတာပေါ့။ စစ်သားစုဆောင်းတဲ့ နေရာမှာလည်း အတင်းအဓမ္မမစုဆောင်းပဲနဲ့ ဆန္ဒသဘောအလျောက် ဝင်ရောက်လာတာကိုပဲ စုဆောင်းဖို့ အဲဒီလို ပြောဆိုဆွေးနွေးရပေမယ့် ကြီးကြီးမားမားတွေတော့ မရှိပါဘူး။ နောက်ပြီး အဲဒါတွေကို သေသေချာချာ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ကလည်း ငွေရေးကြေးရေးအရ အခက်အခဲရှိတဲ့ အပိုင်းလေးတွေတော့ ရှိပါတယ်။

အခုကလည်း အစိုးရသစ်ဖြစ်လာတော့ JMC အတွက် အလုပ်လုပ်ဆောင်တဲ့ နေရာမှာ ဘယ်လိုစိန်ခေါ်မှုမျိုးတွေ ရှိလာနိုင်ပါလဲ။

အခုလောကလေးတော့ အဲဒါညီ နှိုင်းနေကြတာပေါ့။ JMC ရဲ့ ဖိတ်ကြားမှုအရ ပြီးခဲ့တဲ့ ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့က နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်လာပြီး တွေ့ဆုံတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ဟိုးအရင်အစိုးရ လက်ထက်ကတည်းက JMC ဟာ အတိုင်းအတာ တခု အထိ ရောက်လာပြီးနောက် MPC ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်တဲ့နောက်ပိုင်း JMC လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုဟာ ငွေရေးကြေးရေး မလုံလောက်ဘူးလေ။ အဲဒီလိုမလုံလောက်တဲ့ အခါကျတော့ နိုင်ငံခြားက အကူအညီ ပေးရေးအဖွဲ့အစည်းတွေကလည်း အစိုးရသစ်ရဲ့ အသိအမှတ်ပြုမှုကို လိုချင်တော့ အစိုးရသစ်အနေနဲ့ ဒီ JMC ကို အသိအမှတ်ပြုမယ်။ ဆက်လက်အသိအမှတ် ပြုမယ်ဆိုတဲ့ အချိန်ကျမှ နိုင်ငံခြားကငွေကြေး ကူညီမှုတွေဖြစ်လာမယ်ဆိုတော့ လုပ်ငန်းအကောင်အထည် ဖော်မှုတွေ ဖြစ်လာမှာပေါ့။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အနေနဲ့ကတော့ JMC က အတိုင်းအတာ တခုအထိ ရောက်နေတဲ့အတွက် သူ့အနေနဲ့ အားရတယ်။ အပစ်ခတ် ရပ်စဲရေးကနေ ခိုင်မာတဲ့ အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးဖြစ်အောင် လုပ်ဖို့ပေါ့။ အပစ်ခတ် ရပ်စဲရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အတိုင်းအတာတခု အထိ ထိန်းထားနိုင်တယ်ဆိုတော့ သူ့အနေနဲ့ အားပေးပါတယ်။ နောက်ပြီး သူတို့အခု အသစ်ပြန်

အခြေအနေများကို လေ့လာခြင်း၊ အခြားမသန်စွမ်းများ လုပ်ကိုင် သည့် အရာများကို ဂရုစိုက်ကြည့်ကာ အားကစားလုပ်လိုသူ မသန်စွမ်းများအတွက် ရန်ကုန်မြို့၊ မြောက်ဒဂုံမြို့နယ်ရှိ မသန်စွမ်းအားကစား စခန်းတွင် လာရောက်လေ့လာ ကစားရန် ခေါ်ယူခြင်း စသည်တို့အတွက် လာရောက်လက်တွဲနိုင်ကြောင်း အောင်ကိုကိုက ဆက်ပြောသည်။

ပြည်နယ်အတွင်းရှိ မသန်စွမ်းကလေးငယ်များ၏ စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် အားကစားကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ ကရင်ပြည်နယ် မသန်စွမ်းအားကစား ကော်မတီကို ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ဖားအံမြို့၌ ပထမဆုံးအကြိမ် မသန်စွမ်း အားကစားပြိုင်ပွဲကို ကော်မတီက ယခုလို စီစဉ်ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ဖွဲ့စည်းမယ့် အမျိုးသားပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး ပေါ့။ အဲလို အသစ်ပြန် ဖွဲ့စည်းမယ့် အပေါ်မှာ ဒါကိုဆက်ပြီးတော့ ကျန်ခဲ့တဲ့ UPDJC နေရာတွေမှာလည်း အကောင်အထည် ဆက်ဖော်သွားဖို့ပေါ့။ ဆက်တိုက်ဆက်တိုက် သူတို့ဆွေးနွေးနေတာတော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လိုပုံစံနဲ့ ဖြစ်လာမလဲတော့ မသိဘူး။ ဆက်သွားဖို့တော့ ရှိတာပေါ့။

ပြည်ထောင်စုအဆင့် JMC ကို ဖွဲ့ထားပေမယ့် လုပ်ငန်းအကောင်အထည် ဖော်မှုမှာလည်း သိပ်ပြီး မလုပ်နိုင်သေးဘူး။ ကျန်တဲ့အဆင့်တွေမှာလည်း ထပ်ပြီး ဖွဲ့နိုင်တာ မရှိတာက ဘာကြောင့်ပါလဲ။

JMC ကို ထပ်ဖွဲ့ဖို့ကတော့ အဓိက ငွေရေးကြေးရေးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အကောင်အထည် ဖော်တဲ့နေရာမှာ JMC ဆိုတာ နှစ်ဖက်ဖြစ်တဲ့ အစိုးရနဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တွေ လူထုကိုယ်စား လှယ်တွေအပြင် အလုပ်အဖွဲ့ဆိုတာလည်း သပ်သပ်ရှိတော့ ပညာရှင်တွေ ခေါ်ဖို့ စတဲ့ကိစ္စတွေ ရှိနေတော့ လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ဖို့က ငွေကြေးရှိမှဖြစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါရှိမှပဲ လုပ်ငန်းတွေကို အဆင့်ဆင့် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ပြီး ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်နယ်အဆင့် ဖွဲ့ခဲ့ပြီးတဲ့ နေရာတွေမှာတော့ အစည်းအဝေးတခုစီ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပြီပေါ့။ ဒါပေမယ့် ငွေရေးကြေးရေးမရှိတော့ ရုံးအဖွဲ့တွေကအစ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခြင်းမရှိသေးဘူး။ အဲဒီတော့ တကယ်တမ်း လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုတွေမှာ လက်တွေ့ မလုပ်နိုင်သေးဘဲ အပေါ်ယံ လုပ်နိုင်သေးတဲ့ အခြေအနေပဲ ရှိပါတယ်။

JMC ကလူထုအတွက် နဲ့ တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေအတွက် ဘယ်လိုအကာအကွယ် တွေ ဘယ်လို အကျိုးကျေးဇူးတွေ ရှိပါလဲ။

JMC က ပြည်သူတွေအတွက်ရော၊ နှစ်ဖက်တပ်တွေအတွက်ရော နောက်ပြီး NCA မှာပါတဲ့ သဘောတူညီချက်တွေ နောက်ပြီး Code of Conduct မှာ ပါတဲ့သဘောတူညီချက်တွေကိုလည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိထားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အဲဒီလို လေ့လာသိရှိထားမှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပြဿနာတွေအပေါ်မှာ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်တိုင် လာနိုင်မယ့် ကိစ္စရပ်တွေရှိလာရင် ကာကွယ်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

အပစ်ခတ်စာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက်ပိုင်း ကရင်ပြည်နယ်ထဲမှာရှိတဲ့ KNLA တပ်တွေနေရာကို တချို့သော မြန်မာ့တပ်မတော်သားတွေ သတ်မှတ် နေရာကို ကျော်လွန်ပြီး ဝင်ရောက်လာတာမျိုးတွေ ရှိတယ်လို့ သက်ဆိုင်ရာ KNLA တပ်ပြောဆိုလာမှုတွေ ရှိတဲ့အပေါ်မှာ ဘယ်လိုပြောချင်ပါလဲ။

ခုနကပြောတဲ့ တပ်တွေ နယ်မြေကျော်ပြီး ဝင်ရောက်လာတာမျိုးတွေ ရှိတဲ့အခါကျတော့ နယ်မြေကျော်သွားတဲ့ အပေါ်မှာ နှစ်ဖက်ဒွါဟဖြစ်စေတဲ့ အနေအထားက သူ့နယ်မြေ ကိုယ့်နယ်မြေ ရှိတာကိုး။ တပ်မတော်အနေနဲ့ နိုင်ငံလုံခြုံရေးယူရတာဆိုတော့ အကုန်လုံး သူ့နယ်မြေလို့ သတ်မှတ်မှု ရှိတဲ့အပေါ်မှာ နယ်မြေသတ်မှတ်မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝိဝါဒကွဲပြားမှုတွေ ရှိတယ်။ ဒါတွေကတော့ JMC နဲ့တော့ မဆိုင်ဘူး။ ဒါတွေကို ဖြေရှင်းဖို့ နှစ်ဖက်မှာ ရှိတဲ့တပ်ခေါင်းဆောင်တွေ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရမယ့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်တဲ့နေရာမှာလည်း နှစ်ဖက်အပြန်အလှန်လေးစားပြီး လိုက်နာမှုတွေရှိလာရင် ယုံကြည်မှုတွေရှိလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ယုံကြည်မှု ရှိဖို့ကလည်း နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော်ဖြစ်လာတဲ့ကိစ္စတွေဆိုတော့ တော်တော်လေး ကြိုးစားရအုံးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

► ကျော့ဖုံး "မသန်စွမ်းအားကစားပြိုင်ပွဲ" မှ

တသင်းပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်အသင်းက မြန်မာပြည်မှာ ယင်းပြိုင်ပွဲသို့ ရန်ကုန်မြို့မှ ဆိုရင်တော့ ဒုတိယမြောက်အသင်းပါ။ ဒါကြောင့် ကရင်ပြည်နယ်မှာ မသန်စွမ်းတွေရဲ့ အားကစား ဖွံ့ဖြိုးအောင် မသန်ပေမယ့် စွမ်းနိုင်တာကို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပြီး အားကစားနဲ့ သူတို့စိတ်ဓာတ်တွေကို မြှင့်တင်ပေးတာပါ ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

တရက်တာ ကျင်းပခဲ့သည့် ယင်းပြိုင်ပွဲသို့ မသန်စွမ်း အားကစားသမား ၅၀ ဦးကျော်တို့က မသန်စွမ်းဘီးတပ် ကုလားထိုင် ဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲ၊ စားပွဲတင် တင်းနစ်ပြိုင်ပွဲ၊ ကြက်တောင်ရိုက် ပြိုင်ပွဲနှင့် ခြင်လုံးအလှူခတ် သရုပ်ပြခြင်း၊ မသန်စွမ်းကလေးငယ်များ အားကစားပြိုင်ပွဲ စသည်တို့ကို ယှဉ်ပြိုင်ကစားကြပြီး ဆုရရှိသည့် ကစားသမားများကို ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ပြိုင်ပွဲစဉ်သူများက ဆုများ ချီးမြှင့်ပေးခဲ့သည်။

တနင်္သာရီကရင်လူငယ်တွေဆုံပွဲပထမဆုံးအကြိမ်ကျင်းပ

(၂၇)ကြိမ်မြောက်ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံးနေ့ကို ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်တွင်ကျင်းပပြီးစီး

မေ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ ယခုနှစ် မေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သော ၂၇ ကြိမ်မြောက် ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံး (KYO) နေ့ကို ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ် နတ်ချောင်းအလယ်ကျေးရွာ ဘောလုံးကွင်း၌ မေလ ၂၃ ရက်နေ့ ကျင်းပခဲ့ရာ ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး KNU မှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် လူငယ်ခေါင်းဆောင်များ အပါအဝင် ပရိသတ် ၁၀၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ကရင်လူငယ်များ၏ ဘဝတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ မိမိတို့ အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် တင်ရေးနှင့် မှန်ကန်သော မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ထက်သန်သည့် လူငယ်များ ပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် ရည်ရွယ်ကျင်းပခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ချီးပလာယာခရိုင်၊ ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ စောသာဝါးဖောဖွာက ပြောသည်။

'ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး ရှိတယ်ဆိုတာ မသိကြတဲ့လူငယ်တွေ အများကြီးရှိတာပေါ့နော်။ အခုလို အခမ်းအနား ကျင်းပခြင်းအားဖြင့် သူတို့တွေ KYO အကြောင်းလည်း သိလာမယ်။ ချမှတ်ထားတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေ လုပ်ဆောင်ချက်တွေ

ကိုလည်း သူတို့ ပိုသိလာမယ်။ နိုင်ငံရေး အခြေနေကြောင့် ရယ်၊ စားဝတ်နေရေး အခြေအနေကြောင့် ရယ် လက်ရှိဒီဒေသမှာ လူငယ်တွေ အမျိုးသားရေးဘက်မှာ စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းနေရတယ်' ဟု သူက ပြောသည်။

ထိုနေ့ နံနက် ၈ နာရီအချိန်တွင် စတင်ကျင်းပခဲ့သည့် ယင်းအခမ်းအနားသို့ KNU ဗဟိုကော်မတီဝင် စောလစွတန်၊ နိုတကော မြို့နယ် ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောဖောဒေးအောင်မြတ်၊ ခရိုင် အတွင်းရေးမှူး မန်းကနေဒီနှင့် ဒေသခံ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ကရင် အမျိုးသားအလံတော်နှင့် KYO အလံတော်အား အလေးပြုခြင်း၊ KYO ဒုဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောအယ်ကလူစေး၏ မိန့်ခွန်းကို ဖတ်ကြားခြင်း၊ KNU တွင် ဆက်လက် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော လူငယ်ခေါင်းဆောင်များကို ဂုဏ်ပြုလက်မှတ်များ ပေးအပ်ခြင်းဖြင့်ခဲ့ကြသည်။

မြို့ဟောင်းကျေးရွာမှ စောရက 'ကျနော်တို့က ဒီမှာ အဓိက မူးယစ်ဆေးဝါး ပညာပေး ပြဇာတ်အဖွဲ့အနေနဲ့ လာရောက်တယ်ပေါ့နော်။ ကျနော်တို့ဒေသမှာ KYO နေ့ ရှိတယ်ဆိုတာ လူငယ် တော်တော်များများက မသိကြဘူး။ အခုလူငယ်တွေ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားနည်းတယ်လို့

မြင်တယ်။ ဒီအခမ်းအနားကနေ KYO ရဲ့အကြောင်းတွေ သူတို့ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေ သိလာရတယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယခုနှစ် ကျရောက်သည့် (၂၇) ကြိမ်မြောက် KYO နေ့ကို ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်အပြင် နယ်စပ်ဒေသရှိ ကရင်ဒုက္ခသည်စခန်း အချို့တွင်လည်း မေလ ၂၃ ရက်နေ့က အသီးသီး ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြကြောင်း သိရသည်။

ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ် (KCO) ကို ဝန်းရံသွားရန် ရည်ရွယ်ကာ မန်းဘခိုင်၊ မန်းဝင်းမောင်၊ မန်းကျော်စိန်တို့ ဦးဆောင်ပြီး ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံး (KYO) ကို ၁၉၄၆ ခုနှစ်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သို့သော် လူငယ်ခေါင်းဆောင်များ အကြား သဘောထား မတူညီသဖြင့် အကွဲအပြဲဖြစ်ပြီးနောက် KYO ၏ လှုပ်ရှားမှုမှာ ရပ်တန့်သွားခဲ့သည်။ ထို့နောက် KNU ကို အထောက်အကူပြုရန်၊ ကရင်မျိုးဆက်သစ် လူငယ်ခေါင်းဆောင်များကို မွေးထုတ်ရန်၊ ကရင်လူငယ်များ ပညာသင်ကြားပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် KNU ဌာနချုပ်ဟောင်း မာနယ်ပလော့၌ KYO ကို ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

မေ ၂ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နန်းသွာဖောင် လူငယ်တွေ စည်းလုံးညီညွတ်ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး တနင်္သာရီတိုင်း နှစ်ကြိမ်လုပ်ဖို့ စီစဉ်ထားပါတယ်။ အခုကတော့ ပထမအကြိမ် လုပ်လုပ်ဆောင်ဆောင်များ အားကောင်းလာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ကရင်လူငယ်ကွန်ယက် (Karen Youth Network-KYN) က ဦးဆောင်ပြုလုပ်သည့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ကရင်လူငယ်များ ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံပွဲကို ဧပြီ ၂၉ မှ ၃၀ ရက်နေ့အထိ ဖြတ်ဖြို၍ ကလွင်ရေပုန်းရပ်၊ ကတ်သလစ် ပရဟိတကျောင်းတွင် ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့သည်။

တွေ့ဆုံပွဲသို့ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ထားဝယ်၊ သရက်ချောင်း၊ လောင်းလုံ၊ ခြံတို၊ ပုလော မြို့နယ်များ နှင့် ပလောင်၊ မေတ္တာ စသည့် မြို့နယ်ခွဲတို့မှ ကရင်လူငယ်များ၊ အခြားတိုင်းနှင့် ပြည်နယ်များမှ ကရင်လူငယ်များ အပါအဝင် လူငယ်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ၄၀၀ နီးပါး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်ဟု ကရင်လူငယ် ကွန်ယက် တနင်္သာရီတိုင်းတာဝန်ခံ စောဇရာဝင်းက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

'ကျနော်တို့ အဓိကလုပ်တာက လူငယ်တွေ ကရင်သမိုင်းသိဖို့၊ ကရင်အနာဂတ် သာယာဝပြောဖို့၊ လူငယ်တွေ စည်းလုံးညီညွတ်ဖို့၊ ရည်ရွယ်ပြီး တနင်္သာရီတိုင်း နှစ်ကြိမ်လုပ်ဖို့ စီစဉ်ထားပါတယ်။ အခုကတော့ ပထမအကြိမ် လုပ်တာပါ။ နောက်တကြိမ်လုပ်ဖို့ ရှိပါသေးတယ်' ဟု စောဇရာဝင်းက ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးရှိ ကရင်လူငယ်များ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ စိတ်ပိုင်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စများ၊ အမျိုးသားရေး လုပ်ဆောင်ရာ၌ အင်အားကောင်းလာစေရန်နှင့် အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် မည်သို့အသုံးချသွားမည်ကို အဓိက တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခဲ့သလို ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းစဉ် အနေဖြင့် ကရင်အမျိုးသားရေးတွင် ကရင်လူငယ်များအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်းလည်း ၎င်းက ဆက်ပြောသည်။

နှစ်ရက်ကြာ ကျင်းပသည့် ယင်းတွေ့ဆုံပွဲတွင် KYN အပြင် ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး-KNU အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်း အပါအဝင် KNU ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ၊ ကန်းရိုးတန်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူး ဗိုလ်မှူးချုပ် မောင်မောင်စိုး၊ ဒေသခံ NGO၊ CSO များ၊ ဆရာတော် သံဃာတော်များလည်း တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

တွေ့ဆုံပွဲတက်ရောက်သည့် မြတ်မြို့နယ်၊ မဒေါပရင်းရွာမှ နော်ကတ်သရင်းအောင်က 'မနှစ်က မဲဆမိတ်မှာ လုပ်တဲ့ လူငယ်တွေဆုံပွဲကို ကျမတို့ မသွားနိုင်ခဲ့ဘူး။ အခု တွေ့ဆုံပွဲလုပ်ပေးတာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အချိန်တိုပြီး လူများတော့ မရင်းနှီးသလိုပဲ။ နောက်ပြီး စာတွေများတော့ လူငယ် တယောက်အနေနဲ့ သိပ်စိတ် မဝင်စားပါဘူး။ လိုရင်းတိုရှင်းဆို ပိုမှတ်ရတာ လွယ်မယ်ထင်တယ်' ဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ မှတ်ချက်ပြု ပြောဆိုသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာတွင် တတိယအကြိမ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကရင်လူငယ်တွေ့ဆုံပွဲကို ကရင်ပြည်နယ်၊ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ်၊ မဲဆမိတ်ကျေးရွာ၌ ပြုလုပ်ပြီးနောက် မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး အသီးသီးတွင် တွေ့ဆုံပွဲများ ပြန်လည်ကျင်းပလျက်ရှိရာ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင်လည်း ယခုလို တွေ့ဆုံပွဲ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ကရင်လူငယ်ကွန်ယက် တာဝန်ခံ များထံမှ သိရသည်။

ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း

ကရင်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းတွင်လည်းကောင်း၊ ကရင်သမိုင်းနှင့် သူတေသနဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ကေအိုင်စီ-ကရင်သတင်းဌာန၏ ပင်တိုင် ဆောင်းပါးရှင်ကောင်းဖြစ်ခဲ့သူ စာရေးဆရာ မန်းထက်ခေါင် (၆၂)နှစ်သည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် အာရုံကြောဝေဒနာဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ကန်ချာရီခရိုင်၊ စံခလဘူရီမြို့ နေအိမ်၌ ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။

ထက်မြက်၍ ထောင့်စေ့သော အတွေးအခေါ်နှင့် တွေးဆသုံးသပ်ကာ ဝေဖန်ထောက်ပြ၊ အကြံပေးစာများ ရေးသားခဲ့သူ ဆရာ မန်းထက်ခေါင် ကွယ်လွန်သွားခြင်းသည် ကရင်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းများအတွက် စာရေးဆရာကောင်းတဦး ကြီးမားစွာ ဆုံးရှုံးသွားခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်သည်။

ကေအိုင်စီ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအနေဖြင့် ဆရာမန်းထက်ခေါင် ကွယ်လွန်သွားသည့်အပေါ် ကျန်ရစ်သူ မိသားစု၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများ၊ ရဲဘော်ရဲဘက်များ အားလုံးနှင့် ထပ်တူ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါသည်။

ဆရာမန်းထက်ခေါင် ရောက်လေရာဘဝမှာ ကောင်းရာသုဂတိလားပြီး ဘဝအဆက်ဆက်မှာလည်း အများအကျိုးသယံပိုးနိုင်ပါစေ။

လေးစား၊ ဝမ်းနည်းခြင်း များစွာဖြင့်
ကေအိုင်စီဝန်ထမ်းများ
(မေလ ၂၇ရက်၊ ၂၀၁၆ခုနှစ်)

ကျေးတောင်၌ကျောက်မိုင်းခွဲလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေခြင်းကို ဒေသခံများစုပေါင်းကန့်ကွက်

မေ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နန်းဝေပြီးစာ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်၊ မိမိတိုက်နယ်၊ ကျေးတောင်ကျေးရွာရှိ ကျေးတောင်ကျောက်မိုင်းခွဲ ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းရန် ယင်းတောင်အနီးရှိ ကျေးရွာနှင့် တံတားဦးကျေးရွာတို့ စုပေါင်း၍ မေလ ၂၄ ရက်နေ့က ကျေးရွာတို့အား ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်းတွင် လုပ်ငန်းရှင်နှင့် တွေ့ဆုံပြီး ကန့်ကွက် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

လက်ရှိ ကျေးတောင်ရှိ အများပိုင် ဧရိယာအတွင်း တည်ရှိသည့် ကျေးတောင်ကို လွန်ခဲ့သည့် သုံးလမှစ၍ စောင့်မြင့် ဆိုသူက ကျောက်ထုတ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လာသည်ကို ဒေသခံများက ယင်းကျောက်ထုတ် လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်ရှိလာနိုင်သည့်အတွက် ရပ်ဆိုင်း

ပေးရန် တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

ကျေးတောင်ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး စောသိန်းမင်းက ဒီကျောက်မိုင်းဖောက်တာကို ကျနော်တို့ သိရသလောက် တဦးတယောက်အတွက်ပဲ လုပ်ပါတယ်။ တယ်သူ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့ လုပ်တာလဲ သွားမေးတဲ့အခါမှာ KNU/KNLA-PC က ထုတ်ပေးတဲ့ ကျောက်ခွဲလုပ်ငန်း ထောက်ခံချက် တခုကို ပြပေးတယ်။ သူ ကျောက် လာထုတ်တာ ကျနော်တို့ရွာ ဖြစ်တယ်။ ကျနော်တို့ သူ့ကို ခွင့်ပြုချက် မပေးထားသလို မိုင်းခွဲဖောက်တာကိုတော့ လက်မခံပါဘူးဟု ကရင်သတင်းစဉ်သို့ ပြောသည်။

ယင်းသို့ ကျေးတောင် ကျောက်မိုင်းခွဲ ကျောက်ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့် ကျေးရွာအနီး ကျောက် တံတားဦးကျေးရွာအနီး ကျောက် မိုင်းခွဲရာတွင် ပေ ၃၀၀ ကျော် အကွာအဝေးအတွင်း လူနေအိမ် အ

ဆောက်အဦး၊ သာသနိက အဆောက်အဦးများနှင့် စေတီများ ပျက်စီးသွားမည်ကို ဒေသခံများက စိုးရိမ်နေသလို မိုင်းခွဲခြင်းကြောင့် ကျေးရွာ လျှပ်စစ်မီးတိုင် ထိခိုက်ခြင်းများ ရှိခဲ့ပြီး လူနေအိမ် အချို့လည်း အိမ်နံရံ အက်ကွဲမှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်ဟု ဒေသခံများက ဆိုသည်။

ကျေးရွာ ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း၌ ပြုလုပ်သည့် တွေ့ဆုံပွဲ တွင် ဒေသခံများက ကျေးတောင် ကျောက်မိုင်းခွဲလုပ်ငန်း လာရောက် လုပ်ကိုင်မှုကို ဆက်မလုပ်ရန် စောင့်မြင့်အား သတိပေးပြောဆို ခဲ့ပြီး ၎င်းအနေဖြင့်လည်း လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းပေးမည်ဟု ဒေသခံ များကို ပြန်လည် ကတိပေး ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

သို့သော် ကတိအတိုင်း မလိုက်နာဘဲ ကျောက်မိုင်းခွဲခြင်း လုပ်ငန်း

စာမျက်နှာ (၁၈) သို့ >>>

အိုးအိမ်စွန့်ဒုက္ခသည်များနှင့်ရွှေ့ပြောင်းမြန်မာများအား မယ်တော်ဆေးခန်းမှကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုပေးသွားမည်ဟု ဒေါက်တာစင်သီယာမောင်ပြောဆို

မေ ၂၈ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး၊ ကျန်းမာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ပိုပြင်စွာ မဖြစ်ထွန်းချိန်အထိ နယ်စပ်ဒေသတစ်လျှောက် အိုးအိမ်စွန့် ဒုက္ခသည်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်း မြန်မာ အလုပ်သမားများအား ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသွားမည်ဟု မေလ ၂၈ ရက်နေ့၌ ပြုလုပ်သည့် မယ်တော်ဆေးခန်းဆောင်သစ် ဖွင့်သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲတွင် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်၊ မဲဆောက်အခြေစိုက် မယ်တော်ဆေးခန်းတာဝန်ခံ ဒေါက်တာ စင်သီယာမောင်က ပြောဆိုလိုက်သည်။

ဒေါက်တာ စင်သီယာမောင်က 'ဒီလူထုတွေဟာ ဒီနယ်စပ်မှာပဲ ဆက်ရှိနေအုံးမှာဖြစ်လို့ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုတွေ ဆက်လုပ်ပေးနေလိမ့်မယ်။ ဒီလူထုတွေ အတွက်ဆိုရင် မယ်တော်ဆေးခန်းက လက်လှမ်းအမှီနိုင်ဆုံး ကျန်းမာရေး ဌာန ဖြစ်ပါတယ်'ဟု ပြောသည်။

၎င်းအပြင် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု စနစ်သည် နယ်စပ်ဒေသရောက် ရွှေ့ပြောင်းနှင့် ဒုက္ခသည် မြန်မာပြည်သူတို့အပေါ် လွှမ်းခြုံသွားနိုင်ပြီဆိုပါက ဆေးကုသရေးပိုင်းများကို အစိုးရဆေးရုံများမှ ပိုမို တာဝန်ယူ သွားစေပြီး ရောဂါကာကွယ်ရေး မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများကိုသာ ဆေးခန်းအနေဖြင့် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားမည် ဟုလည်း ဒေါက်တာ စင်သီယာမောင်က

ဆက်ပြောသည်။

ဆေးခန်းအဆောင်သစ် ဖွင့်ပွဲ သို့ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တာဝန်ခံရင်မှ အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများ၊ ရန်ကုန်နာရေး ကူညီမှုအသင်းမှ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော် သူနှင့် အဖွဲ့များ၊ စေတီများဆက် ကျောင်းသားနှင့် ပွင့်လင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းမှ ကိုမင်းကိုနိုင်နှင့် အဖွဲ့ဝင် များ၊ နိုင်ငံရေးပါတီ၊ အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်း၊ လူမှုကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၊ ဆေးခန်းဝန်ထမ်းများ၊ မဲဆောက်ဒေသရှိ ရွှေ့ပြောင်း ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၊ မြန်မာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် နိုင်ငံတကာ NGOsအဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် စုစုပေါင်း လူဦးရေ ၃၀၀၀ ကျော် တက်ရောက်အားပေး ခဲ့ကြသည်။

ရန်ကုန် နာရေးကူညီမှုအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်သူက 'လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အများသိကြတဲ့အတိုင်း ပွင့်လင်း ပြောင်းလဲလာတာနဲ့ အမျှ လူထုအတွက် လုပ်ဆောင်တဲ့လုပ်ငန်းတွေ များပြားလာပါတယ်။ ဒီလိုအချိန်မှာ ပြည်သူလူထုအတွက် အကျိုးရှိမယ့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်တဲ့ လူနာလွှဲပြောင်းရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ထိထိရောက်ရောက် လုပ်လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင် အစိုးရ လက်ထက် များမှာ တားဆီး ပိတ်ပင်မှုတွေ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဒေါက်တာ စင်သီယာမောင် အနေနဲ့လည်း အလားတူ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဒီလို နယ်စပ်ဒေသမျိုး တွေမှာ လူမှုအကျိုး လုပ်တဲ့နေရာမှာ

နိုင်ငံတကာ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရအဖွဲ့နဲ့ မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ပံ့ပိုးကူညီမှု အထူးလိုအပ်ပါတယ်'ဟု အခမ်းအနားတွင် ပြောဆိုခဲ့သည်။

လက်ရှိ ဖွင့်လှစ်လိုက်သည့် ကုတင် ၁၅၀ ဆန့် မယ်တော်ဆေးခန်း အဆောင်သစ်သည် မဲဆောက်မြို့၊ မြို့ပတ်လမ်းသစ် အနီးတွင် တည်ရှိပြီး မယ်တော်ဆေးခန်း၏ မိတ်ဖက် စုဝန်နမစ် ဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ကူညီထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကူအညီဖြင့် စုစုပေါင်း ထိုင်းဘတ်ငွေသန်း ၅၀ ခန့် အကုန်အကျခံကာ တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဆေးခန်းသစ် တည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ၁၀ နှစ်ကြာ ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရ သည့်ဟု ဆေးခန်း တာဝန်ရှိသူများ ထံမှ သိရသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်၌ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း ဒီမိုကရေစီအရေး လူထုအုံကြွမှုကြီး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးနောက် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်သို့ ရောက်ရှိ လာသော ဒေါက်တာစင်သီယာမောင်က ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် မယ်တော်ဆေးခန်းကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။

လက်ရှိ မယ်တော်ဆေးခန်း တွင် မြန်မာရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားနှင့် အိုးအိမ်စွန့် ဒုက္ခသည်များ အပါအဝင် လူနာပေါင်း တသိန်းခွဲ ခန့်အား နှစ်စဉ် အခမဲ့ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

မသန်စွမ်းအားကစားပြိုင်ပွဲဖားအံမြို့တွင် ပထမဆုံးအကြိမ်ကျင်းပ

မေလ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နန်းသွားဖောင် မသန်စွမ်းသူများ လူမှုအသိုင်း အပိုင်းအတွင်း ပိုမိုဝင်ဆုံလာစေရန် နှင့် ယင်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍတို့ကို အများပြည်သူ သတိပြုမိရန် ရည်ရွယ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ ကြက်ခြေနီအသင်း၊ ဩစတေးလျ ကြက်ခြေနီအ

သင်းနှင့် ကရင်ပြည်နယ် မသန်စွမ်း အားကစား ကော်မတီတို့ ပူးပေါင်းကာ ဖားအံမြို့၊ အမှတ်(၁) ရက်ကွက်၊ ပဒုမ္မာလမ်းရှိ ပြည်နယ် အားကစားရုံ၌ ပထမဆုံးအကြိမ် မသန်စွမ်း အားကစားပြိုင်ပွဲကို မေလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

ပြိုင်ပွဲ ဦးဆောင်ပြုလုပ်သူ တဦးဖြစ်သည့် ဖားအံမြို့အခြေစိုက် မြန်မာနိုင်ငံ ခြေတုလက်တုဆိုင်ရာ ရုံးခွဲမန်နေဂျာ နန်းကျော့ကေသီ အောင်က 'ကျမတို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မသန်စွမ်း ဘီးတပ် ဘက်စကက် ဘော အမျိုးသား လက်ရွေးစင်

စာမျက်နှာ (၁၈) သို့ >>>

ကရင်သတင်းစဉ်ပရိသတ်များအား အသိပေးခြင်း

လစဉ် ကရင်သတင်းစဉ်ကို အားပေးဖတ်ရှုကြသော စာဖတ်ပရိသတ်များအနေဖြင့် ကရင်တိုင်းရင်းသားဘာသာ ရုပ်သံအစီအစဉ် ၁၅ မိနစ်စာကို DVB ရုပ်သံလွှင့်လိုင်းမှ အပတ်စဉ်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ မြန်မာစံတော်ချိန် နံနက် ၇း၁၅ နာရီနှင့် ည ၉း၄၅ နာရီတို့တွင် စောင့်စားကြည့်ရှုနိုင်ပြီး အလားတူအချိန် ကျန်နေ့ရက်များတွင်လည်း အခြား တိုင်းရင်း သားဘာသာရုပ်သံများကို ကြည့်ရှုနိုင်ပါကြောင်း လေးစားစွာဖြင့် အသိပေးအပ်ပါသည်။

ထို့အပြင် စကောကရင်ဘာသာ အပတ်စဉ် ဆောင်းပါးနှင့် သတင်းများကို တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေတိုင်း www.kicnews.org နှင့် www.karennews.org တွင် အွန်လိုင်းရေဒီယိုအဖြစ် အသံလွှင့် တင်ဆက်လျက်ရှိရာ မိုဘိုင်းလ်ဖုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ကွန်ပျူတာဖြင့်ဖြစ်စေ ဖမ်းယူ နားဆင်နိုင်ကြောင်းလည်း အသိပေးအပ်ပါသည်။

ကြည့်ရှု၊ နားဆင်ကြသော ပရိသတ်အားလုံးထံမှ အဆိုးအကောင်း ဝေဖန်၊ အကြံပေးမှု များကို လှိုက်လှဲစွာ ကြိုဆိုအပ်ပါသည်။